

INTRODUCERE

Programul LEADER din PNDR 2014 -2020, este pentru Microregiunea - Caraș Timiș, teritoriu exclusiv rural, cu omogenitate sub aspectul mediului natural și al caracteristicilor socio-economice , culturale si spirituale, un instrument important în sporirea dezvoltării economice și sociale a U.A.T.- urilor componente, în reducerea disparităților dintre spațiul rural specific Parteneriatului și zonele urbane apropiate, în promovarea incluziunii sociale. Programul LEADER vine să întareasca capacitatea de dezvoltare la nivel local a Microregiunii Caraș Timiș, să răspundă mai bine la nevoile locale

Strategia de dezvoltare rurală a teritoriului acoperit de Parteneriatul, Grupul de Acțiune Locală, se înscrie în contextul de reformă și dezvoltare pe care și-l propun UAT-urile componente, județele Caraș Severin și Timiș, Regiunea Vest, România și UE, prin strategia Europa 2020.

Strategia de Dezvoltare Locala este subordonată conceptului Dezvoltării Durabile.

Conform acestui concept, dezvoltarea teritoriului acoperit de Microregiunea Caraș Timiș, prin implicarea tuturor actorilor locali va corespunde necesităților generațiilor actuale fără a compromite abilitatea generațiilor viitoare de a răspunde propriilor necesități. **Dezvoltarea durabilă înseamnă „A gândi global și a acționa local”.** Dezvoltarea durabilă înseamnă și recunoașterea faptului că economia, mediul și bunăstarea socială sunt interdependente . O provocare importantă a acestui tip de dezvoltare o reprezintă dezvoltarea proceselor inovative bazate pe noi moduri de implicare a tuturor factorilor de decizie pentru a spori nivelul de participare și pentru a satisface interesele comune ale tuturor grupurilor. Dezvoltarea durabilă a Microregiunii Caraș Timiș, pune în practică principii și concepte noi cum sunt : integrarea, cooperarea, subsidiaritatea sau sinergismul. PNDR 2014 - 2020 reprezintă un instrument de dezvoltare bazat exclusiv pe principiul dezvoltării durabile. Din punct de vedere al dezvoltării, teritoriul acoperit de Microregiunea Caraș Timiș, fiind exclusiv rural, cu dispersie mare a localităților, înregistrează un decalaj semnificativ față de zonele urbane din apropiere și anume: municipiile Reșița, Lugoj, Caransebeș si orașul Bocșa, zone urbane care nici ele nu se caracterizeaza prin grad mare de dezvoltare și fața de alte zone din regiune. De asemenea se caracterizează prin: deficiențe structural persistente (numărul mare al populației ocupate în agricultură, îmbătrânirea populației, un număr mare de exploatații de subzistență etc.); valoare adăugată scăzută a produselor agro-alimentare; randamentele și productivitatea muncii scăzute în special în agricultura de semisubzistență; spirit antreprenorial slab pentru dezvoltarea activităților economice, acces redus la credite; o piață a terenurilor nefuncțională; o modestă orientare către export; investiții insuficiente în cercetare și dezvoltare; accesul la servicii și infrastructură cu mult în urma zonelor urbane; creșterea continuă a disparităților regionale; o pondere ridicată a populației expuse riscului de sărăcie și excluziune socială; o administrație publică insuficient de pregătită pentru asemenea provocări economice și sociale.

Obiectivul strategic al SDL, Microregiunii Caraș Timiș- este generarea unui mediu socio-economic stabil si diversificat, capabil să asigure prosperitate populației și dezvoltare integrată a teritoriului acoperit de Parteneriat. Pentru a îndeplini aspirațiile de creștere economică , pe care și le propune Microregiunea Caraș Timiș, în acord cu obiectivele de dezvoltare ale Regiunii Vest și județelor Caraș Severin și Timiș, economia

teritoriului rural vizat de Parteneriatul, Grupul de Acțiune Locală, Caraș Timiș, trebuie să se transforme într-o economie modernă și competitivă, oportunitatea fiind oferită de Programul LEADER, iar cadrul de acțiune de SDL - Caraș Timiș.

PROGRAMUL DE DEZVOLTARE RURALĂ a Microregiunii, Grup de Acțiune Locală, Caraș Timiș

Obiective/priorități

*Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale;

*Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor;

*Promovarea organizării lanțului alimentar scurt, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor;

*Refacerea, conservarea și consolidarea sistemelor ecosistemelor care sunt legate de agricultură

agricultură și silvicultură în agricultură; și silvicultură în agricultură;

*Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic;

*Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale.

Instrumente și măsuri:

*Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare;

*Investiții în active fizice;

* Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor;

* Cooperare;

*Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare

*Servicii de consiliere, servicii de gestionare a exploatației și servicii de înlocuire în cadrul exploatației;

*Înființarea grupurilor de producători;

*Managementul riscului;

Agro-mediu;

*Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice;

*Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor;

*Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor;

*Serviciile de bază și reînnoirea satelor din teritoriul Parteneriatului.

CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului și a populației acoperite - analiza diagnostic -

Teritoriul acoperit prin prezentul proiect este spațiul omogen delimitat de localitățile LUPAC la sud , ZORLENTU MARE la est, RAMNA la vest, toate în județul Caraș Severin, Găvojdia la nord și ȘTIUCA la nord -vest, situate în județul Timiș, toate în zona de Vest a României. Teritoriul se întinde pe o suprafața de 1353,87 km² pe raza județelor Timiș,(zona de sud-est), și Caraș-Severin,(zona de nord -est), și cuprinde 16 unități administrativ teritoriale. Populația acestui teritoriu este de 28.493 locuitori. Cele 16 UAT-uri împreună cu satele arondate cuprind un număr de 47 de localități. Comunele care alcătuiesc Parteneriatul sunt: Tîrnova,Carașova, Lupac, Fîrliug, Ramna, Ocna de Fier, Zorlentă Mare, Văliug, Brebu, Ezeriș, Dognecea, Brebu Nou, toate din județul Caraș Severin, comunele Găvojdia, Victor Vlad Delamarina, Știuca și Darova, aferente județului Timiș.

Cadrul fizico-geografic al Parteneriatului. Din punct de vedere geografic, teritoriul Microregiunii Caraș Timiș cuprinde forme de relief variate, de la câmpie joasă și înaltă, până la zone deluroase și montane. Zona muntoasă este reprezentată de Munții Banatului, cu ramurile,Munții Semenic, Munții Aninei și Munții Dognecei. Altitudinile sunt cuprinse între 600-1400 m. Formele de relief existente favorizează ocupațiile economice cu specific agricol și forestier. Clima teritoriului Microregiunii Caraș Timiș este continental moderată cu nuanțe sub-mediteraneene, subtipul climatic bănățean caracterizându-se prin circulația maselor de aer atlantic și prin invazia maselor de aer mediteranean. Temperatura medie multianuală este cuprinsă între 10° și 11° (, în zonele de câmpie, Dealurile Vestice și Dognecei, între 9° și 4° (în Munții Semenic. Precipitațiile medii anuale cresc de la 700 - 800 mm/mp în zonele joase, înregistrând până la 1400 mm/ mp în munții Semenic , Dognecei și Aninei. Acest tip de climă favorizează practicarea unei varietăți însemnate de culturi agricole. Vânturile dominante sunt: Austrul, cu direcție sud-vest; Coșava, cu direcția nord-est; Fohnul, care bate frecvent în lunile de iarnă din direcția nord-est cu o viteză de 1,7 m/s. Teritoriul acoperit de Parteneriatul Caraș Timiș, dispune de o bogată rețea hidrografică formată din cursurile de apă, Timiș și Bârzava, cu afluenții lor. Timișul, cel mai important dintre râurile bănățene, în lungime de 87 km are ca afluenți : râurile: Bistra, Pogăniș și Bârzava. Bârzava își are izvorul pe versanții nord-vestici ai Munților Semenic. Există, de asemenea, lacuri glaciare (lacul crio-nival Baia Vulturilor în Munții Semenic) și lacuri carstice. Lacurile antropice destinate producerii energiei electrice, alimentării cu apă potabilă a localităților sunt: Lacul Mare și Lacul Mic (la Dognecea), etc. Ca resursă naturală de apă se remarcă izvoarele de apă plată de la Calina, Dognecea și Ocna De Fier. Microregiunea Caraș Timiș are o floră deosebită, multe specii fiind rare sau declarate monumente ale naturii. Dintre acestea se pot enumera : Zada, Pinul Negru de Banat, Alunul turcesc , Garofița bănățeană, Garofița albă, Bulbuci, Bujorul de pădure, Bujorul de Banat, Măceșul de Beușnița, Păducelul negru, etc. Începând cu regiunea de câmpie, până la crestele munților se succed următoarele zone de vegetație: zona stepei și sivostepei, unde întâlnim plopul, salcia, fagul, stejarul pufos, carpinita; Zona pădurilor este

reprezentată de păduri de fag, paltin, brad și molid; zona alpină este reprezentată de pajiști, ienupăr, afinul, jnepeni. Fauna cuprinde multe animale și păsări, printre care: Scorpionul, Fașă, Vipera cu corn, Balaurul (cea mai mare reptilă din Europa), Broasca țestoasă de uscat, Acvila regală, Vulturul alb, Acvila țipătoare mare, Acvila țipătoare mică, Corbul, Buha, Egreta mică, Gușterul, Șopârla de ziduri. Avifauna este reprezentată

de peste 150 specii, animale precum lupul,veverița, jderul de pădure, mistretul, căprioara, iepurele. Numărul speciilor de pești cunoaște cea mai mare varietate față de regiunile țării: păstrăv indigen, păstrăv curcubeu, zlăvoaca, lipan, mreana de munte (în râurile de munte) și scobarul, cleanul, mreana (în regiunile de câmpie).Lumea insectelor este foarte bogată, formată din peste 1000 de specii de fluturi, albine, termite etc. Speciile de animale de interes cinegetic care habitează teritoriul vizat de Parteneriatul Caraș Timiș,sunt: urs, lup, râs, cerb carpatin, cerb lopătar, capră neagră, căprior, mistreț, vulpe, pisică sălbatică, jder de piatră, nevăstuică, vidră, iepuri sălbatici, cocoș de munte, fazan, prepelițe, potârniche, rațe, găște, lișițe, becaține. În concluzie, peisajul geografic al Microregiunii Caraș Timiș, prin formele de relief, prin numărul foarte mare de fenomene carstice, prin climă cu nuanțe mediteraneene au determinat menținerea și dezvoltarea unei biodiversități variate.Totodată reprezintă un potențial economic și turistic însemnat , nevalorificat din cauza condițiilor generale de disfuncționalitate a dezvoltării Microregiunii Caraș Timiș și a Județului Caraș Severin în general.Aproape tot teritoriul Microregiunii Caraș Timiș,se caracterizează prin soluri, de la cernoziom la solurile montane. În ceea ce privește folosința și destinația terenurilor, aproximativ jumătate din suprafața Microregiunii Caraș Timiș, este ocupată de păduri și suprafețe cu vegetație forestieră, circa 46%, (comuna Văliug- Caraș Severin, deținând cea mai mare suprafață forestieră). Suprafața agricolă reprezintă de asemenea o pondere însemnată (48, 58%, cea mai mare suprafață deținând comuna Victor Vlad Delamarina-Timiș). Microregiunea dispune de o gamă variată de resurse naturale, ce pot fi folosite în activitatea umană fiind bine reprezentate toate categoriile de resurse: resurse regenerabile - apă, aer, sol, floră, faună sălbatică; resurse neregenerabile - minerale și combustibili fosili; resurse permanente - energie solară, eoliană, geotermală etc.

Zăcăminte metalifere:zăcăminte de minereu de fier- Ocna de Fier, Dognecea, Delinești, Târnova și Tîlva Țapului (între Călnic și Lupac); zăcăminte de cupru- Dognecea; minereuri de mangan- Delinești; zăcăminte de plumb și zinc- Dognecea; minereuri de aur și argint în zonele - Ocna de Fier, Dognecea ; cărbune: Tîrnova, Darova, Lupac, Victor Vlad Delamarina;**Zăcăminte nemetalifere**, de genul cuarț, calcar, argilă refractară, pământuri colorate,se găsesc la Tîrnova, Carasova, Fîrliug, Ezeriș,Ocna de Fier,Lupac. Zonele protejate reprezintă o pondere importantă din suprafața totală a teritoriului acoperit de Parteneriatul Caraș Timiș și o atracție turistică importantă . La nivelul Microregiunii **Caraș Timiș, sunt 12 arii protejate și monumente ale naturii, incluse în Natura 2000, evidențiate în tabelul de mai jos:**

Denumirea ariei protejate	Localizare	Categoria IUCN	Tip	Suprafața Ha	Observații
Bârzăvita	Văliug	IV	forestier	3.406,90	
Cheile Carașului	Carașova	IV	mixt	578	
Locul fosilifer de la Apadia	Brebu	III	paleontologic	1	Monument al naturii
Locul fosilifer de la Ezeriș	Ezeriș	III	paleontologic	2	Monument al naturii
Locul fosilifer de la Tîrnova	Tîrnova	III	paleontologic	2	Monument al naturii
Locul fosilifer de la Valeapai	Ramna	III	paleontologic	2	Monument al naturii

Locul fosilifer de la Zorlențu Mare	Zorlențu Mare	III	paleontologic	3	Monument al naturii
Locul fosilifer de la Soceni	Ezeriș	III	paleontologic	0,40	Monument al naturii
Padeurea Ezerișel	Ezeriș	IV	floristic și faunistic	120	
Peștera Comarnic	Carașova	IV	speologic	0,10	
Peștera Popovăț	Carașova	IV	speologic	0,10	
Peștera Răsuflătoarei	Carașova	I-a	științific	1,10	declarat prin HG 2151/2004

Situația socio- demografică. La recensământul populației din anul 2011 populația Microregiunii Caraș Timiș era de 28.493 locuitori, în scădere față de anul 2002. Numărul de gospodării aferent este de 9.411 . Cursul demographic rămâne unul descendent, adică sporul natural este negativ. Din total populație: românii sunt în număr de 19.246; Principalele etnii minoritare sunt : croații- 4705; romii-352; germani - 235; ucraineni- 2334; maghiari - 96; Constatăm existența în teritoriu a două minorități importante: Croații și Ucrainenii. După religie, populația ortodoxă este de 18.108 locuitori, fiind majoritară;

COMUNA	BREBU	FIRLIUG	VĂLIUG	DAROVA	GĂVOJDIA	ȘTIUCA	VICTOR VLAD DELAMARINA
NR. LOC. ETNIE UCRAINIANA/ COMUNA	5	43	5	329	245	1139	568

COMUNA	CARAȘOVA	DOGNECEA	LUPAC
NR. LOC. ETNIE CROATA/COMUNA	2380	7	2318

Populația activă din Microregiunea Caraș Timiș este de 10.142 persoane, iar populația inactivă de - 11.851, (preșcolară și școlară, pensionari, persoane cu handicap și dizabilități). Populația șomeră a teritoriului este de 430 persoane. Este vorba de șomeri în plată. Fenomenul șomajului cronic este foarte răspândit și în teritoriul Parteneriatului Caraș Timiș. Din totalul populației active 6872 reprezintă populația ocupată, peste 60% lucrând în agricultură ca întreprinzători sau angajați. Unul dintre obiectivele dezvoltării comunitare durabile îl reprezintă "dezvoltarea socială". Toate nevoile identificate la nivelul Parteneriatului, Grupul de Acțiune Locală, Caraș Timiș, transpuse în proiecte, vizează implicit și creșterea acestui capital social. dezvoltarea socială, care generează, la rândul ei, dezvoltare locală. Forța de muncă reprezintă componenta cea mai importantă a pieței muncii, în prezent fiind excedentară în Microregiunea Caraș Timiș. Factorii identificați la nivelul Microregiunii ce influențează forța de muncă sunt: **Factorii demografici** - definatorii pentru nivelul ofertei forței de muncă sunt: **rata natalității; rata mortalității; creșterea duratei de viață; migrația forței de muncă; instabilitatea maritală.** **Factori educaționali** - sunt responsabili pentru caracterul calitativ al forței de muncă. **Factori economici** - oferta forței de muncă are o și determinare economică. **Concluzii:** Comunele ce alcătuiesc Microregiunea Caraș Timiș, se confruntă cu unele fenomene sociale, neajunsuri sau deficiențe în acest domeniu cum sunt:

un proces de îmbătrânire a populației; tendința de creștere a șomajului cronic; abandonul familial; delincvența juvenilă; abandonul școlar;

Zone sarace - parteneriat Caraș-Timiș						
51626	CARAȘ-SEVERIN	BREBU	41.51	1164	rural	
51804	CARAȘ-SEVERIN	CARASOVA	53.75	3110	rural	
52696	CARAȘ-SEVERIN	DOGNECEA	49.78	2009	rural	
52758	CARAȘ-SEVERIN	EZERIȘ	53.75	1255	rural	
52785	CARAȘ-SEVERIN	FÎRLIUG	43.55	1956	rural	
53639	CARAȘ-SEVERIN	RAMNA	51.53	1560	rural	
54350	CARAȘ-SEVERIN	TÂRNOVA	51.02	1731	rural	
54699	CARAȘ-SEVERIN	ZORLENȚU MARE	42.11	1015	rural	
50987	CARAȘ-SEVERIN	OCNA DE FIER	52.88	656	rural	
157031	TIMIȘ	GĂVOJDIA	53.78	3034	rural	

Rețeaua de drumuri naționale. DN 58 Reșița - Caransebeș; DN 58B Reșița - Bocșa - limită de județ; DN 58 Reșița - Anina; DN 58A limită de județ Timiș - Soceni; Acestea asigură accesul spre majoritatea UAT-urilor din Parteneriatul Caraș Timiș. Rețeaua de drumuri județene. Drumurile județene importante care asigură legătura cu reședința de județ și cu stațiunile turistice sunt: DJ 581, Reșița -Grădinari; DJ 582, Reșița - Slatina Timiș; Patrimoniul local privind educația, cultura, sănătatea și religia. Privind aceste sectoare de viața comunitară, există o infrastructură suficient de solidă ca rețea, dar cu multe carențe privind modernizarea, dotarea, informatizarea, promovarea.

Total Comune. Parteneriat CARAȘ TIMIȘ (GAL CARAȘ-TIMIȘ)	Total nr. școli	Total nr. grădinițe	Total nr. licee	Dispensare	Cămine culturale	Total nr. biserici
16	23	20	1	16	39	46 din care 8 biserici sunt monumente istorice

În multe comunități ce alcătuiesc parteneriatul Caraș Timiș, infrastructura pentru educație necesită modernizări și dotări , în special în cazul școlilor primare și grădinițelor.Ex-Brebu, Văliug,Dognecea, Fîrliug. Căminele culturale sunt în proporție de 65% în diverse faze de deteriorare și fără dotări corespunzătoare pentru desfășurarea unui act artistic sau evenimente. Mediul de afaceri din acest teritoriu este unul în curs de formare și dezvoltare. Cea mai importantă resursă economică a teritoriului este pământul, suprafețele de teren agricol și forestier rep In prezent ponderea activităților sunt agricole și cele de comerț cu amănuntul, prelucrarea lemnului și turismul. Activitatea economică principală este agricultura. Semnificativ este sectorul zootehnic, mai ales în comunele,

Tîrnova, Fîrliug, Brebu, Lupac, Caraşova, Ramna, unde funcţionează circa 60 de microferme de creştere a animalelor. Sectorul turistic este bine reprezentat de staţiunile Crivaia, Semenic, Trei Ape, din comunele Văliug şi Brebu Nou şi zonele de agrement de la Dognecea şi Ocna de Fier. Mediul de afaceri al teritoriului vizat, a fost la un moment dat, perioada 1997-2007, puternic afectat de constrângerile la care a fost supusa România, implicit regiunea Vest, privind restructurarea economică, privatizarea sau reconversia, procese necesare, pentru accesul în Uniunea Europeană, intrând în declin. După anul 2007, declinul comunităţilor ce alcătuiesc parteneriatul Caraş Timiş a fost stopat, trendul deşi lent, devenind de refacere şi dezvoltare. PNDR 2007-2013, a contribuit la o incipientă dezvoltare a mediului rural din Microregiunea Caraş Timiş, prin finanţarea unor proiecte pe Tânăru Fermier şi pe activităţi neagricole. PNDR 2007-2013, PNDR 2014-2020, implicit Programul LEADER, reprezintă pentru perioada următoare pârghii importante pentru dezvoltarea mediului de afaceri în Microregiunea Caraş -Timiş. Prin modul cum s-au fixat priorităţile şi măsurile de intervenţie din cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală, Caraş Timiş, se conturează o contribuţie substanţială la construirea unui mediu de afaceri sănătos în Microregiunea Caraş Timiş. Potenţialul natural al Microregiunii Caraş Timiş, reprezintă un support important pentru dezvoltarea Microregiunii Caraş Timiş, în procesul implementării măsurilor de sprijin stabilite.

Zone cu valoare naturală ridicată-Parteneriat Caraş-Timiş

SIRUTA	JUDET	UAT (LAU2)
54350	Caraş-Severin	Tîrnova
51804	Caraş-Severin	Caraşova
53167	Caraş-Severin	Lupac
52785	Caraş-Severin	Fîrliug
53639	Caraş-Severin	Ramna
50987	Caraş-Severin	Ocna de fier
54699	Caraş-Severin	Zorlenţu Mare
54485	Caraş-Severin	Văliug
51626	Caraş-Severin	Brebu
52758	Caraş-Severin	Ezeris
52696	Caraş-Severin	Dognecea
51662	Caraş-Severin	Brebu Nou

CAPITOLUL II: Componenta parteneriatului

Teritoriul acoperit prin prezentul proiect este spațiul omogen delimitat de localitățile LUPAC la sud , ZORLENȚU MARE la est, RAMNA la vest, toate în județul Caraș Severin, Găvojdia la nord și ȘTIUCA la nord -vest, situate în județul Timiș, toate în zona de Vest a României. Teritoriul se întinde pe o suprafață de 1353,87 km² pe raza județelor Timiș,(zona de sud-est), și Caraș-Severin,(zona de nord -est), și cuprinde 16 unități administrativ teritoriale cu o populație de 28.493 locuitori. Cele 16 UAT-uri împreună cu satele arondate cuprind un număr de 50 de localități, după cum urmează:

COMUNA RAMNA, (sate aparținătoare: Ramna, Valea Pai, Bărbosu);
COMUNA OCNA DE FIER,(sate aparținătoare: Ocna de Fier);
COMUNA DOGNECEA , (sate aparținătoare: Dognecea, Calina);
COMUNA LUPAC, (sate aparținătoare: Lupac, Clocotici, Rafnic, Vodnic);
COMUNA CARAȘOVA,(Sate aparținătoare: Carașova, labalcea , Nermed);
COMUNA VĂLIUG, (sate aparținătoare: Văliug, Zona turistică Crivaia, Zona turistică Muntele Semenic) ;
COMUNA BREBU NOU, (sate aparținătoare: Brebu Nou, Gărâna);
COMUNA TÎRNOVA, (sate aparținătoare: Tîrnova, Bratova);
COMUNA EZERIȘ, (Sate aparținătoare: Ezeriș , Soceni);
COMUNA BREBU, (sate aparținătoare: Brebu, Apadia, Valeadeni);
COMUNA ZORLENȚU MARE, (sate aparținătoare: Zorlențu Mare, Zorlencior);
COMUNA FÎRLIUG,(sate aparținătoare: Fîrliug, Dezești, Duleu, Remetea- Pogănic i, Scăius, Valea Mare);
COMUNA VICTOR VLAD DELAMARINA,(sate aparținătoare: Victor Vlad Delamarina, Herendești, Visag, Petroasa Mare, Honorici, Pădureni);
COMUNA DAROVA,(sate aparținătoare: Darova, Sacoșu - Mare, Hodos);
COMUNA ȘTIUCA,(sate aparținătoare: Știuca, Olosag, Dragomirești, Zgribești);
COMUNA GĂVOJDIA,(sate aparținătoare: Găvojdia, Salbăgel, Jena, Lugojel);

Alături de UAT-uri, Parteneriatul Caraș Timiș cuprinde și 22 de private, din care 2 ONG-uri, Asociația Croaților de Pretutindeni, asociație etnică și Asociația Bio Pajistea, cu profil de mediu. Privind reprezentarea minorităților în structura populației stabile din Microregiunea Călugara, conform recensământului din 2011, minoritatea croată ocupă locul I și minoritatea ucraineană locul al II-lea, conform tabelului de mai jos. Domeniile de activitate ale partenerilor privați sunt în marea lor majoritate în accord cu direcția urmată de măsurile de finanțare stabilite prin Strategia de Dezvoltare Locală, aceste domenii fiind agricol, exploatare și prelucrare lemn, turism, comerț și servicii, mica industrie.

Autoritățile publice locale s- au dovedit a fi cele mai interesate și implicate în dezvoltare teritoriului acoperit de Parteneriatul Caraș Timiș, sprijinând acțiunile de animare, participând la toate întâlnirile de plen și furnizând informațiile necesare elaborării SDL Caraș Timiș. De asemenea s-au implicat în elaborarea măsurilor de finanțare, avansând propuneri în accord cu nevoile de dezvoltare dezbătute în cadrul acțiunilor de animare și cu specificul teritoriului.

Agenții economici privați, membrii în Parteneriatul Caraș Timiș, au participat de asemenea la toate acțiunile de animare, au furnizat documentele necesare SDI-ului și au facut

diverse propuneri privind măsurile de finanțare .

- Partenerii publici reprezintă - 42%
  - Partenerii privați reprezintă - 53,35%
  - Societatea civilă reprezintă - 4,65%
  - Persoanele fizice reprezintă xx%- NU ESTE CAZUL
-
- S-a atașat Anexa nr. 2
  - S-a atașat dovada domeniului de activitate pentru partenerii din Anexa nr. 2
  - S-a atașat dovada de la INS pentru partenerii care reprezintă minorități în Anexa nr.2

CAPITOLUL III: Analiza SWOT - Microregiunea Caras Timis

Analiza SWOT a Microregiunii, Grupul de Acțiune Locală, Caraș Timiș, reprezintă o analiză a punctelor tari, a punctelor slabe, a oportunităților și a amenințărilor, creată și utilizată ca instrument de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a teritoriului acoperit de respectivul Parteneriat. Analiza SWOT este utilizată ca instrument de analiză a unui teritoriu sub toate aspectele acestuia. În cadrul analizei SWOT de mai jos, s-a evaluat mai întâi specificul intern al teritoriului acoperit de Parteneriatul Caraș Timiș, adică punctele tari și punctele slabe. Apoi s-a analizat influențele exterioare, efectele pozitive fiind considerate oportunități, iar cele negative, amenințări. Punctele tari identificate reprezintă pentru teritoriul vizat de Microregiunea Caraș Timiș, atuurile cadrului local de dezvoltare. Punctele slabe aflate la polul opus, reprezintă slăbiciunile cadrului local de dezvoltare.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Infrastructura de transport -acces teritoriu Parteneriat- Caraș-Timiș</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Situația Microregiunii, Grup de Acțiune Locală, Caraș-Timiș, în partea de Nord, Nord- Vest a județului Caraș Severin și o mică parte în sud-estul județului Timiș, pe principalele trasee rutiere și ferate de intrare, dinspre țările UE spre România; ➤ Existența a 5 Drumuri Naționale care asigură accesul sau legătura pentru majoritatea U.A.T.-urilor membre în Parteneriatul, Grupul de Acțiune Locală, Caraș Timiș; Resursele teritoriului. ➤ Gamă variată de materii prime minereuri metalifere și auroargentifer, zăcămintele de cărbune, material de construcții, păduri; ➤ Forță de muncă bine calificată și instruită; ➤ Rețea dezvoltată de distribuție a energiei electrice; ➤ Rețea de transport feroviar și rutier, care asigură accesul și legăturile dintre UAT-urile membre în Parteneriatul Caraș-Timiș, dintre acestea și orașele sau municipiile din apropiere; ➤ Existența de utilități publice, rețele de apă potabilă și rețele de canalizare în aproape toate U.A.T.-urile ce acoperă	<p>Infrastructura de transport -acces teritoriu Parteneriat , GAL- Caraș-Timiș</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Necesitatea consolidării și reabilitării unor sectoare de drumuri județene. Acces la comunele, Ocna de Fier, Dognecea, Zorlențu Mare, Ramna; ➤ Inexistența unor drumuri de centura în comunele din această Microregiune; ➤ Ponderea redusă a lungimii de cale ferată în teritoriul acoperit de Microregiunea Caraș-Timiș, comparativ cu alte zone din județul Caraș Severin și județul Timiș; ➤ Politică defectoasă la nivel național privind concesionarea transportului feroviar unor operatori privați, care nu realizează lucrările de întreținere; ➤ Concurența neloială a transportatorilor auto de călători și mărfuri; ➤ Capacitate portantă depășită a drumurilor județene ; ➤ Deteriorarea accentuată a infrastructurii rutiere de drumuri județene și comunale; ➤ Lipsa iluminat architectural în satele de pe teritoriul Parteneriatului Microregiunii Caraș-Timiș;

teritoriul vizat de Grupul de Acțiune Locală,
;

- Implementarea unui sistem integrat de management al deșeurilor la nivel Județean;
- Existența rețelelor de iluminat public în toate comunele teritoriului acoperit de Parteneriatul ;
- Administrații locale receptive, implicate și deschise spre orice tip de investitie;
- Toate clădirile publice din cele 16 UAT-uri, primării, instituții publice, școli, cămine culturale, grădinițe, biserici, au puse în

funcțiune centrale termice;

- Microregiunea dispune de un potențial eolian și hidrografic semnificativ, pentru a-și dezvolta investiții în surse de energie regenerabilă;
  - Potențial natural și turistic extraordinar al Microregiunii Caraș-Timiș;
  - Arhitectură tradițională valoroasă;
- Aspectele de mediu
- Starea calității factorilor de mediu: aer, apă, sol, este în general bună;
  - Sistemul integrat de gestiune al deșeurilor la nivel de județ;
  - Suprafețe importante cuprinse în arii naturale protejate;
  - Potențial ridicat de producere de energie regenerabilă;
  - Rezervațiile și zonele protejate recunoscute, reprezintă un procent însemnat din suprafața teritoriului acoperit de Parteneriatul Caraș-Timiș: astfel avem Parcul Național - Cheile Carașului-Semenic;
  - Relief variat și valoros, cu condiția păstrării valorii acestuia;
- Factori socio - demografici
- Pondere ridicată a populației active;
  - Mentalitate pozitivă a tinerilor privind ocuparea unui loc de muncă;
  - Diversitate etnică;
  - Scăderea ratei mortalității;

- Necesitatea introducerii corpurilor de iluminat ecologice, pentru zonele rurale din teritoriul vizat de Microregiunea Caraș-Timiș;
- Rețele incomplete de apă potabilă și canalizare menajeră;
- Costuri ridicate pentru realizarea investițiilor cu energie verde;
- Grad scăzut de extindere a colectării selective a deșeurilor;
- Bugete reduse ale autorităților publice locale, componente ale Parteneriatului Caraș-Timiș, pentru cofinanțarea studiilor de fezabilitate necesare investițiilor. Comunele Zorlențu Mare și Ocna de Fier din județul Caraș Severin, situându-se pe ultimele locuri;
- Lipsa unor Planuri Urbanistice actualizate, care să stea la baza dezvoltării locale;
- Instabilitate economică și legislativă;
- Lipsa disciplinei legale în relația cetățean- administrație locală;
- Existența unor zone foste mono-industriale, intrate în declin economic sever, care se confruntă cu acute probleme sociale: Ocna de Fier, Lupac, Tirnova, Dognecea;
- Infrastructura de susținere a afacerilor este necorespunzătoare și neuniform repartizată în teritoriul acoperit de Microregiunea Caraș-Timiș;
- Șomaj ridicat în comunele de pe teritoriul județului Caraș Severin care alcătuiesc Parteneriatul Caraș-Timiș;
- Infrastructură de acces necorespunzătoare către obiective turistice;
- Lipsa sau slabă calitate a marcajelor turistice;
- Fond forestier supus exploatarii exagerate, cu repercursiuni asupra calității mediului;
- Lipsa unor reglementari specifice, clare, pentru zone istorice;

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Potențial uman, forță de muncă ieftină și facil de calificat; ➤ Consolidarea incluziunii sociale prin integrarea pe piața muncii a grupurilor vulnerabile; <p>Educație, Sănătate, Asistentă socială</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Unități de învățământ gimnazial, modernizate și dotate în peste 75% din comunele care acoperă teritoriul vizat de Parteneriatul Caraș-Timiș, (Ex:Lupac, Carașova, Victor Vlad Delamarina, Gavojdia, Fîrlug, Ramna); ➤ Optimizarea transportului școlar prin achiziționarea de microbuze școlare. Toate unitățile școlare din teritoriul vizat au în doare microbuze școlare; ➤ Investiții publice și private pentru reabilitarea/modernizarea și dotarea infrastructurii de sănătate; ➤ Continua îmbunătățire a calității serviciilor medicale; ➤ Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale în raport cu nevoile identificate; <p>Cultură, tineret și sport.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Existența unui număr însemnat de obiective culturale și case de cultură; ➤ Existența unui număr însemnat de muzee, situri arheologice, cetăți și fortificații, monumente reprezentative pentru istoria industrială a județului; patrimoniul acoperă întreaga perioadă istorică; numeroase monumente și situri istorice protejate; ➤ Spațiu multicultural, multietnic și multiconfesional, foarte multe etnii care conviețuiesc în perfectă armonie; ➤ Muzeu de mineralogie la Ocna de Fier; ➤ mine în conservare (puțuri miniere); ➤ Zone etnografice de interes deosebit (port popular) și obiceiuri tradiționale în zonele rurale (rugile, măsuratul oilor, etc.); ➤ ONG-uri active în domeniul cultural; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Monumente istorice degradate până la distrugere; ➤ Nevalorificarea arhitecturii tradiționale și a valorilor locale; <p>Aspecte de mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Suprafețe mari scoase din circuitul economic, ocupate cu deșeuri menajere și de producție; ➤ Suprafețe agricole importante cu limitări de producție, fiind afectate de eroziune și alunecări de teren; ➤ Gestionarea precară a deșeurilor speciale; ➤ Deficit de spații verzi raportat la numărul de locuitori; <p>Factori socio - demografici</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Scăderea continuă a populației în absența unor politici demografice și îmbătrânirea acesteia; ➤ Scăderea ratei natalității; ➤ Ponderea relativ scăzută a populației tinere; ➤ Scăderea densității populației; ➤ Scăderea populației active și a ratei ocupării; <p>Educație, Sănătate, Asistență socială</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Existența unor unități școlare cu promovabilitate redusă; ➤ Calitate scăzută a actului didactic; ➤ Înregistrarea unei rate îngrijorătoare a abandonului școlar; ➤ Personal medical insuficient, în special cel cu studii superioare, în toate comunele ce alcătuiesc Parteneriatul Caraș-Timiș; ➤ Finanțarea insuficientă a spitalelor din fondurile publice; <p>Cultură, tineret și sport</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Infrastructură culturală învechită; ➤ Biblioteci nemodernizate; ➤ Număr mic de cinematografe; ➤ Degradarea continuă a obiectelor de patrimoniu; ➤ Activitate culturală redusă în raport cu patrimoniul cultural existent;
---	--

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Formații de dansuri și formații corale populare tradiționale de renume (Ansamblul Firlugeana etc.);; ➤ Existența la nivelul administrațiilor locale de documentații tehnico-economice (SF-uri) pentru conservarea obiective culturale incluse în traseele turistice; ➤ Existența unui număr însemnat de Mănăstiri și Biserici ce pot fi introduse în circuitele turistice culturale naționale și internaționale; ➤ Experiență în elaborarea și implementarea de proiecte cu finanțări europene (inclusiv prin programe transfrontaliere) și guvernamentale pentru protejarea și promovarea patrimoniului cultural; ➤ Potențial cultural și de patrimoniu (arheologic, muzeal) deosebit, evidențiat prin numărul mare de monumente și situri; <ul style="list-style-type: none"> ➤ Economia și Mediul de Afaceri ➤ Potențial agricol foarte mare; ➤ Potențial natural însemnat; ➤ Potențial forestier însemnat; ➤ Varietate mare a resurselor naturale, (padure, terenuri agricole, pașuni, fânețe, resurse naturale de suprafața și de adancime, faună și flora bogată); ➤ Efective însemnate de animale; ➤ Situarea teritoriului acoperit de Parteneriatul Caras Timis, in regiunea VEST, una dintre cele mai atractive regiuni din Romania din punct de vedere al investitorilor; ➤ Un mediu de afaceri în curs de formare si dezvoltare; ➤ Forta de munca autohtona excedentara, ieftina si facil de calificat si recalificat; ➤ Sector foarte dezvoltat de prelucrare a lemnului - comunele Valiug, Gavojdia, Ramna, Firliug, Victor Vlad Delamarina, Tirnova, Ezeris, Carasova; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Promovare insuficientă a evenimentelor culturale; ➤ Insuficiente amenajări pentru protecție și vizitare a obiectivelor culturale; ➤ Lipsa unei rețele muzeale concrete la nivel de comune privind patrimoniul cultural local; ➤ Ignorarea siturilor industriale ca posibile obiective turistice; Economia si mediul de afaceri ➤ Somaj ridicat; ➤ Spirit antreprenorial relativ scazut; ➤ Număr redus de IMM-uri în teritoriul acoperit de Parteneriatul Caraș-Timiș, iar spiritul antreprenorial este în cur de dezvoltare; ➤ Lipsa capitalului financiar pentru demararea/ dezvoltarea afacerilor; ➤ Buget redus al agenților economici privați, pentru co/finanțarea studiilor de fezabilitate necesare investițiilor; ➤ Un regres al pietei tradiționale interne; ➤ Programele de creditare nu sunt accesate, atât datorită sistemului de garantare, dar mai ales al birocrăției și a condițiilor de creditare, (documentații stufoase, termene de restituire scurte, dobânzi mari); ➤ Grad scăzut de valorificare a resurselor naturale; ➤ Export redus, contribuție scăzută la exportul Regiunii Vest;
---	---

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Implementarea unui numar însemnat de proiecte de catre intreprinzatori in mediul rural in domeniul agricol si turistic,(FEADR, masurile- 141, 112,313); ➤ Existenta unor meserii tradiționale în zona cum sunt cele de agricultor, crescător de animale, dogar, fierar, tâmplar și apicultor. ➤ Existenta unor asociații ale crescătorilor de animale; ➤ Asociația Bio Pajiștea; ➤ Asociația Crescătorilor de Animale Vălemăreana; ➤ Asociația Crescătorilor de Animale din satul Duleu, corn. Fîrliug; ➤ Asociația Crescătorilor de Animale Scăiusana; ➤ Asociația Crescătorilor de Ovine și Bovine Fîrlugiana 	
<p>OPORTUNITĂȚI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Acces la coridorul IV, Pan European, care se află în vecinătatea Microregiunii, Grup de Acțiune Locală, Caraș Timiș; ➤ Existența fondurilor europene pentru reabilitarea infrastructurii de transport feroviar, transport rutier, afaceri agricole, afaceri non-agricole, incluziune socială, prezervarea patrimoniului cultural rural, protecția mediului; ➤ Creșterea numărului de investitori în Microregiunea Caraș-Timiș, ca urmare a fenomenului de migrare a acestora dinspre polii de dezvoltare Arad și Timișoara, către județul Caraș Severin; ➤ Macrostabilizarea economică și scăderea inflației în limite acceptabile, poate crește apetitul pentru credite de investiții în producție și servicii; ➤ Atragerea unor operatori internaționali de turism în zone cu potențial turistic din teritoriul acoperit de Grupul de Acțiune Locală Caraș-Timiș; 	<p>AMENINȚĂRI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Posibilitatea neadaptării întreprinderilor, la condițiile de calitate impuse de UE; ➤ Posibilitatea neadaptării, a structurilor administrative regionale, județene și locale, la exigențele privind calitatea serviciilor către populație, impuse de UE; ➤ Invadarea pieței cu produse de import; ➤ Specializarea îngustă din zonele mono-industriale și lipsa unor programe coerente, adaptate la nevoi de orientare profesională, reduc atractivitatea acestor zone pentru investitori; ➤ Neadaptarea structurii de transport la cererea existentă; ➤ Întârzierea înființării de Parcuri de Afaceri zonale la nivelul mediului rural, mai ales, în zonele aflate în declin economic sever; ➤ Migrarea forței de muncă calificate și mai ales înalt calificate, din

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dezvoltarea turismului montan, în zonele alpine izolate; ➤ Creșterea competitivității întreprinderilor prin investiții în proiecte de cercetare-dezvoltare - inovare, cu fonduri europene; ➤ Creșterea numărului de investitori în teritoriul acoperit de Parteneriatul Caraș-Timiș, ca urmare a accesării fondurilor europene; ➤ Fructificarea oportunităților de dezvoltare, atât în plan economic, cât și social-administrativ, oferite de măsurile de finanțare prin fonduri europene; ➤ Fructificarea programului LEADER, măsura 19.2, care oferă oportunități de finanțare în baza selectării unei Strategii De Dezvoltare Locală, ce vizează un teritoriu omogen și compact, alcătuit din UAT-uri și structuri private; ➤ Proiecte punctuale de depoluare a zonelor degradate de activități miniere; ➤ Existența programelor de finanțare în domeniul mediului; ➤ Extinderea colectării selective a deșeurilor în toate localitățile Microregiunii, Grupul de Acțiune Locală, Caraș Timiș; ➤ Valorificarea economică a oportunităților oferite de resursele naturale, (potențial agricol, zootehnic, prelucrarea lemnului, dezvoltarea turismului, etc); ➤ Orientarea economiei teritoriului acoperit de Microregiunea Caraș-Timiș, spre activități cu valoare adăugată mare; ➤ Existența programelor de finanțare europene in domeniul sănătății; ➤ Oportunitatea construirii de Centre Comunitare de intervenție integrată; ➤ Promovarea voluntariatului; ➤ Posibilitatea înființării unor instituții de asistență socială cu sau fără personalitate juridica; ➤ Programe de finanțare europene si programe de finanțare guvernamentale pentru sprijinirea afacerilor; 	<p>aceste comune, către municipiile din apropiere, municipiul Timisoara țări ale UE;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Investiții scăzute în domeniul turismului, în pofida faptului că zone din aceasta Microregiune, cum sunt: Ocna de Fier-Dognecea, Valiug-Brebu Nou,Carasova, dețin mari potențialuri turistice în acest sens; ➤ Oferetele de produse turistice ale Microregiunii Caraș-Timiș, nu sunt competitive national și international; ➤ Lipsa unor dotări performante și modern din unitățile de educație; ➤ Probleme sociale majore, datorate declinului marilor unități de producție din Reșița, Caransebeș, Lugoj, unde a fost încadrata circa 60% din forța de muncă din aceste comune; ➤ Balanță negativă, natalitate - mortalitate, la nivelul întregii Microregiuni, dar cu preponderență, în județele și comunele din Caraș-Severin care alcatuiesc Parteneriatul Caraș Timiș; ➤ O slabă dotare a unităților medicale din comunele ce alcătuiesc Parteneriatul; ➤ Slaba corelare între programele sectoriale și regionale, cu finanțări prin fonduri UE; ➤ Degradarea mediului natural, prin exploatare nerațională a resurselor; ➤ Poluare prin neglijență și nepasare; ➤ Lipsa aplicării Principiului ,” Poluatorul Platește”; ➤ Existența permanentă a unui risc de poluare a mediului; ➤ Degradarea fondului cinegetic în lipsa unor măsuri de protecție; ➤ Risc de îmbolnăvire a populației în contextul defectuos al managementului resurselor de apă potabilă; ➤ Scăderea populației școlare;
--	--

- Valorificarea potentialului de producere de energie regenerabila;
- Atragerea de noi investitii directe;
- Reorientarea bancilor in vederea sprijinirii sectorului IMM;
- Creșterea investițiilor in învățământul profesional și tehnic;

- Creșterea numărului de persoane dependente de situațiile de protecție socială;
- Fiscalitate ridicată;
- Leșirea din sistemul de învățământ a unui numar mare de cadre didactice prin reconversie profesională;
- Resurse umane și materiale insuficiente pentru activitatea de prevenție;
- Lipsa rețelei de voluntari;
- Politica fiscală în continua schimbare face dificila planificarea unei afaceri;
- Schimbări frecvente in legislatia fiscală;
- Socul economic datorat crizei mondiale;
- Migrația forței de munca din teritoriul acoperit de Parteneriatul Caraș-Timiș, spre țări UE și poli urbani din Regiune;
- Invadarea pieței cu produse de import;
- Adâncirea disparitatilor interregionale;

Cap-itolul IV

În stabilirea obiectivelor și priorităților strategice a SDL parteneriat Caraș-Timiș au fost luate în considerare în primul rând componentele: Analiza teritoriului, acțiunile de informare și consultare comunitară în urma cărora au fost identificate principalele nevoi de dezvoltare ale comunităților ce alcătuiesc parteneriatul. În funcție de aceste identificări au fost stabilite obiectivele, prioritățile și domeniile de intervenție ale SDL Parteneriat Caraș-Timiș, în concordanță cu specificul LEADER. Deasemenea a fost luată în considerare și analiza SWOT elaborată în concordanța cu identificările rezultate de pe urma acțiunilor de animare. Obiectivele prioritățile și domeniile de intervenție stabilite sunt în concordanță și cu obiectivele de dezvoltare rurală ale Reg. 1305/2013, art. 4, care au fost asumate integral în stabilirea și definirea priorităților SDL parteneriat Caraș-Timiș. Obiectivele/prioritățile vizate de SDL parteneriat Caraș Timiș sunt 1. Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale; 2. Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor; 3. Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor; 4. Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic; 5. Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale. Legătura între priorități și măsurile SDL este stabilită astfel P1SDL: M3, M10, M1, M8, M11 corespunzătoare ODR 1, P2SDL: M2, M12, M6, M7 corespunzătoare ODR 1, P3SDL: M5 corespunzător ODR 1, P4SDL: M4 corespunzător ODR2 și P5SDL: M9 corespunzător ODR 3

Obiectivul de dezvoltare rurală 1	Priorități de dezvoltare rurală →	Domenii de Intervenție →	Măsuri →	Indicatori de rezultat
Obiective transversale Mediu și climă, Inovare	P1 Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale	<u>DI 1A</u> <u>Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale</u>	<u>M9</u> <u>Promovarea asociativității, inovării și transferului de cunoștințe</u>	- <u>Cheltuieli publice totale (15.000 euro);</u> - <u>Nr cursurilor de formare desfășurate (nr.1);</u> - <u>Numărul beneficiarilor care au absolvit examenele finale (nr. 20)</u>
		<u>DI 6A</u> <u>Facilitarea diversificării, a înființării și a</u>	<u>M3</u> <u>Sprijinirea activitatilor non agricole</u>	- <u>Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin precum și la grupuri</u>

		dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă		<ul style="list-style-type: none"> - organizații de producători (nr.5); - Nr. de locuri de muncă nou create (nr.5);
			<p>M10 <i>Investiții pentru ocupare grupurilor marginalizate</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nr. proiecte implementate (nr.1); - Nr. de locuri de muncă create (nr.1);
		DI-6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale	<p>M1 <i>Dezvoltarea și modernizarea localităților rurale</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite (nr.2000); - Nr. de comune sprijinite (nr.7);
			<p>M8 <i>Promovarea incluziunii sociale</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite (nr.100); - Nr. de locuri de muncă create (nr.1); - Nr. Centrelor sociale înființate la nivelul UAT (nr.1); - Nr. Centrelor Multifuncționale de Dezvoltare Integrate (CMDI) înființate la nivelul "polilor de vulnerabilitate socială" (nr.1); - Nr. comunităților deservite (nr.3); - Nr. de persoane care se reintegreaza social (nr.50)
		DI-6C Sporirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) în zonele rurale	<p>M11 <i>Dezvoltarea infrastructurii IT & C</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nr. de locuri de muncă create (nr.1); - Populația netă care beneficiază de servicii TIC (nr.20);

	P2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor	DI 2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole	M2 <i>Sprijinirea activitatilor agricole</i>	- Nr. de exploatații agricole/beneficiari sprijinți (nr.74); - Nr. de locuri de muncă nou create (nr.74); ~~-Nr. întreprinderilor, asociațiilor care beneficiază infrastructură îmbunătățită (nr.7);~~ ~~-Nr. KM de infrastructura de drumuri agricole amenajate (5 km);~~
			M12 <i>Sprijinirea activitatilor fermelor mici</i>	- Nr. de exploatații agricole/beneficiari sprijinți (nr.3); - Nr. de locuri de muncă nou create (nr.3);
			M6 <i>Sprijinirea activitatilor silvice</i>	- Nr. km de infrastructură de drumuri Agricole amenajate (5 km) - Nr. întreprinderilor, asociațiilor care beneficiază de infrastructura îmbunătățită (1) - Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite (nr. 1) - Nr de comune sprijinite (nr.1); <u>- nr. de exploatații agricole/beneficiari sprijinți (nr. 1)</u>
		DI 2B Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor	M7 <i>Sprijinirea tinerilor fermieri</i>	- Nr. de exploatații agricole/beneficiari sprijinți (nr.5); - Nr. de locuri de muncă nou create (nr.5);
		DI 2C Îmbunătățirea performanței economice a pădurilor	M6 <i>Sprijinirea activitatilor silvice</i>	~~-Nr. de exploatații agricole/beneficiari sprijinți (nr.1);~~ ~~-Nr de comune sprijinite (nr.1);~~

	<p>P3 Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor</p>	<p>DI 3A Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale</p>	<p>M5 <i>Crearea și promovarea competitivității</i></p>	<p>- Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin precum și la grupuri /organizații de producători (nr.3); - Nr. de locuri de muncă nou create (nr.3);</p>
<p>Obiectivul de dezvoltare rurală 2</p> <p>Obiective transversale Mediu și climă, Inovare</p>	<p>P4 ~~Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezilientă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic~~</p> <p>P5 <u>Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale</u></p>	<p>DI 5C Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei</p>	<p>M4 <i>Sprijin pentru realizarea de investiții în domeniul energiei regenerabile și al economisirii energiei</i></p>	<p>- Totalul investițiilor (nr.2); - Populația netă care beneficiază de servicii îmbunătățite (nr. 500); ~~-Nr. de locuri de muncă nou create (nr.2);~~</p>
<p>Obiectivul de dezvoltare rurală 3</p> <p>Obiective transversale Mediu și</p>	<p>P6 <u>Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în</u></p>	<p>DI 6A <u>Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de</u></p>	<p>M3 <i>Sprijinirea activităților non-agricole</i></p> <p>M9 <i>Promovarea asociativității,</i></p>	<p>- <u>Nr. de locuri de muncă nou create (nr. 12);</u></p> <p>-Cheltuieli publice totale (15.000 euro); -Nr. IMM-urilor</p>

climă, Inovare	zonele rurale P5 Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale	locuri de muncă DI-1A Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale	<i>inovării și transferului de cunoștințe</i>	deservite (nr.5); –Nr. persoanelor deservite (nr.100); –Numărul proiectelor demonstrative (nr.5); –Nr cursurilor de formare desfășurate (nr.1);
		DI 6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale	M1 <i>Dezvoltarea și modernizarea localităților rurale</i>	- Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite (nr.2000); - Nr. de comune sprijinite (nr.7);
			M8 <i>Promovarea incluziunii sociale</i>	- Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite (nr.100); - Nr. de locuri de muncă create (nr.1); - Nr. Centrelor sociale înființate la nivelul UAT (nr.1); - Nr. Centrelor Multifuncționale de Dezvoltare Integrate (CMDI) înființate la nivelul "polilor de vulnerabilitate socială" (nr.1); - Nr. comunităților deservite (nr. 1); - Nr. de persoane care se reintegreaza social (nr.50)
			M10 <i>Investiții pentru ocupare grupurilor marginalizate</i>	- Nr. proiecte implementate (nr.1); - Populație netă care beneficiază de aceste servicii (nr. 20)
DI 6C Sporirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor	M11 <i>Dezvoltarea infrastructurii IT & C</i>	- Populația netă care beneficiază de servicii TIC (nr.20). - Nr. gospodăriile care beneficiază de servicii TIC (nr. 5)		

Tabelul 2: Indicatori de monitorizare specifici domeniilor de intervenție

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Valoare
1A	Cheltuielile publice totale	1.904.419
1B	Numărul total de operațiuni de cooperare sprijinite în cadrul măsurii de cooperare [articolul 35 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013	1
1C	Numărul total al participanților instruiți	
2A, 2B, 2C+	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți	16
3A, 3B	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de provizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători	3
4A, 4B, 4C	Suprafață totală agricolă (ha)	
4A, 4B, 4C	Suprafață totală forestieră (ha)	
5A	Suprafață totală (ha)	
5B, 5C	Totalul investițiilor	
5D	Suprafața totală sau UVM în cauză	
5E	Suprafață totală	
6A	Locuri de muncă create	28
6B	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite	28.493
6C	Populație netă care beneficiază de servicii TIC	~~450~~ <u>20</u>
	Nr. gospodării care beneficiază de servicii TIC	<u>5</u>

Capitolul V - FISELE MĂSURILOR

Denumirea măsurii	Dezvoltarea si modernizarea localităților rurale
Codul măsurii	M1/6B
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☐ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare.Corelare cu analiza SWOT	<p>Măsura va contribui la îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement, culturale și a infrastructurii aferente; îmbunătățirea infrastructurii la scară mică (inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei) și investiții de uz public în informarea turiștilor în infrastructura turistică la scară mică. Măsură vizează satisfacerea unor nevoi ale comunității locale, dezvoltarea socio-economică a teritoriului, precum și crearea unor noi locuri de muncă.</p> <p>Dezvoltarea socio-economică a spațiului rural este indispensabil legată de existența unei infrastructuri rurale, existența și accesibilitatea serviciilor de bază, inclusiv a celor de agrement, social, socio-medical cultural si sportiv. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de agrement, social, socio-medical și cultural reprezintă o cerință esențială pentru creșterea calității vieții și care pot conduce la o incluziune socială, inversarea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Infrastructură culturală învechită; Biblioteci nemodernizate; - Număr mic de cinematografe; - număr insuficient de instituții culturale: cămine culturale în spațiul rural, teatre, etc.; - Echipamente tehnologice învechite utilizate în actul cultural; - Lipsa materialelor de promovare traduse în limbi străine și mijloacelor de traducere pentru turiștii străini (<u>pliante, broșuri, monografii, vederi pentru promovarea muzeelor, obiectivelor culturale și turistice, situri</u> arheologice, etc.); - Concurența scăzută în oferta culturală; - Lipsa unei rețele muzeale concrete la nivel de comune privind patrimoniul cultural local; - Deficit de spații verzi și <u>zone de recreere</u> raportat la numărul de locuitori;

	<ul style="list-style-type: none"> - Număr redus de organizații de promovare a turismului; - Lipsa sau slabă calitate a marcajelor turistice; - Oferta de servicii turistice este redusă și de slabă calitate; - Deteriorarea accentuată a infrastructurii rutiere de drumuri județene și comunale care asigură accesul spre și în comunitățile din parteneriat; - Amenajări insuficiente de locuri de parcare, atât pe drumurile naționale, cât și județene, care străbat teritoriul acoperit de Grupul de Acțiune Locală; - Absența rețelei de alimentare cu gaze naturale în localitățile vizate de acest Parteneriat; • Grad scăzut de extindere a colectării selective a deșeurilor; -
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) nr.1305/2013	<p>Măsura contribuie la operaționalizarea în microregiune a obiectivului III 3 din Regulamentul (UE) nr.~~1303~~1305/2013, respectiv:</p> <p><i>"Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă"</i></p>
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	<p>Măsura contribuie la :</p> <ul style="list-style-type: none"> • îmbunătățirea infrastructurii de drum la scară mică; • îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin amenajarea spațiilor publice locale (de ex. parcuri, terenuri de joc, sedii primării, dispensare, capele, piețe de valorificare a produselor locale, cimitire etc.); • îmbunătățirea serviciilor publice locale prin modernizarea și dotarea cu echipamente a infrastructurii publice si medicale; • îmbunătățirea siguranței publice prin înființarea și/sau modernizarea rețelelor de iluminat public și prin instalarea sistemelor de supraveghere; • îmbunătățirea infrastructurii de agrement și turistic de uz public; • Reabilitarea / extinderea rețelelor de apa potabila si canalizare pentru aglomerari de peste 2000 locuitori echivalenti; • Extinderea rețelelor de gaze natural • Modernizarea, extinderea si dotarea cu echipamente a infrastructurilor publice de orice fel;
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5,	<p>Măsura contribuie la aplicarea în microregiune a priorității P6 a Regulamentul (UE) nr.1303/2013, adică:</p> <p><i>„Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a</i></p>

Reg.(UE) nr.1305/2013	<i>dezvoltării economice în zonele rurale”</i>
1.5. Contribuția la Prioritățile (locale) SDL	Măsura contribuie la obiectivul general specific al SDL, respectiv dezvoltarea infrastructurii la scară mică din microregiune, detaliat la pct 1.1. Consolidarea identitatii locale si a profilului local prin punerea in valoare a patrimoniului cultural traditional al satelor. Imbunatatirea calitatii vietii si cresterea atractivitatii comunelor Microregiunii. Imbunatatirea infrastructurilor de orice fel;
1.6. Masura corespunde obiectivelor art. ... din Reg.(UE) nr.1305/2013	Măsura corespunde obiectivelor care decurg din Regulamentul (UE) nr.1305/2013, Art. 20. <i>”Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale ”</i> , literele <i>”b”</i> , <i>”d”</i> , <i>”e”</i> , <i>”f”</i> și <i>”g”</i> .
1.7. Contribuția la domeniile de intervenție	Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a domeniului de intervenție: <i>”6B- Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale”</i>
1.8. Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	Măsura contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de <i>”mediu și climă”</i> și <i>”inovare”</i> ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013. Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în UAT prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.
1.9. Complementaritate cu alte măsuri din SDL	M2/2A; M5/3A; M7/2B; M3/6A; M4/5C, M1/6B - PFA, SRL M2/2A; M1/6B – APL
1.10. Sinergia cu alte măsuri din SDL	M3-Sprijinirea activitatilor non-agricole, M10 -Investiții pentru ocupare grupurilor marginalizate, M1-Dezvoltarea si modernizarea localităților rurale, M8-Promovarea incluziunii sociale, M11-Dezvoltarea infrastructurii IT & C contribuie la realizarea prioritatii 1 promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale.
2. Valoarea adăugată a măsurii	
La proiectarea investițiilor cu construcții se impune luarea în considerare a caracteristicilor arhitecturale, de structură urbanistică și de peisaj. Se pune un mare accent la eficientizarea energetică a investițiilor prin utilizarea energiei regenerabile, acesta fiind un criteriu de selecție.	

Proiectele care au un impact micro-regional vor primi punctaj mai mare și beneficiarul poate obține plafonul maxim al ajutorului public nerambursabil.

Creșterea calității vieții locuitorilor din teritoriul GAL

Îmbunătățirea infrastructurii rurale care oferă posibilitatea dezvoltării economice în cadrul GAL-ului

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație națională

Legea nr.422/2001 privind protejarea monumentelor

Legea nr.1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare

O.G. nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare

Legea nr.489/2006 privind libertatea religiei și regimul general al cultelor - republicată

Legea nr. 215/2001

Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014, Reg. (UE) nr. 1407/2013

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

4.1. Beneficiari direcți	<ul style="list-style-type: none"> • Comunele și asociațiile acestora, conform legislației naționale în vigoare; • ONG-uri, conform legislației naționale în vigoare; • Unități de cult conform legislației în vigoare; • Persoane fizice autorizate / societăți comerciale, care dețin în administrare obiective de patrimoniu cultural de utilitate publică, de clasă B; • ONG-uri-pentru investiții în infrastructura educațională (grădinițe) și socială (creșe și infrastructură tip after-school) • ~~Medicul veterinar cu drept de liberă practică;~~ • ~~Medicul uman cu drept de liberă practică.~~
4.2. Beneficiarii indirecți	<ul style="list-style-type: none"> • populația locală • întreprinderile înființate și/sau dezvoltate în teritoriu • ONG-uri din teritoriu <p>Măsura M1-6B se adresează celor care au beneficiat sau vor beneficia de finanțare directă sau indirectă (în calitate de beneficiar final) pe măsurile M2/2A, M5/3A, M7/2B, M3/6A, M4/5C, M1/6B în special categoria de beneficiari PFA și SRL, respectiv pe masura M2/2A din categoria de beneficiari APL.</p>

5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)

• Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv

• Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile:

• Restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor / monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local;

- Restaurarea, conservarea și / sau dotarea așezămintelor monahale;
- Extinderea și / sau modernizarea drumurilor de acces ale așezămintelor monahal;
- Modernizarea, renovarea și / sau dotarea căminelor culturale.
- Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci;
- Pentru proiectele privind infrastructura rutieră de interes local și infrastructura de apă / apă uzată în aglomerari de peste 2000 de locuitori echivalenți;
- Investițiile în infrastructura de apă/apă uzată pot fi realizate inclusiv în aglomerările cu mai puțin de 2000 de locuitori, pe baza unei justificări tehnice și economice întemeiate, doar pentru sistemele centralizate, excluzând sistemele de tratare individuale
- ~~Construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă în localități rurale;~~
- ~~Construcția, extinderea și / sau modernizarea rețelei publice de apă uzată în localități rurale;~~
- Construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local;
- Pentru proiectele de infrastructură educațională / socială:
- Înființarea și modernizarea (inclusiv dotarea) grădinițelor, numai a celor din afara incintei școlilor din mediul rural;
- Înființarea și modernizarea (inclusiv dotarea) creșelor precum și a infrastructurii de tip afterschool;
- Înființarea și modernizarea de parcuri de recreere;
- Reabilitarea, modernizarea și dotarea spațiilor publice, de agrement, pietre, sedii primării și capele;
- ~~Reabilitarea, instalarea de iluminat public și de supraveghere video;~~
- Construcția, modernizarea unor infrastructuri pentru activități sportive și de agrement;
- ~~Construcția, reabilitarea cazarilor de agroturism;~~
- ~~Înființarea, reabilitarea și dotarea cabinetelor medicale;~~
- Reabilitarea imobilelor ce vor fi folosite pentru desfășurarea activităților medicale
- ~~Achiziția de utilaje pentru întreținerea infrastructurii precum și pentru situații de criză;~~
- Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului.
- ~~Investiții prevăzute a fi realizate în spațiul rural fără acoperire broadband la punct fix, pe baza unei liste a zonelor albe întocmită și/sau agreată de autoritățile abilitate în domeniu (MSI/ANCOM);~~
- Cheltuielile de consultanță și pentru managementul proiectului.

Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciile publice (salubritate, administrare distribuție rețea de apă potabilă, întreținere străzi, de dezapezire, întreținere spații verzi, situații de urgență) dacă fac parte din investiția inițială pentru înființarea serviciului. Dacă serviciul există (în subordinea Consiliului Local) dar nu este dotat, se pot finanța dotările, dar utilajele trebuie să fie dimensionate și corelate cu suprafața pentru care vor fi folosite. În cazul acestor achiziții, solicitantul va prezenta situația actuală precum și justificarea necesității achiziției acestor utilaje.

Modernizare/extindere rețea de iluminat public stradal și supraveghere video

Actiuni neeligibile:

- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția:

costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305 / 2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;

- cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare;
- cheltuieli neeligibile în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303 / 2013 și anume:

a. dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;

b. achiziționarea de terenuri neconstruite și de terenuri construite;

c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare.

- contribuția în natură
- costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente
- costuri operaționale inclusiv costuri de întreținere și chirie

- Lista investițiilor și costurilor neeligibile se completează cu prevederile Hotărârii de Guvern Nr. 226/2 aprilie 2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a Măsurilor Programului Național de Dezvoltare Rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat pentru perioada 2014 - 2020.
  - Cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral de către beneficiarul finanțării
- Criteriile au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.

7. Condiții de eligibilitate

7.1. Pentru proiectele de investiții

- Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;
- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală și/sau județeană aprobată;
- Investiția să se realizeze în teritoriul LEADER GAL;
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al acesteia.

<ul style="list-style-type: none"> • <u>Introducerea investiției din patrimoniul cultural de clasa B în circuitul turistic, la finalizarea acesteia</u>
8. Criterii de selecție
<p>1- <u>Principiul potențialului turistic, în sensul prioritizării proiectelor în localitățile rurale cu potențial de dezvoltare turistic;</u> <u>Principiul valorii culturale în funcție de numărul de activități socio-culturale desfășurate</u> <u>pentru investițiile de modernizare și dotare a căminelor culturale</u></p> <p>2- <u>Principiul potențialului de dezvoltare economică a localității (turistic, agricol, forestier, exploatare resurse naturale, piscicol)</u></p> <p>3- <u>Principiul gradului de acoperire a populației deservite;</u></p> <p>4- <u>Principiul prioritizării tipului de investiție în funcție de populația școlară sau preșcolară deservită</u></p> <p>5- <u>Principiul prioritizării tipului de investiției în funcție de gradul de dezvoltare socio-economică a zonei determinate în baza studiilor de specialitate - Studiu privind stabilirea potențialului socio-economic de dezvoltare a zonelor rurale.</u></p> <p>6- <u>Principiul susținerii beneficiarilor care nu au primit sprijin anterior pentru o investiție similară</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Selecția proiectelor se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție în cadrul alocării disponibile pe sesiune; • ~~Proiecte realizate în parteneriat;~~ • ~~Proiecte cu impact micro-regional;~~ • ~~Exploatarea resurselor de energie regenerabilă;~~ • ~~Crearea de noi locuri de muncă cu normă întreagă;~~ • ~~Solicitanții care nu au primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară;~~ •
9. Sume aplicabile și rata sprijinului
9.1. Justificare
La stabilirea cuantumului sprijinului s-a avut în vedere specificul investițiilor , respectiv investițiile în infrastructură sunt negeneratoare de venit.
9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:
Intensitatea sprijinului va fi de: <ul style="list-style-type: none"> • 100% pentru investiții negeneratoare de venit • 100% pentru investiții generatoare de venit cu utilitate publică • 90% pentru investiții generatoare de venit pentru cheltuielile eligibile din proiect. Valoarea ~~eligibilă a proiectelor~~ <u>publică nerambursabilă a unui proiect</u> poate fi cuprinsă între 5.000 - ~~100.000~~ <u>60.000</u> Euro
10. Indicatori de monitorizare
Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite (nr.2000) Număr de comune sprijinite (nr.7)

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

-Servicii locale îmbunătățite

‡Denumirea măsurii	Sprijinirea activitatilor agricole
Codul măsurii	M2/2A
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☐ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare.Corelare cu analiza SWOT	<ul style="list-style-type: none"> • Opțiunea populației și a partenerilor GAL este de susținere a activităților agricole; • Lipsa unităților de procesare pentru lapte și carne roșie; • Lipsa procesării la nivelul fermelor; • Creșterea numărului de investitori în Microregiune, ca urmare a fenomenului de migrare a acestora dinspre polii de dezvoltare Arad și Timișoara, către județul Caraș Severin • Macrostabilizarea economică și scăderea inflației în limite acceptabile, poate crește apetitul pentru credite de investiții în producție și servicii; • Suprafețe agricole importante cu limitări de producție, fiind afectate de eroziune și alunecări de teren;
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013	Măsura contribuie la operaționalizarea în microregiune a <i>obiectivului 1</i> din Regulamentul (UE) nr.1305/2013, respectiv: „Favorizarea competitivității agriculturii”
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	Măsura contribuie la: - Crestea valorii economice a exploatațiilor prin modernizarea,extinderea sau diversificarea activitatilor agricole - Cresterea valorii adugate a produselor prin pregatirea acestora pentru vanzare (procesare,depozitare,ambalare) si a gradului de participare a exploatațiilor pe piata - Cresterea numarului de locuri de munca - Infiintarea de microferme agricole - Infiintare facilitati de depozitare si colectare ptr produsele agricole specifice zonei; - ~~Reabilitare/extindere podete pe caile de acces spre terenurile agricole;~~
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea în microregiune a priorității P2 a Regulamentul (UE) nr.1305/2013, adică: P2. Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în

	toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor;
1.5. Contribuția la Prioritățile SDL (locale)	<p>Măsura contribuie la obiectivul general specific al SDL, respectiv dezvoltarea infrastructurii la scară mică din microregiune, enumerate la pct.1.1.</p> <p>Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.</p> <p>Promovarea organizării lanțului alimentar scurt, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor.</p> <p>Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic.</p>
1.6. Măsura corespunde obiectivelor art..... din Reg.(UE) nr.1305/2013	Art.17. - „Investiții în active fizice”, alin.(1). litera a
1.7 Contribuția la domeniile de intervenție ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a domeniului de intervenție 2A-„Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole”
1.8.Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	<p>Măsura contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de <i>”mediu și climă”</i> și <i>”inovare”</i> ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013.</p> <p>Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în UAT prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.</p>
1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL	<p>M3/6A; M7/2B; M2/2A; M5/3A - FERMIERI</p> <p>M2/2A; M5/3A - COOPERATIVE AGRICOLE; GRUPURI DE PROD.</p> <p>M2/2A; M5/3A; M7/2B; M3/6A; M4/5C, M1/6B - PFA, SRL</p> <p>M2/2A; M1/6B -- APL</p>

1.10 Sinergia cu alte măsuri din SDL	M6/2C; M7/2B; M12/2A Contribuie la realizarea prioritatii 2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor
2 Valoarea adăugată a măsurii	
Măsura contribuie la: - stimularea agriculturii ca principală activitate economică din teritoriul GAL - dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how; - păstrarea și crearea de noi locuri de muncă; - încurajarea parteneriatelor prin susținerea formelor asociative (asociații de crescători de animale și/sau cooperative agricole) care își au sediul în teritoriul GAL.	
3 Trimiteri la alte acte legislative	
<ul style="list-style-type: none"> • Legislația națională cu incidență în domeniile activităților agricole prevăzută în Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția SDL • Reg. (UE) 1303/2013 , Reg. (UE) 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014 	
4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	
4.1. Beneficiari direcți	Persoana fizică autorizată; Intreprinderi individuale; Intreprinderi familiale; Societate în nume colectiv - SNC; Societate în comandită simplă - SCS; Societate pe acțiuni - SA; Societate în comandită pe acțiuni - SCA; Societate cu răspundere limitată - SRL; Societate comercială cu capital privat; Societate agricolă; Societate cooperativă agricolă; Cooperativă agricolă; Grup de producători; ~~Unități administrativ teritoriale și/ sau asociații ale acestora. conform de fininților și condițiilor de eligibilitate prevăzute în Reg. UE NR. 1305/2013.~~
4.2. Beneficiarii indirecți	Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă; Producători agricoli individuali din teritoriu. Măsura M2-2A se adresează celor care au beneficiat sau vor beneficia de finanțare directă sau indirectă (în calitate de beneficiar final) pe măsurile M3/6A; M7/2B; M2/2A; M5/3A din categoria de beneficiari fermieri, pe măsurile M2/2A; M5/3A din categoria de beneficiari COOPERATIVE AGRICOLE și GRUPURI DE PROD., pe măsurile M2/2A; M5/3A; M7/2B; M3/6A; M4/5C, M1/6B din categoria de beneficiari PFA și SRL, respectiv pe

	masura M2/2A si M1/6B din categoria de beneficiari APL.
5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)	
<ul style="list-style-type: none"> • Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv de solicitant • Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art.45(4) și art.63 ale Reg.(UE) nr. 1305/2013 	
6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	
6.1. Pentru proiecte de investiții	
<p>Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea construcțiilor din cadrul fermei, destinate activității productive, inclusiv căi de acces în fermă, irigații în cadrul fermei și racordarea fermei la utilități;</p> <p>Amenajarea și dotarea spațiilor de desfacere și comercializare, precum și alte cheltuieli de marketing, în cadrul unui lanț alimentar integrat;</p> <p>Achiziționarea, inclusiv prin leasing de mașini/ utilaje și echipamente noi, în limita valorii de piață a bunului respectiv;</p> <p>Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mijloace de transport compacte, frigorifice, inclusiv remorci și semiremorci specializate în scopul comercializării produselor agricole în cadrul unui lanț alimentar integrat;</p> <p>Cheltuieli determinate de conformarea cu standardele comunitare ~~în cazul tinerilor fermieri în conformitate cu art 17 (5) și investiții determinate de conformare cu noile standarde;~~</p> <p>Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci.</p> <p>~~Construcția, extinderea și/sau modernizarea infrastructurii de drumuri de acces agricole; Cheltuielile propuse în Planul de Afaceri, inclusiv capitalul de lucru și activitățile relevante pentru implementarea corectă a Planului de Afaceri~~</p> <ul style="list-style-type: none"> - Infiintarea, extinderea si dotarea de microferme agricole; - ~~Infiintare~~ <u>Construcția</u> de depozite frigorifice ptr depozitarea de fructe si legume; - ~~Reabilitarea, extinderea de podete pe caile de acces spre terenurile agricole;~~ - <u>Infiintare de plantații de struguri de masa</u> <p><u>Investiții în înființarea și modernizarea de plantații pomicole</u></p> <p>Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului.</p> <p>Cheltuielile de consultanță și pentru managementul proiectului.</p> <p><u>Cheltuieli neeligibile</u></p> <p><u>Cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>cheltuieli neeligibile în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303 / 2013 și anume:</u> <ol style="list-style-type: none"> <u>a. dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;</u> <u>b. achiziționarea de terenuri neconstruite și de terenuri construite;</u> <u>c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare.</u> 	

Nu se acceptă achiziționarea de utilaje sau echipamente second hand.
Criteriile au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.

7. Condiții de eligibilitate

7.1. Pentru proiectele de investiții

- Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
  - Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată;
  - Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;
  - Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
  - Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală și/sau județeană aprobată;
  - Investiția să se realizeze în teritoriul LEADER; GAL
- Solicitantul trebuie să aibă o exploatație agricolă cu dimensiunea minima de 4.000 SO la data depunerii proiectului.

8. Criterii de selecție

Selecția proiectelor se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție în cadrul alocării disponibile pe sesiune;

Principiul potențialului agricol al zonei care vizează zone cu un potențial ridicat conform studiului Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului

Dimensiunea exploatației agricole să fie între 4.000 SO și 25.000 SO (valoarea producției standard)

Principiul nivelului de calificare în domeniu.

Principiul sectorului prioritar pentru sectoarele zootehnic respectiv vegetal.

Principiul creării locurilor de muncă

~~Solicitantul va justifica utilitatea proiectului pentru dezvoltarea activității economice proprii dar și pentru susținerea celorlalte activități agricole din comuna sau din comunele limitrofe.~~

~~Solicitantul care a inițiat sau a obținut o certificare de produs tradițional;~~

~~Suma nerambursabilă acordată va respecta condiția creerii de noi locuri de muncă astfel:
Pentru 40.000 Euro sprijin nerambursabil = 1 loc de muncă nou creat~~

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

9.1. Justificare

Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit. Beneficiarii sprijinului sunt agenți economici, asociații de crescători de animale sau cooperative care desfășoară activități economice generatoare de profit care necesită sprijin pentru dezvoltare și care asigură posibilitatea păstrării și creerii de locuri de muncă.

9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:

Intensitatea sprijinului va fi de:

- 50% din intensitatea sprijinului care poate crește cu 20% cu condiția ca ajutorul maxim combinat să nu depășească 90% pentru beneficiarii care se încadrează în cel puțin una din situațiile de mai jos :

- fermierii tineri așa cum sunt definiți de Reg.(UE) nr.1305/2013 la art.(2) sau cei care s-au stabilit cu cinci ani înainte de solicitarea sprijinului, în conformitate cu anexa II a Reg.(UE) nr.1305/2013
  - investiții colective realizate de formele asociative ale fermierilor (cooperative, grupuri de producători sau parteneriate constituite în conformitate cu art.35 din Reg.(UE) nr.1305/2013.
  - investiții legate de operațiunile prevăzute la art.28 și art.29 din Reg.(UE) nr.1305/2013;
  - investiții în zonele care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 din Reg.(UE) nr.1305/2013;
- ~~90% pentru investiții generatoare de venit pentru cheltuielile eligibile din proiect în conformitate cu prevederile Reg. UE 1305/2013.~~
- ~~Pana la 100 % pentru investiții neproductive și infrastructura agricolă și forestieră~~
~~Valoarea eligibilă a proiectelor Suma nerambursabilă pentru un proiect proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 - 100.000 50.000 Euro.~~
 Se vor aplica regulile de ajutor de stat, dacă va fi cazul.

10. Indicatori de monitorizare

Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijinți (nr.~~74~~);
 Număr de locuri de muncă nou create (nr.~~74~~);
~~Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite (nr.300);~~
~~Numărul întreprinderilor, asociațiilor care beneficiază de infrastructură îmbunătățită (nr.7);~~
~~Nr. KM de infrastructura de drumuri agricole amenajate (5 km).~~

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

- Măsura vizează încurajarea și susținerea întreprinzătorilor din domeniul agricol pentru înființarea și/sau dezvoltarea activităților agricole în comunele din teritoriul GAL
- Măsura se adresează acelor activități sau operațiuni agricole deficitare conform nevoilor rezultate din analiza diagnostic și a celei SWOT;
- ~~- Măsura încurajează dezvoltarea economică pentru mai multe UAT din GAL;~~
- Măsura încurajează certificarea de produse tradiționale care promovează identitatea teritoriului.

Denumirea măsurii	Sprijinirea activitatilor non-agricole
Codul măsurii	M3/6A
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☐ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare.Corelar e cu analiza SWOT	<p>Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din spațiul rural prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care realizează activități neagricole pentru prima dată (start-up în baza unui plan de afaceri) fie pentru cei care modernizează și/sau dezvoltă întreprinderile existente. Măsura contribuie la: ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent, la diversificarea economiei rurale, la creșterea veniturilor populației rurale și a nivelului de trai, la scăderea sărăciei și la combaterea excluderii sociale.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterea numărului de investitori în Microregiune, ca urmare a fenomenului de migrare a acestora dinspre polii de dezvoltare Arad și Timișoara, către județul Caraș Severin - Macrostabilizarea economică și scăderea inflației în limite acceptabile, poate crește apetitul pentru credite de investiții în producție și servicii; - Dezvoltarea turismului montan, în zonele alpine izolate; - Proiecte punctuale de depoluare a zonelor degradate de activități miniere; - Extinderea colectării selective a deșeurilor în toate localitățile Microregiunii, Grupul de Acțiune Locală; - Valorificarea economică a oportunităților oferite de resursele naturale,(potențial agricol, zootehnic, prelucrarea lemnului, dezvoltarea turismului, etc); - Lipsa vreunei industrii cu tehnologie de vârf în teritoriul acoperit de Parteneriatul; - Număr redus de IMM-uri în teritoriul acoperit de Parteneriatul, iar spiritul antreprenorial este slab dezvoltat; - Șomaj ridicat în comunele de pe teritoriul județului Caraș Severin care alcătuiesc Parteneriatul;
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013, art.4	Măsura contribuie la operaționalizarea în microregiune a obiectivului #3 din Regulamentul (UE) nr.1305/2013, respectiv: <i>"Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă"</i>
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	<p>Măsura contribuie la obiectivul general local</p> <p>Măsura contribuie și la atingerea următoarelor obiective specifice ale măsurii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diversificarea economiei rurale, dezvoltarea economică a zonelor rurale și eradicarea sărăciei • Dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice

	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea turismului si a activităților de recreere • Crearea de locuri de muncă
1.4 Contribuție la prioritatea/ prioritățile prevăzute la art.5. Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea în microregiune a priorității P6 a Regulamentul (UE) nr. ~~1303~~ 1305/2013, adică: ” <i>Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale</i>
1.5. Contibuția la Prioritățile SDL (locale)	Măsura contribuie la obiectivul general specific al SDL, respectiv dezvoltara infrastructurii la scară mică din microregiune, enumerate la pct.1.1. Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic.
1.6. Masura corespunde obiectivelor art. 19 din Reg.(UE) nr.1305/2013	Măsura corespunde obiectivelor care decurg din Regulamentul (UE) nr.1305/2013, Art.19, <u>lit.(b)</u> „Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor”
1.7 Contribuția la domeniile de intervenție	Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a domeniului de interventie 6A - Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă, din Regulamentul (UE) nr.1305/2013.
1.8 Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	Măsura contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de ”mediu și climă” și ”inovare” ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013. Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în UAT prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.
1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL	M3/6A; M7/2B; M2/2A; M5/3A - FERMIERI M2/2A; M5/3A; M7/2B; M3/6A; M4/5C, M1/6B - PFA, SRL
1.10 Sinergia cu alte măsuri din SDL	M3-Sprijinirea activitatilor non-agricole, M10 -Investiții pentru ocupare grupurilor marginalizate, M1-Dezvoltarea si modernizarea localităților rurale, M8-Promovarea incluziunii sociale, M11-Dezvoltarea infrastructurii IT & C contribuie la realizarea prioritatii 1 promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale.
2 Valoarea adăugată a măsurii	
Măsura contribuie la: •stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor pentru populație sau pentru alte activități economice non-agricole din teritoriul GAL	

<ul style="list-style-type: none"> •dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how •crearea de noi locuri de muncă 	
3 Trimiteri la alte acte legislative	
<ul style="list-style-type: none"> • Legislația națională cu incidență în domeniile activităților neagricole prevăzută în Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția SDL • Fișa Măsurii 6 din PNDR 2014-2020 • Ghidurile solicitantului pentru măsurile 6.2 și 6.4 din PNDR 2014-2020 • Reg. (UE) 1303/2013 , Reg. (UE) 1305/2013, Reg. (UE) nr. 1407/2014, 	
4 Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	
4.1. Beneficiari direcți	<p><u>Micro-întreprinderi și întreprinderi non-agricole existente și nou înființate din spațiul rural</u> <u>Fermierii sau membrii unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în zona rurală în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în microîntreprinderi și întreprinderi mici.</u></p> <p>Persoană fizică autorizată; Întreprindere individuală; Întreprindere familială; Societate în nume colectiv - SNC; Societate în comandită simplă - SCS; Societate pe acțiuni - SA; Societate în comandită pe acțiuni - SCA; Societate cu răspundere limitată - SRL; Societate comercială cu capital privat; Societate agricolă; Societate cooperativă agricolă de gradul 1 și societăți cooperative meșteșugărești și de consum de gradul 1 care au prevăzute în actul constitutiv ca obiectiv desfășurarea de activități neagricole; Cooperativă agricolă de grad 1 de exploatare și gestionare a terenurilor agricole și a efectivelor de animale; Medicul veterinar cu drept de liberă practică; Medicul uman cu drept de liberă practică.</p>
4.2. Beneficiarii indirecți	<p>Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă; Populația locală.</p> <p>Măsura M3-6A se adresează celor care au beneficiat sau vor beneficia de finanțare directă sau indirectă (în calitate de beneficiar final) pe măsurile M3/6A; M7/2B; M2/2A; M5/3A din categoria de beneficiari fermieri, pe măsurile M2/2A; M5/3A; M7/2B; M3/6A; M4/5C, M1/6B din categoria de beneficiari PFA și SRL.</p>
5 Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)	
<ul style="list-style-type: none"> • Sprijinul public nerambursabil va respecta prevederile R(CE) nr. 1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis, nu va depăși 100.000 euro/beneficiar pe 3 ani fiscali. • Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv de solicitant pentru proiectele de modernizare/dezvoltare a întreprinderilor mici/micro-întreprinderilor 	

existente

- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art.45(4) și art.63 ale Reg.(UE) nr. 1305/2013

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

6.1. Pentru proiecte de investiții

~~Finanțarea se acordă pentru îndeplinirea obiectivelor din cadrul Planului de Afaceri;~~

Fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton;

Fabricarea produselor chimice, farmaceutice;

Activități de prelucrare a produselor lemnoase;

Industria metalurgică, fabricare de construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente;

Fabricare produse electrice, electronice;

Investiții pentru activități meșteșugărești (activități de artizanat și alte activități tradiționale neagricole - olărit, brodat, prelucrare manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii, etc);

Fabricarea de mobilă și a altor componente de mobilier

Investiții legate de furnizarea de servicii:

- servicii medicale, psiho-medicale, terapii complementare, sociale, sanitar-veterinare;
- servicii de reparații mașini, unelte, obiecte casnice;
- servicii de consultanță, contabilitate, audit;
- activități de servicii în tehnologia informației și servicii informatice ;
- servicii tehnice, administrative, etc.

Investiții pentru infrastructura în unitățile de primire turistică agro-turistică, proiecte de activități de agrement.

Investiții pentru ~~producția de combustibil din biomasă (ex: fabricare altor produse din lemn, fabricarea articolelor din plută, paie și din alte materiale de pelete și brichete)~~ în vederea comercializării.

Construirea de structuri, transformarea locuinței în structura de primire agroturistică;

Investiții în gestionarea deșeurilor menajere;

Investiții în puncte farmaceutice rurale;

Investiții în cabinete medicale/stomatologice;

Investiții în reabilitarea/infiintarea de puncta sanitare;

Creare de centre de sanatate cu terapii complementare/medicina alternative;

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului.

Cheltuielile de consultanță și pentru managementul proiectului.

Cheltuieli neeligibile:

Prestarea de servicii agricole, achiziționarea de utilaje și echipamente agricole aferente acestei activități, în conformitate de Clasificarea Activităților din Economia Națională;

Cheltuielile cu achiziționarea bunurilor și echipamentelor second-hand

Cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția costurilor generale definite la art.45 alin.(2) lit.(c) a R(UE) nr.1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare

Cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane

Cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează același costuri

eligibile

Cheltuieli în conformitate cu art.69 alin.(3) din R.(UE) nr.1303/2013 și anume:

a) Dobânzi debitoare

b) Achiziționarea de terenuri construite și neconstruite

c) Taxa pe valoarea adăugată cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specific pentru instrumente financiare

~~Nu sunt eligibile utilajele agricole și echipamente second hand.~~

Criteriile au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.

8. 7. Condiții de eligibilitate

7.1. Pentru proiectele de investiții ~~(de tip start-up)~~

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- ~~Solicitantul trebuie să prezinte un plan de afaceri;~~
- Obiectivul trebuie să se încadreze în cel puțin unul dintre tipurile de activități sprijinite prin măsură (conform listei codurilor CAEN eligibile)
- Sediul social și punctul/punctele de lucru trebuie să fie situate în teritoriul GAL iar activitatea și investiția vor fi va fi desfășurată în teritoriul GAL;
- ~~Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în cel mult 9 luni de la data notificării de primire a sprijinului.~~
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu liniile directe privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;

Solicitantul trebuie să facă dovada capacității de a asigura cofinanțarea investiției.

Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice.

Alte angajamente

- ~~Înainte de solicitarea celei de a doua tranșe de plată, solicitantul face dovada desfășurării activităților comerciale prin producția comercializată sau prin activitățile prestate, în procent de minim 30% din valoarea primei tranșe de plată (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri)~~

7.2 Pentru proiectele de investiții în modernizarea/dezvoltarea întreprinderilor existente

- ~~Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;~~
- ~~Investiția trebuie să se încadreze în unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;~~
- ~~Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea aferentă investiției finanțate în teritoriul GAL;~~
- ~~Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;~~
- ~~Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;~~
- ~~Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu liniile directe privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;~~
- ~~Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare.~~

8. Criterii de selecție

~~- Vor fi selectate cu prioritate proiectele care utilizează energia produsă din surse regenerabile.~~

~~- Suma nerambursabilă acordată va respecta condiția creerii de noi locuri de muncă astfel:~~

~~• pentru 1 loc de muncă = 40.000 Euro~~

~~• pentru 2 locuri de muncă = 80.000 – 100.000 Euro~~

~~- Selecția proiectelor se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție în cadrul alocării disponibile pe sesiune;~~

~~Principiul prioritizării sectoarelor cu potențial de creștere în conformitate cu Strategia Națională de Competitivitate și Strategia de Dezvoltare a județelor Caraș-Severin respectiv Timiș~~

~~Principiul stimulării activităților turistice în sensul prioritizării activităților agroturistice desfășurate în zonele cu potențial turistic ridicat/ destinații ecoturistice/ zonele cu arii naturale protejate.~~

~~Principiul derulării activităților anterioare ca activitate generală de management a firmei, pentru o mai bună gestionare a activității economice;~~

~~Principiul creării de locuri de muncă~~

~~-~~

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

9.1. Justificare

Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit.

9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:

~~Pentru proiecte de tip start-up:~~

~~• Quantumul finantării este de 15.000 de euro/proiect pentru proiectele de servicii;~~

~~• Quantumul finantării este de 100.000 de euro/proiect în cazul activităților de producție, servicii medicale, sanitar-veterinare, agroturism și de agrement.~~

~~Perioada de implementare a Planului de Afaceri este de maximum 5 ani și include controlul implementării corecte precum și plata ultimei tranșe. În cazul neimplementării corecte a planului de afaceri, sumele plătite, vor fi recuperate proporțional cu obiectivele nerealizate.~~

~~• Pentru proiectele de modernizare/dezvoltare întreprinderi mici sau micro-întreprinderi non-agricole intensitatea finantării poate ajunge la maxim 90% pentru cheltuielile eligibile din proiect.~~

~~Intensitatea sprijinului este de 90% pentru cheltuielile eligibile din proiect.~~

~~Valoarea sprijinului nerambursabil publică nerambursabilă pentru un proiect poate fi cuprinsă între 5000 Euro și 100.000 Euro.~~

10. Indicatori de monitorizare

~~Locuri de muncă nou create (nr. 5 12);~~

~~Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri /organizații de producători (nr. 5);~~

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

Măsura vizează încurajarea și susținerea întreprinzătorilor din domeniul non-agricol pentru înființarea și/sau dezvoltarea activităților neagricole în comunele din teritoriul GAL. Măsura

se adresează exclusiv acelor activități sau operațiuni deficitare.

Sunt încurajate întreprinderile din domeniul non-agricol care asigură prelucrează/servicii în mai mult de două UAT din GAL.

Măsura vizează încurajarea și susținerea turismului rural, în toate formele sale.

Denumirea măsurii	Sprijin pentru realizarea de investitii in domeniul energiei regenerabile si al economisirii energiei
Codul măsurii	M4/5C
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☐ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare.Corelare cu analiza SWOT	<p>Prin realizarea de investiții în domeniul energiei regenerabile se preconizează atât o reducere a emisiilor de CO₂, cât și a dependenței față de furnizorii externi de combustibili fosili. În plus, așa-numitul „obiectiv 20-20-20”, al Uniunii Europene, care trebuie îndeplinit până în 2020, implică o reducere cu 20 % a emisiilor de gaze cu efect de seră comparativ cu 1990, asigurarea a 20 % din întregul consum de energie din UE prin surse regenerabile de energie (SRE) și o reducere a utilizării de energie cu 20 % comparativ cu un scenariu asemănător în care nu a fost adoptată nicio măsură în ceea ce privește durabilitatea.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proiecte punctuale de depoluare a zonelor degradate de activități miniere; - Absența rețelei de alimentare cu gaze naturale în localitățile vizate de acest Parteneriat; - Grad scăzut de extindere a colectării selective a deșeurilor; - Reabilitarea și dotarea institutiilor pentru reducerea emisiilor de CO₂
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013	<p>Măsura contribuie la operaționalizarea în microregiune a <i>obiectivului # 2</i> din Regulamentul (UE) nr.1305/2013, respectiv:</p> <p>b)asigurarea gestionarii durabile a resurselor naturale si combaterea schimbarilor climatice</p>
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	<p>a) realizarea de investitii in energie regenerabila (hidro,solara,eoliana,biomasa)</p> <p>b) realizarea de investitii in reducerea consumului de energie (reinoirea unor instalatii si echipamente mari consumatoare cu altele, inlocuirea centralelor clasice cu cele bazate pe surse neconventionale, izolarea termica a cladirilor etc.)</p>
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013	<p>Măsura contribuie la aplicarea în microregiune a priorității P5 a Regulamentul (UE) nr.1305/~~2015~~<u>2013</u>, adică:</p> <p>P5: Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic</p>

1.5. Contribuția la Prioritățile SDL (locale)	Măsura contribuie la aplicarea priorităților specifici domeniul energiei regenerabile si al economisirii energiei. Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, educational, institutional.
1.6. Masura corespunde obiectivelor art. ... din Reg.(UE) nr.1305/2013	Măsura corespunde obiectivelor care decurg din Regulamentul (UE) nr.1305/ ~~2015~~ 2013, Art. 20. "Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale ", litera b
1.7 Contribuția la domeniile de intervenție ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a domeniului de interventie 5 C " Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei" , din Regulamentul (UE) nr.1305/2013.
1.8 Contribuția la obiectivele transversale ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de "mediu și climă" și "inovare" ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013. Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în UAT prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.
1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL	M2/2A; M5/3A; M7/2B; M3/6A; M4/5C, M1/6B - PFA, SRL
1.10.Sinergia cu alte măsuri din SDL	-
2.Valoarea adăugată a măsurii	
Utilizarea energiei regenerabile este una dintre modalitățile eficace de a asigura un caracter mai curat al aprovizionării cu energie. Energia regenerabilă are un rol vital în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a altor forme de poluare, si ,de asemenea, are un potențial uriaș de stimulare a competitivității industriale.	
3.Trimiteri la alte acte legislative	
<u>Legislația națională:</u> <u>Legea nr. 215/2001 cu modificările și completările ulterioare</u> <u>Ghid privind utilizarea surselor regenerabile de energie la clădirile noi și existente", aprobat prin ORDIN MDRAP nr. 825 din 7 octombrie 2015.</u> <u>Legislație europeană</u> <u>Reg.(UE) nr.1305/2013, Reg.(UE) nr.1303/2013</u>	
4.Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	

4.1. Beneficiari direcți	<p>~~Personă fizică autorizată; Întreprindere individuală; Întreprindere familială; Societate în nume colectiv—SNC; Societate în comandită simplă—SCS; Societate pe acțiuni—SA; Societate în comandită pe acțiuni—SCA; Societate cu răspundere limitată—SRL; Societate comercială cu capital privat; Societate agricolă; Societate cooperativă agricolă de gradul 1 și societăți cooperative meșteșugărești și de consum de gradul 1 care au prevăzute în actul constitutiv ca obiectiv desfășurarea de activități neagricole; Cooperativă agricolă de grad 1 de exploatare și gestionare a terenurilor agricole și a efectivelor de animale; Comunele și asociațiile acestora, conform legislației naționale în vigoare Beneficiarii măsurii M3-6A—Sprijinirea activitatilor non agricole, M5-3A-Crearea și promovarea competitivității ONG-urile~~</p>
4.2. Beneficiarii indirecti	<p>~~Persoane fizice și juridice din toate sectoarele dezvoltării rurale; Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă; Populația locală. Măsura M4-5C se adresează celor care au beneficiat sau vor beneficia de finanțare directă sau indirectă (în calitate de beneficiar final) pe măsurile M2/2A; M5/3A; M7/2B; M3/6A; M4/5C, M1/6B din categoria de beneficiari PFA și SRL.~~</p>
5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013)	
<p>Sprijinul este stabilit în conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 și face referire la :</p> <p>Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv, Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.</p>	
6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	
6.1. Pentru proiecte de investiții	
<p><u>Cheltuieli eligibile:</u> Producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile pentru desfășurarea propriei activități, ca parte integrantă a proiectului. Investiții în domeniul realizării energiei regenerabile (hidro, solare, eoliene, biomasa dacă se produce 30% și energie termică în condițiile în care este destinată vânzării); Investiții în domeniul reducerii consumului de energie; Anveloparea termică a clădirilor publice;</p>	

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului.
Cheltuielile de consultanță și pentru managementul proiectului.

Cheltuieli neeligibile:

- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;
- cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
- construcția sau modernizarea locuinței și sediilor sociale;
- cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- cheltuieli neeligibile în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:

(a) dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare și pentru fondurile mutuale în condițiile menționate în M17;

(b) achiziționarea de terenuri construite și neconstruite;

(c) taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul și a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;

- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și -- cheltuielile de asigurare;

- costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie;

- achiziționarea de clădiri.

- Cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral de către beneficiarul finanțării

Criteriile au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.

7. Condiții de eligibilitate

7.1. Pentru proiectele de investiții

- Acțiunile proiectului se desfășoară în teritoriul GAL
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al acesteia
- Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;
- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală și/sau județeană aprobată;
- Investiția să se realizeze în teritoriul ~~LEADER GAL~~;

8. Criterii de selecție

- Proiecte realizate în parteneriat;
- ~~Proiecte cu impact micro-regional;~~
- Exploatarea resurselor de energie regenerabilă;
- ~~Crearea de noi locuri de muncă cu normă întreagă;~~
- Solicitanții care nu au primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară;
- 7. Selecția proiectelor se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție în cadrul alocării disponibile pe sesiune;
- Numărul de beneficiari deserviți de investițiile realizate
- Gradul de creștere al eficienței energetice conform auditului energetic
- Principiul selectării proiectelor cu o valoare mai mică.

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

9.1. Justificare

Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit.

9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei sub-măsuri va fi 100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele aplicate de autoritățile publice locale și ONG-uri care sunt negeneratoare de venit și de max. 90% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele generatoare de venit aplicate de ONG-uri și care vizează infrastructura educațională (grădinițe) și socială (creșe și infrastructura de tip after-school) și nu va depăși ~~100.000~~ 50.890 Euro.

10. Indicatori de monitorizare

Populația netă care beneficiază de servicii îmbunătățite (nr.500);

Totalul investițiilor (nr.2);

~~Număr de locuri de muncă nou create (nr.2).~~

Denumirea măsurii	Crearea și promovarea competitivității
Codul măsurii	M5 / 3A
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☐ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare.Corelare cu analiza SWOT	<p><i>Această măsură va oferi sprijin financiar pentru stimularea protejării produselor alimentare și agricole la nivel național sau european, pentru aplicarea schemelor de calitate, stimularea proceselor și a proiectelor realizate în comun, realizarea lanțurilor scurte și a strategiilor de marketing în comun, de promovare a produselor agricole și alimentare locale, crearea de piețe locale. Investițiile vor avea un impact pozitiv asupra turismului local și vor ajuta la stimularea dezvoltării mediului de afaceri local.</i></p> <p><i>Sprijinirea are drept scop stimularea realizării lanțurilor scurte și protejarea produselor agricole și alimentare tradiționale și locale, în scopul includerii lor</i></p>

	<p><i>ca și componentă de bază a activităților de turism rural, precum și menținerea tradițiilor și a moștenirii spirituale contribuind astfel la atractivitatea teritoriilor leader.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterea numărului de investitori în Microregiune, ca urmare a fenomenului de migrare a acestora dinspre polii de dezvoltare Arad și Timișoara, către județul Caraș Severin - Macrostabilizarea economică și scăderea inflației în limite acceptabile, poate crește apetitul pentru credite de investiții în producție și servicii; - Lipsa vreunei industrii cu tehnologie de vârf în teritoriul acoperit de Parteneriat;
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013	<p>~~a) favorizarea competitivității agriculturii~~ ~~c) —obținerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.~~</p> <p><u>Măsura contribuie la atingerea obiectivului 1 "Favorizarea competitivității agriculturii"</u></p>
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	<p><i>Incurajarea de investiții individuale și/sau colective care conduc la dezvoltarea și modernizarea unor capacități de procesare și de comercializare a produselor agricole, respectarea standardelor europene, incluzând tehnologii moderne, inovații și idei noi, precum și facilități pentru creșterea eficienței și productivității întreprinderilor și a valorii adăugate a produselor agricole, investiții privind facilități de depozitare și ambalare, sisteme de management al calității, sisteme prietenoase cu mediul, etichetare, promovare și marketing în cadrul lanțurilor alimentare; investiții pentru modernizarea și extinderea sistemelor de colectare și condiționare, coroborate cu activități de marketing și cu creșterea calității produselor.</i></p>
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013	<p>Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013:</p> <p>Prioritatea 3- Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole.</p>
1.5. Contribuția la Prioritățile SDL (locale)	<p>Măsura contribuie la obiectivul general specific al SDL, respectiv dezvoltarea infrastructurii la scară mică din microregiune, enumerate la pct.1.1.</p> <p>Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.</p> <p>Promovarea organizării lanțului alimentar scurt, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a</p>

	<p>bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor.</p> <p>Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic.</p>
1.6. Măsura corespunde obiectivelor art. ... din Reg.(UE) nr.1305/2013	Măsura se încadrează, conform Regulamentului (CE) 1305/ 2013, art.17, <u>alin.(1) litera (b) în măsura 4. Investiții în active fizice.</u>
1.7 Contribuția la domeniile de intervenție	3A - Promovarea organizării lanțului alimentar inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, <u>a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură</u>
1.8 Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	<p>Măsura contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de "mediu și climă" și "inovare" ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013.</p> <p>Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în UAT prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei.</p> <p>Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.</p>
1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL	<p>M3/6A; M7/2B; M2/2A; M5/3A - FERMIERI</p> <p>M2/2A; M5/3A - COOPERATIVE AGRICOLE; GRUPURI DE PROD.</p> <p>M2/2A; M5/3A; M7/2B; M3/6A; M4/5C, M1/6B - PFA, SRL</p>
1.10 Sinergia cu alte măsuri din SDL	-
2.Valoarea adăugată a măsurii	
<p>- Calitatea și diversitatea producției agricole din teritoriile LEADER reprezintă unul dintre punctele forte ale dezvoltării teritoriilor, reprezentând un avantaj concurențial pentru producători și contribuind în mod semnificativ la patrimoniul cultural și gastronomic actual. Aceasta se datorează competențelor și hotărârii agricultorilor și producătorilor care au păstrat vii tradițiile și în același timp au ținut seama de metodele și materialele de producție noi.</p> <p>Cetățenii și consumatorii din Uniune solicită din ce în ce mai frecvent atât produse de calitate, cât și produse tradiționale, fiind preocupați, de asemenea, de menținerea diversității producției agricole. Această situație generează o cerere de produse agricole sau alimentare cu anumite caracteristici identificabile, în special în ceea ce privește tradiționalitatea și originea geografică a acestora legătura strânsă cu teritoriul de proveniență</p> <p>Producătorii pot continua să ofere o gamă diversificată de produse de calitate numai dacă sunt răsplătiți în mod corespunzător pentru eforturile depuse. Aceasta presupune ca ei să aibă capacitatea de a informa cumpărătorii și consumatorii în privința caracteristicilor propriilor produse în condiții de concurență loială și să își poată</p>	

identifica în mod corect produsele pe piață.

Folosirea unor sisteme de calitate de către producători prin care aceștia să fie recompensați pentru eforturile lor de a produce o gamă diversificată de produse de calitate poate fi benefică pentru economia rurală. Politica în domeniul calității produselor agricole trebuie să ofere producătorilor instrumentele corespunzătoare de identificare și promovare a acelor produse care au caracteristici specifice, protejând în același timp producătorii respectivi împotriva practicilor neloiale.

Produsele alimentare ce prezintă caracteristici tradiționale, locale trebuie să fie realizate în unitățile care dețin atestat pentru fabricarea produselor alimentare ce prezintă caracteristici tradiționale, locale și care au solicitat și au obținut derogări de la cerințele menționate în Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 852/2004/CE.

3. Trimiteri la alte acte legislative

RE NR 1601/1991, RE NR110/2008, RE NR854/2007, RE 1151/2012, RE852/2004, RE 1151/2012, ORDINUL 724/2013 privind atestarea produselor tradiționale

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

4.1. Beneficiari direcți	Persoana fizică autorizată; Intreprinderi individuale; Intreprinderi familiale; Societate în nume colectiv - SNC; Societate în comandită simplă - SCS; Societate pe acțiuni - SA; Societate în comandită pe acțiuni - SCA; Societate cu răspundere limitată - SRL; Cooperative agricole; Societăți cooperative agricole; Grup de producători.
4.2. Beneficiarii indirecți	Persoane fizice și juridice de pe raza pieței locale, agenți din domeniul turismului și alimentației publice. Populația locală. Măsura M5-3A se adresează celor care au beneficiat sau vor beneficia de finanțare directă sau indirectă (în calitate de beneficiar final) pe măsurile M3/6A; M7/2B; M2/2A; M5/3A din categoria de beneficiari fermieri, pe măsurile M2/2A; M5/3A din categoria de beneficiari COOPERATIVE AGRICOLE; GRUPURI DE PROD respectiv pe măsurile M2/2A; M5/3A; M7/2B; M3/6A; M4/5C, M1/6B din categoria de beneficiari PFA și SRL.

5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013)

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv pentru activități de promovare și informare;
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R. (CE) nr. 1305/2014.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

6.1. Pentru proiecte de investiții

Cheltuieli eligibile:

Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea clădirilor unităților de procesare;
Achiziționarea, inclusiv în leasing de utilaje noi, instalații, echipamente și mijloace de transport specializate în scopul colectării materiei prime și/sau comercializării produselor agro-alimentare/silvice în cadrul lanțurilor alimentare integrate;

Cheltuieli generate de îmbunătățirea controlului intern al calității și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană pentru procesarea și comercializarea produselor agro-alimentare/silvice;

Cheltuieli aferente marketingului produselor obținute (ex. echipamente pentru etichetarea, ambalarea produselor);

Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului;

- Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului;

- Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului;

Cheltuieli aferente marketing-ului produselor obținute, în limita a max. 5% din valoarea eligibilă a proiectului;

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului.

Cheltuielile de consultanță și pentru managementul proiectului.

Cheltuieli neeligibile:

- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";

- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;

- cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;

- construcția sau modernizarea locuinței și sediilor sociale;

- cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;

- cheltuieli neeligibile în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:

(a) dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare ~~și pentru fondurile mutuale în condițiile menționate în M17~~;

(b) achiziționarea de terenuri construite și neconstruite;

(c) taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul și a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;

- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare;

- costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie;

- achiziționarea de clădiri.

- Cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral de către beneficiarul finanțării

Criteriile au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.

7. Condiții de eligibilitate

7.1. Pentru proiectele de investiții

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea aferentă investiției finanțate în teritoriul GAL;
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice;
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare.

8. Criterii de selecție

Selecția proiectelor se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție în cadrul alocării disponibile pe sesiune;

Principiul asocierii în cadrul cooperative agricole.

Principiul potențialului agricol în baza studiului de specialitate

Gradul inovativ al activității de producție

Numărul de locuri de muncă nou create

~~Solicitantul va justifica utilitatea proiectului cel puțin pentru populația din UAT-ul în care acesta își desfășoară activitatea și implicit al GAL.~~

.

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

9.1. Justificare

Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit.

9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:

Rata sprijinului public nerambursabil va fi de 50 % din valoarea investițiilor eligibile.

~~Ratele de mai sus pot fi majorate cu 20 puncte procentuale suplimentare, cu condiția ca rata maximă a sprijinului combinat să nu depășească 90 %, în cazul:~~

~~— tinerilor fermieri astfel cum sunt definiți la articolul 2 din prezentul regulament sau cei care s-au stabilit în cei cinci ani anteriori cererii de sprijin;~~

~~— investițiilor colective și al proiectelor integrate, inclusiv al celor legate de o fuziune a unor organizații de producători;~~

~~— zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la articolul 32;~~

~~— operațiunilor sprijinite în cadrul PE~~

Valoarea sprijinului nerambursabil poate fi cuprinsă între 5000 Euro și ~~100.000~~50.000 Euro/proiect.

10. Indicatori de monitorizare

~~Populația netă care beneficiază de servicii îmbunătățite (nr.200);~~

Numar de exploatatii agricole care primesc sprijin pentru participarea la sisteme de calitate, la pietele locale si la circuitele de aprovizionare scurte, precum si la grupuri/organizatii de producatori (nr.3);
Număr de locuri de muncă nou create (nr.3).

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

Măsura vizează încurajarea și susținerea întreprinzătorilor din domeniul agricol pentru promovarea și/sau dezvoltarea activităților agricole în comunele din teritoriul GAL. Măsura se adresează exclusiv acelor activități sau operațiuni deficitare.

Denumirea măsurii	Sprijinirea activitatilor silvice
Codul măsurii	M6/2 ~~AG~~
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☐ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare.Corelare cu analiza SWOT	<ul style="list-style-type: none"> • Opțiunea populației și a partenerilor GAL este de susținere a activităților silvice; • Dezvoltarea turismului montan, în zonele alpine izolate; • Valorificarea economică a oportunităților oferite de resursele naturale,(potențial agricol, zootehnic, prelucrarea lemnului, dezvoltarea turismului, etc); • Inexistența unor șosele ocolitoare, provoacă mari întârzieri în circulație; • Lipsa sau slabă calitate a marcajelor turistice;
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013	~~Se încadrează, conform Regulamentului (CE) 1305/ 2013, art.17, în Măsura 04 Investiții în active fizice 2C Îmbunătățirea performanței economice a pădurilor.~~ <u>Măsura contribuie la atingerea obiectivului 2 "Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice"</u>
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	Măsura contribuie la: -Crestea valorii economice a exploatațiilor prin modernizarea,extinderea sau diversificarea activitatilor silvice ~~-Cresterea numarului de locuri de munca~~
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea în microregiune a priorității P2 a Regulamentului (UE) nr.1305/2013, adică: P2. Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor;
1.5. Contibuția la Prioritățile SDL (locale)	Măsura contribuie la obiectivul general specific al SDL, respectiv dezvoltarea infrastructurii la scară mică din microregiune, enumerate la pct.1. Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor. Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură.

	Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic.
1.6. Măsura corespunde obiectivelor art..... din Reg.(UE) nr.1305/2013	Art.17. - „Investiții în active fizice , alin.(1). <u>lit.(c)</u>
1.7Contribuția la domeniile de intervenție ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a domeniului de intervenție: <u>2C Îmbunătățirea performanței economice a pădurilor.</u> <u>2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și fecilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole</u>
1.8Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	Măsura contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de "mediu și climă" și "inovare" ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013. Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în UAT prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.
1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL	-
1.10 Sinergia cu alte măsuri din SDL	M2-Sprijinirea activitatilor agricole, M12-Sprijinirea activitatilor fermelor mici, M7-Sprijinirea tinerilor fermieri, M6-Sprijinirea activitatilor silvice contribuie la realizarea prioritatii 2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative si a gestionării durabile a pădurilor.
2.Valoarea adăugată a măsurii	
Măsura contribuie la: - stimularea silviculturii pe teritoriul GAL; - dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how; - păstrarea și crearea de noi locuri de muncă;	
3.Trimiteri la alte acte legislative	
<ul style="list-style-type: none"> • Legislația națională cu incidență în domeniile activităților agricole prevăzută în Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția SDL • Reg. (UE) 1303/2013 , Reg. (UE) 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014 	
4.Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	

4.1. Beneficiari direcți	<p><u>-Silvic</u> Persoane juridice de drept privat/alte forme de organizare, proprietari de pădure și/sau asociațiile acestora, constituite conform legislației în vigoare; - Unități administrativ teritoriale și/sau asociații ale acestora, proprietari de pădure, constituite conform legislației în vigoare; - Administratorul fondului forestier proprietate publică a statului, constituit conform legislației în vigoare.</p> <p><u>Agricol</u> Unități administrative teritoriale și/sau asociații ale acestora, constituite conform legislației naționale în vigoare.</p>
4.2. Beneficiarii indirecti	Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă; Populația locală.
5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)	
Fondurile nerambursabile vor fi acordate doar pentru rambursarea cheltuielilor eligibile, cu o intensitate a sprijinului în conformitate cu Fișa submăsurii, în limita valorii maxime a sprijinului, iar cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral de către beneficiarul proiectului.	
6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	
6.1. Pentru proiecte de investiții	
<p>Cheltuieli eligibile ~~pentru sprijinul FEADR sunt limitate la~~ cheltuieli pentru construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor forestiere. Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului. Cheltuielile de consultanță și pentru managementul proiectului.</p> <p><u>Construcția, extinderea și modernizarea drumurilor agricole</u> <u>Reabilitare, extindere de podețe pe căile de acces spre drumurile agricole</u> Cheltuieli neeligibile: <u>Cheltuieli de achiziționare de echipamente second hand</u> <u>Cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția costurilor generale definite la art.45 alin.(2) lit.(c) din R (UE) nr.1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare</u> <u>Cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane</u> <u>Cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează costuri eligibile</u> Cheltuieli efectuate în conformitate cu art.69 alin.(3) din R.(UE) nr.1303/2013 și anume: a)<u>Dobânzi debitoare</u> b)<u>Achiziționarea de terenuri construite și neconstruite</u> c)<u>Taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare</u> <u>Costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie.</u> <u>Cheltuieli cu închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente.</u></p>	

Criteriile au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.

7. Condiții de eligibilitate

7.1. Pentru proiectele de investiții

- Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;
- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală și/sau județeană aprobată;
- Investiția să se realizeze în teritoriul LEADER GAL;

Beneficiarul trebuie să prezinte toate autorizațiile și avizele impuse de legislația națională și europeană necesare investiției

8. Criterii de selecție

Selecția proiectelor se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție în cadrul alocării disponibile pe sesiune;

Proiecte care implică o suprafață mai mare

Nr de km de drum forestier sau agricol reabilitat/extins;

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

9.1. Justificare

La stabilirea cuantumului sprijinului s-a avut în vedere specificul investițiilor, respectiv investițiile în infrastructură sunt negeneratoare de venit.

9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:

Intensitatea sprijinului va fi de ~~maxim~~ 100% pentru cheltuielile eligibile din proiect.

Valoarea eligibilă a proiectelor poate fi de maxim ~~10.000 Euro~~ 13.568 euro

Se vor aplica regulile de ajutor de stat, dacă va fi cazul.

10. Indicatori de monitorizare

Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite (nr.1);

Număr de comune sprijinite (nr.1);

Numărul întreprinderilor, asociațiilor care beneficiază infrastructură îmbunătățită (nr.7);

Nr. KM de infrastructura de drumuri agricole amenajate (5 km).

Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți (nr.1)

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

-Servicii locale îmbunătățite

Denumirea măsurii	Sprrijinirea tinerilor fermieri
Codul măsurii	M7/2B
Tipul măsurii	☐ INVESTIȚII ☐ SERVICII ☒ SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare.Corelare cu analiza SWOT	<ul style="list-style-type: none"> - Opțiunea populației și a partenerilor GAL este de susținere a activităților agricole; - Macrostabilizarea economică și scăderea inflației în limite acceptabile, poate crește apetitul pentru credite de investiții în producție și servicii; - Lipsa vreunei industrii cu tehnologie de vârf în teritoriul acoperit de Parteneriat; - Număr redus de IMM-uri în teritoriul acoperit de Parteneriat, iar spiritul antreprenorial este slab dezvoltat; - Șomaj ridicat în comunele de pe teritoriul județului Caraș Severin care alcătuiesc Parteneriatul;
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013	Măsura contribuie la operaționalizarea în microregiune a <i>obiectivului 1</i> din Regulamentul (UE) nr.1305/2013, respectiv: „Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor”
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	Măsura contribuie la: -Crestea valorii economice a exploatațiilor prin modernizarea,extinderea sau diversificarea activitatilor agricole -Cresterea valorii adugate a produselor prin pregatirea acestora pentru vanzare (procesare,depozitare,ambalare) si a gradului de participare a exploatațiilor pe piata; -Mentinerea si atragerea populatiei tinere spre spatiul rural; -Cresterea numarului de locuri de munca - Infiintarea/dezvoltarea fermelor
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea în microregiune a priorității P2 a Regulamentul (UE) nr.1305/2013, adică: P2. Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor;
1.5. Contibuția la Prioritățile SDL (locale)	Măsura contribuie la obiectivul general specific al SDL, respectiv dezvoltarea agriculturii din microregiune,

	<p>enumerare la pct.1.1.</p> <p>Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.</p>
1.6. Măsura corespunde obiectivelor art..... din Reg.(UE) nr.1305/2013	<p>Art.19. - „ Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor”</p> <p><u>Alin.(1), lit.(a) pct.(i)</u></p>
1.7 Contribuția la domeniile de intervenție ale Reg (UE) nr. 1305/2013	<p>Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a domeniului de intervenție 2B ”Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special, a reînnoirii generațiilor”</p>
1.8 Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	<p>Măsura contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de ”mediu și climă” și ”inovare” ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013.</p> <p>Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în UAT prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenose cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.</p>
1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL	<p>M3/6A; M7/2B; M2/2A; M5/3A - FERMIERI M2/2A; M5/3A; M7/2B; M3/6A; M4/5C, M1/6B - PFA, SRL</p>
1.10 Sinergia cu alte măsuri din SDL	<p>M2-Sprijinirea activitatilor agricole, M12-Sprijinirea activitatilor fermelor mici, M7-Sprijinirea tinerilor fermieri, M6-Sprijinirea activitatilor silvice contribuie la realizarea prioritatii 2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor.</p>
2 Valoarea adăugată a măsurii	
<p>Măsura contribuie la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stimularea agriculturii ca principală activitate economică din teritoriul GAL - dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how; - păstrarea și crearea de noi locuri de muncă; 	
3 Trimiteri la alte acte legislative	
<ul style="list-style-type: none"> • Legislația națională cu incidență în domeniile activităților agricole prevăzută în Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția SDL • Reg. (UE) 1303/2013 , Reg. (UE) 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014 	
4 Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	
4.1. Beneficiari direcți	<p>Persoană fizică înregistrată și autorizată în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - individual și independent, ca persoană fizică autorizată; - ca întreprinzător titular al unei întreprinderi individuale; - ca întreprinzător titular al unei întreprinderi familiale; <p>Asociat unic și administrator al unei societăți cu răspundere limitată - SRL;</p> <p>Asociat majoritar (majoritate absolută 50%+1) și administrator al unei societăți cu răspundere limitată - SRL.</p>
4.2. Beneficiarii indirecti	<p>Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă;</p> <p>Producatori agricoli individuali din teritoriu.</p> <p>Măsura M7-2B se adresează celor care au beneficiat sau vor beneficia de finanțare directă sau indirectă (în calitate de beneficiar final) pe măsurile M3/6A; M7/2B; M2/2A; M5/3A din categoria de beneficiari fermieri respectiv pe măsurile M2/2A; M5/3A; M7/2B; M3/6A; M4/5C, M1/6B din categoria de beneficiari PFA și SRL.</p>
5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013)	
<ul style="list-style-type: none"> • Sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru implementarea obiectivelor prevăzute în Planul de Afaceri pentru a facilita tânărului fermier începerea activităților agricole. 	
6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	
6.1. Pentru proiecte de investiții	
<p>Cheltuielile propuse în Planul de Afaceri, inclusiv capitalul de lucru și activitățile relevante pentru implementarea corectă a Planului de Afaceri aprobat pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.</p> <p>Criteriile au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.</p>	
7. Condiții de eligibilitate	
7.1. Pentru proiectele de investiții	
<ul style="list-style-type: none"> • Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili; • Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată; • <u>Solicitantul să prezinte un plan de afaceri</u> • <u>Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;</u> • <u>Dimensiunea exploatației agricole să fie între 8.000 SO-50.000 SO.</u> • <u>angajamentul de a dobândi competențe profesionale adecvate într-o perioadă de maxim 24 de luni de la data finanțării</u> • <u>Vârsta maximă a tinerilor fermieri va fi de până la 40 de ani la depunerea cererii de finanțare</u> <p><u>Alte angajamente</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Înainte de solicitarea celei de-a doua tranșe de plată, solicitantul face dovada creșterii performanțelor economice ale exploatației</u> • <u>În cazul în care exploatația agricolă vizează creșterea animalelor, planul de afaceri va prevedea în mod obligatoriu amenajări de gestionare a gunoierului de grajd, conform</u> 	

normelor de mediu (cerința va fi verificată în momentul finalizării implementării planului de afaceri).

a) • Dimensiunea economică a exploatației agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragul minim de 8.000 SO stabilit prin condițiile de eligibilitate.

- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- ~~Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală și/sau județeană aprobată;~~
- ~~Investiția să se realizeze în teritoriul LEADER;~~

8. Criterii de selecție

Selecția proiectelor se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție în cadrul alocării disponibile pe sesiune;

~~Solicitantul va justifica utilitatea proiectului pentru dezvoltarea activității economice proprii dar și pentru susținerea celorlalte activități agricole din comuna sau din comunele limitrofe. Solicitantul care a inițiat sau a obținut o certificare de tanar fermier;~~

~~Pentru a putea beneficia de fonduri nerambursabile, tânărul fermier trebuie să se afle în proces de instalare într-o exploatație agricolă care are dimensiunea de minimum 12.000 SO (dimensiune minimă atinsă la momentul depunerii Cererii de Finanțare), cu maximum 24 de luni înaintea depunerii Cererii de Finanțare la AFIR.~~

Principiul sectorului prioritar în domeniile vegetal respectiv zootehnic.

Principiul potențialului agricol al zonei care vizează zone cu un potențial ridicat conform studiului Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului.

Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol.

Principiul raselor/soiurilor autohtone

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

9.1. Justificare

~~Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit. Beneficiarii sprijinului sunt fermieri care desfășoară activități economice generatoare de profit care necesită sprijin pentru dezvoltare și care asigură posibilitatea păstrării și creerii de locuri de muncă.~~

Sprijinirea tinerilor fermieri care se încadrează în criteriile acestei măsuri.

9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:

Sprijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de maxim trei/cinci* ani și este de:

- ~~40.000~~ 20.000 de euro pentru o exploatație/beneficiar sprijinit ~~exploatațiile între 20.000 € SO și 50.000 € SO;~~ exploatație între 8.000-50.000 SO
- ~~30.000 de euro pentru exploatațiile între 12.000 € SO și 19.999 SO.~~

Sprijinul pentru instalarea tinerilor fermieri se va acorda sub formă de primă în două tranșe, astfel:

- 75% din cuantumul sprijinului la semnarea deciziei de finanțare;

25% din cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri, fără a depăși trei/cinci* ani de la semnarea deciziei de finanțare.

În cazul neimplementării corecte a planului de afaceri, sumele plătite vor fi recuperate, proporțional cu obiectivele nerealizate

10. Indicatori de monitorizare

Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijinți (nr.5);

Număr de locuri de muncă nou create (nr.5);

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

- Măsura vizează încurajarea și susținerea întreprinzătorilor din domeniul agricol pentru înființarea și/sau dezvoltarea activităților agricole în comunele din teritoriul GAL
- Măsura se adresează acelor activități sau operațiuni agricole deficitare conform nevoilor rezultate din analiza diagnostic și a celei SWOT;
- ~~Măsura încurajează dezvoltarea economică pentru mai multe UAT din GAL;~~
- ~~Măsura încurajează certificarea de produse tradiționale care promovează identitatea teritoriului.~~

Denumirea măsurii	Promovarea incluziunii sociale
Codul măsurii	M8 /6 B
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☒ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1 Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare. Corelare cu analiza SWOT	<p>Analiza gradului de dezvoltare pentru infrastructura socială la data realizării studiului pentru fundamentarea SDL, s-a făcut atât din punct de vedere a tipului de centre sociale /unități de îngrijire, cât și a grupurilor vulnerabile identificate în fiecare UAT. Rezultatele la care s-a ajuns în urma prelucrării datelor scot în evidență aspecte relevante de care trebuie să țină cont în dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității, respectiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existența unor zone foste mono-industriale, intrate în declin economic sever, care se confruntă cu acute probleme sociale; - Probleme sociale majore, datorate declinului marilor unități de producție din Reșița, Caransebeș, Lugoj, unde a fost încadrata circa 60% din forța de muncă din aceste comune; - Creșterea numărului de persoane dependente de situațiile de protecție socială; - ~~Promovarea voluntariatului;~~ - În microregiune există <i>grupuri vulnerabile</i> - Nivel foarte redus de centre / unități sociale comparativ cu nevoile grupurilor vulnerabile - Gradul redus de dezvoltare a serviciilor sociale comparativ cu numărul și nevoile grupurilor vulnerabile - Gradul de acoperire al satelor care compun UAT cu servicii medicale și farmaceutice este unul redus - Niveluri scăzute ale ratelor de activitate și de ocupare în muncă în majoritatea UAT țintă - Lipsa serviciilor publice de stimulare a ocupării în muncă din microregiune, - Numărul redus de furnizori acreditați de servicii de ocupare care activează la nivelul microregiunii - <u>Asigurarea accesului la infrastructura necesară exprimării și manifestării specifice;</u> - <u>Gradul ridicat de excluziune sociala in care se afla grupurile vulnerabile din microregiune.</u> - <u>Gradul ridicat al abandonului scolar in microregiune.</u> - <u>Gradul ridicat de discriminare ce se adreseaza unora dintre grupurile dezavantajate si minoritatilor din microregiune.</u>

1.2 Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la operaționalizarea în microregiune a obiectivului III 3 din Regulamentul (UE) nr. ~~1303~~ <u>1305</u> /2013, respectiv: "Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă"
1.3 Obiectivul specific al măsurii	Dezvoltarea unui <i>sistem integrat de servicii</i> care să contribuie la incluziunea socială a grupurilor vulnerabile din microregiune.
1.4 Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5. Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea în microregiune a priorității P6 a Regulamentul (UE) nr. ~~1303~~ <u>1305</u> /2013, adică: " <i>Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale</i> ".
1.5 Contribuție la prioritățile SDL (locale)	Măsura contribuie la aplicare priorităților specifice domeniului social din cadrul din SDL: <ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea gradului de coeziune socială la nivel comunitar și intercomunitar din microregiune; - Dezvoltarea sistemului de servicii sociale, de ocupare în muncă și medicale furnizate în structuri fixe și cu echipe mobile; - Creșterea numărului de persoane care depășesc statutul de vulnerabilitate datorită ocupării în muncă și integrării sociale. - Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale. - Îmbunătățirea și accesibilizarea serviciilor locale medicale și de asistență socială în mediul rural - Introducerea, dezvoltarea unităților de de îngrijire medicală și asistență socială la domiciliu <u>Reducerea discriminării și a excluziunii grupurilor vulnerabile din cadrul microregiunii</u>
1.6 Măsura corespunde obiectivelor art... din Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura corespunde obiectivelor care decurg din Regulamentul (UE) nr. ~~1303~~ <u>1305</u> /2013, Art. 20. "Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale ", literele "d" și "g".
1.7 Contribuția la domeniile de intervenție ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a priorității 6 B " <i>Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale</i> " , din Regulamentul (UE) nr.1303/2013.
1.8 Contribuția la obiectivele transversale ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea obiectivelor transversale "mediu și climă" și "inovare" ale Regulamentului (UE) nr. ~~1303~~ <u>1305</u> /2013.
1.9 Complementaritate	-

cu alte măsuri din SDL	
1.10 Sinergia cu alte măsuri SDL	M3/6A; M1/6B; M10/6A; M11/6C
2. Valoarea adăugată a măsurii	
<p>Elementele de valoare adăugată sunt generate de :</p> <p>-Propunerea înființării unui sistem integrat de servicii format atât din <i>Centre sociale</i> la nivel de UAT, cât și din <i>Centre Multifuncționale de Dezvoltare Integrată</i> la nivelul <i>polilor de vulnerabilitate socială</i></p> <p>-Definirea schematică și de conținut a tipurilor de servicii, a numărului minim care trebuie să fie furnizate pentru a îndeplini cerința de "serviciu integrat", precum și relaționarea serviciilor cu grupurile vulnerabile mai numeroase și prevederile din standardele de calitate aferente serviciilor propuse.</p>	
3. Trimiteri la alte acte legislative	
<ul style="list-style-type: none"> • Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare; • Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare; • Legea nr. 219/2015 privind economia socială; • Hotărârea Guvernului nr. 1113/2014 privind aprobarea strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului pentru perioada 2014-2020 și a Planului operațional pentru implementarea Strategiei; • Hotărârea Guvernului nr. 118/2014 pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr.197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale; • Hotărârea Guvernului nr. 18/2015 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020, cu modificările și completările ulterioare; • Hotărârea Guvernului nr. 383/2015 pentru aprobarea Strategiei Naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020; • Hotărârea Guvernului nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale; • Hotărârea Guvernului nr. 1071/2013 privind aprobarea Strategiei Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014 - 2020 și a Planului de acțiuni pe perioada 2014-2020 pentru implementarea Strategiei naționale; <p><i>Alte documente :</i></p> <p>Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014 - 2020 :</p> <p>- Axa prioritară 5 - Obiectiv specific 5.2;</p> <p>Legislație europeană R(UE) nr.1303/2013, R(UE) nr.1305/2013 și R.(UE) nr.1407/2013</p>	
4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	
4.1 Beneficiari direcți	<p>Instituții publice <u>definite conform Legii nr.215/2001 cu modificările și completările ulterioare;</u></p> <p>Organizații neguvernamentale;</p>

	<p><u>Furnizori de servicii sociale</u> <u>Societăți comerciale</u> ~~Alte grupuri dezavantajate~~ <u>GAL Caraș Timiș, dacă după primul apel nu se vor depune proiecte, caz în care se vor aplica măsuri de evitare a conflictului de interese</u></p>
4.2 Beneficiari indirecti	<p>Caracterul integrat al măsurii generează cel puțin două tipuri de beneficiari indirecti, respectiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - furnizorii de servicii sociale, medicale și de ocupare asupra cărora scade presiunea grupurilor vulnerabile datorită dezvoltării sistemului de incluziune socială, - membrii comunităților locale în situații de dificultate diversă pentru care se pune bazele unui sistem integrat de servicii de incluziune socială. - Grupuri ale minorităților etnice.
5. Tip de sprijin	
<p>Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv; Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții.</p>	
6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	

Cheltuieli eligibile

- a) Înființarea / dezvoltarea de Centre sociale la nivelul UAT.
- b) Înființarea de Centre Multifuncționale de Dezvoltare Integrată (CMDI) la nivelul "polilor de vulnerabilitate socială. CMDI trebuie să asigure cel puțin 3 tipuri de servicii dintre cele enumerate mai jos:
  - servicii de asistență comunitară și /sau ambulanța socială (cu gama de servicii și activități așa cum sunt acestea detaliate în Nomenclatorul de servicii sociale 2015, aspect important pentru a fi acreditate/ licențiate MMFPSPV),
  - servicii medicale, stomatologice și/sau farmaceutice,
  - servicii specializate de stimulare a ocupării în muncă (acestea trebuie să obțină acreditarea AJOFM),
  - servicii de educație și formare profesională a adulților (cele educaționale vor fi nonformale, iar cele de formare profesională a adulților vor fi autorizate ANC).
- c) Proiectare și execuția lucrărilor de construcție și amenajare a spațiilor pentru centrele sociale și multifuncționale, locuințele sociale,
- d) Dotarea centrelor cu echipamente și mobilier specific,
- e) Consultanță tehnică,
- f) Consultanță în implementarea proiectului,
- g) Consultanță de specialitate pentru acreditarea și licențiere,
- h) Acreditarea furnizorilor /serviciilor,
- i) Promovare și comunicare.
- ~~j) Sunt excluse de la finanțare centrele de tip rezidențial.~~
- kj) Inițierea, reabilitare, modernizarea locuințe sociale, a spațiilor de igienizare corporala sociale

k) Înființarea de servicii sociale de tip catering;

l) Achiziționarea, dotarea spațiilor publice, centrelor sociale și medicale cu echipamente multifuncționale medicale (care masoara tensiunea, greutatea, înălțimea, ritmul cardiac, coeficientul de grăsime, indexul greutății corporale etc.)

m) Achiziționarea, dotarea cu echipamente și mobilier a centrelor de recuperare oncologică

Cheltuieli neeligibile:

- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";

- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția:

costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305 / 2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;

- cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;

- cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;

- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare;

- cheltuieli neeligibile în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303 / 2013 și anume:

a. dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;

b. achiziționarea de terenuri neconstruite și de terenuri construite;

c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare.

Lista investițiilor și costurilor neeligibile se completează cu prevederile Hotărârii de Guvern Nr. 226/2 aprilie 2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a Măsurilor Programului Național de Dezvoltare Rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat pentru perioada 2014 - 2020.

Cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral de către beneficiarul finanțării
Centrele de tip rezidențial

7. Condiții de eligibilitate

7.1 Pentru proiecte de investiții

- Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;
- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală și/sau județeană aprobată;
- Investiția să se realizeze în teritoriul **LEADER GAL**;
- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut în măsură de infrastructură social.
- Păstrarea specificului architectural local al spațiilor în care se

investește.

Proiectele de infrastructură socială trebuie să asigure funcționarea prin operaționalizarea infrastructurii de către o entitate acreditată ca furnizor de servicii sociale și să aibă în vedere evitarea segregării; beneficiarii măsurilor de finanțare a infrastructurii sociale trebuie să asigure sustenabilitatea proiectelor din surse proprii sau prin obținerea finanțării în cadrul Axei 5 POCU, prin depunere unui proiect distinct, cu respectarea condițiilor specifice POCU.

8. Criterii de selecție

- ~~• Acțiunea solicitanților privați în parteneriat cu o instituție publică sau ONG pentru a asigura condițiile necesare acreditării serviciilor sociale~~
- ~~• Centrele sociale care se vor înființa/dezvolta la nivelul UAT trebuie să fie prevăzute în SDL, sau în comunitățile care solicită acest tip de sprijin să existe un număr egal sau mai mare de grupuri vulnerabile decât cele menționate în SDL/UAT. Sunt excluse de la finanțare centrele de tip rezidențial.~~
- ~~• Centrele Multifuncționale de Dezvoltare Integrată (CMDI) se vor înființa la nivelul polilor de vulnerabilitate definiți prin SDL, sau se vor defini alți poli de vulnerabilitate socială. Criteriile minime pentru redefinirea polilor sunt : numărul minim de UAT /pol 3; numărul grupurilor vulnerabile minim /UAT 9; distanțele care se acoperă prin deplasarea echipelor mobile trebuie să fie cel puțin egale cu cea din polii definiți prin SDL.~~
- ~~• Centrele Multifuncționale de Dezvoltare Integrată vor furniza servicii atât printr-o structură fixă organizată la sediul centrului, cât și prin echipe mobile care se vor deplasa în zona arondată fiecărui "pol de vulnerabilitate socială".~~
- ~~• Serviciile furnizate de către echipa mobilă trebuie să fie dominante.~~
- ~~• Se consideră element de bună practică și se punctează ca atare situațiile în care în același spațiu / sau UAT sunt incluse și activitățile menționate la M9 / 1A.~~
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea / mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată.
- Dotarea clădirilor în care se realizează investiția cu sisteme care utilizează energia regenerabilă.
- Crearea de noi locuri de muncă cu normă întreagă .
- Principiul gradului de sărăcie al zonei în care va fi implementat proiectul.
- Numărul de locuitori care beneficiază de aceste servicii.

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

9.1 Justificare

Parteneriatul a stabilit cuantumul sprijinului și intensitatea acestuia în funcție de :

- Specificitatea lucrărilor de construcții din mediul rural,
- Prețul pieței pentru lucrările de reparații,
- Valoarea anterioară a unor proiecte similare,
- Necesarul de dotări pentru funcționarea optimă a centrelor,
- Necesitatea achiziționării de autoturisme / ambulanțe pentru structurile mobile ale CMDI.

9.2 Sume aplicabile și rata sprijinului

Intensitatea sprijinului se asigură diferențiat, respectiv:

- pentru investiții negeneratoare de venit - până la 100%,
- pentru investiții generatoare de venit cu utilitate publică - până la 100%,
- pentru investiții generatoare de venit - până la 90 %,

Valoarea finanțării nerambursabile pe un proiect nu poate depăși ~~100.000~~ 27.137 Euro ~~ptr proiectele cu investitii, iar proiectele de servicii un poate depasii 20.000 euro.~~
Valoarea sprijinului nerambursabil va respecta prevederile Reg.(UE) nr.1407/2013 cu privire la ajutorul de minimis acordat pe ultimii 3 ani fiscali și nu poate depăși 200.000 euro/beneficiar

10. Indicatori de monitorizare

Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite(nr.100);
Numărul locurilor de muncă nou create(nr.1);
Numărul Centrelor sociale înființate la nivelul UAT(nr.1);
Numărul Centrelor Multifuncționale de Dezvoltare Integrate (CMDI) înființate la nivelul "polilor de vulnerabilitate socială"(nr.1);
Numărul comunităților deservite (nr.~~31~~);
~~Numarul de persoane care se reintegreaza social (nr.50).~~

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

- îmbunătățirea și accesibilizarea serviciilor locale medicale și de asistență socială în mediul rural
- Introducerea, dezvoltarea unităților de de îngrijire medicală și asistență socială la domiciliu
- Dotarea clădirilor multifuncționale cu sisteme care utilizează energie regenerabilă

Denumirea măsurii	Promovarea asociativității, inovării și transferului de cunoștințe
Codul măsurii	M9/1A
Tipul măsurii	☐ INVESTIȚII ☒ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1 Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificarea măsurii	<p>Inovarea este un aspect inclus în prioritățile Politicii Agricole Comune (PAC) și ale Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2014-2020 și contribuie la creșterea inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii. Din păcate, la nivelul zonelor rurale nu există politici de susținere a inovării și transferului de cunoștințe, fapt care generează discrepanțe mari între rezultatele științei și gradul de aplicare în practică. Nu s-au dezvoltat structuri în acest sens, iar gradul de implicare al actorilor locali este nerelevant din acest punct de vedere. Din păcate, încă asociativitatea este asimilată cu ONG, fapt care generează confuzie și dificultăți în construirea unor sisteme viabile de colaborare în mediul rural.</p> <p>Nu există nicio structură formală sau informală de colaborare permanentă în domeniul inovării și transferului de cunoștințe la nivelul agenților economici.</p> <p>Argumentăm măsura propusă de noi și prin numărul mic al furnizorilor de formare din zonele rurale ale microregiunii, precum și faptul niciunul nu are activități care vizează transferul de cunoștințe sau asistență de specialitate în dezvoltarea organizațională.</p> <p>Un alt aspect care afectează în mod negativ crearea unei baze de cunoștințe în mediul rural este nivelul redus de deprinderi pentru munca în parteneriate, rețele și acțiuni de colaborare pentru scopuri comune al IMM-urilor. De exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nu există nicio rețea de afaceri/ sau de acțiune comună pentru dezvoltarea structurilor asociative, dar nici pentru dezvoltarea nivelului de informare al persoanelor angajate în sectoarele agricol, alimentar și silvic, sau a celor care gestionează terenurile. - IMM-urile din zona rurală resimt necesitatea unui sprijin de specialitate, a unor practici noi care să le asigure îmbunătățirea managementului, inovare organizațională etc. - multe IMM-uri nu dispun de resursele financiare pentru plata unor firme de consultanță care să le susțină dezvoltarea, dar nici nu știu să acționeze împreună pentru scopuri comune. - numărul foarte redus de specialiști în munca pe bază de proiecte la nivelul majorității UAT din microregiune și supraîncărcarea acestora cu sarcini diverse face imposibilă implicarea lor și în dezvoltarea unei baze de cunoștințe pentru zonele rurale.

	<ul style="list-style-type: none"> - la nivelul școlilor din mediul rural nu există inițiative de orientare a ofertei și spre adulți în vederea transferului de cunoștințe. - nu au fost identificate proiecte demonstrative menite să asigure bagajul de cunoștințe necesar zonelor rurale.
1.2 Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la operaționalizarea în microregiune a obiectivului tematic I din Regulamentul (UE) nr.1303/2013, respectiv: "Favorizarea competitivității agriculturii "
1.3 Obiectivul specific al măsurii	Îmbunătățirea transferului de cunoștințe și a acțiunii în parteneriate, rețele și "cluster" menite să susțină valorificarea potențialului uman și natural al zonelor rurale din microregiune
1.4 Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5. Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea în microregiune a priorității P1 a Regulamentul (UE) nr.1303/2013, adică: 1A "Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale"
1.5 Contribuție la prioritățile SDL (locale)	Măsura contribuie la aplicare priorităților specifice mediului asociativ din cadrul SDL: <ul style="list-style-type: none"> - Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și protejarea mediului natural; - Creșterea numărului de parteneriate, rețele de afaceri și "cluster" de susținere a inovării organizaționale și sociale. - Îmbunătățirea nivelului de informare și al schimbului de idei menite să genereze dezvoltarea zonelor rurale. - Dezvoltarea de mecanisme viabile de transfer de cunoștințe spre zonele rurale din microregiune. - Diversificarea rețelei existente de asociații pe domenii diferite și promovarea schimbului de experiențe și bune practici. <p>Crearea și pastrarea locurilor de muncă în teritoriul vizat de Parteneriat și soluționarea unor probleme demografice. Îmbunătățirea calității vieții și creșterea atractivității comunelor Microregiunii.</p>
1.6 Măsura corespunde obiectivelor art... din Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura corespunde obiectivelor care decurg din Regulamentul (UE) nr. ~~1303~~ <u>1305</u> /2013: Art. 14. "Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare"
1.7 Contribuția la domeniile de intervenție ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a priorităților 1 A și ~~1C~~ din Regulamentul (UE) nr.1303/2013: 1 A: " Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale"

1.8 Contribuția la obiectivele transversale ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de "mediu și climă" și "inovare" ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013. Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în UAT prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.
1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL	M3-6A - Sprijinirea activitatilor non agricole, M5-3A Crearea si promovarea competitivitatii
1.10 Sinergia cu alte măsuri SDL	-
2. Valoarea adăugată a măsurii	
Elementele de valoare adăugată sunt generate de : <ul style="list-style-type: none"> - Fundamentarea măsurii pe analiza gradului de asociativitate și a acțiunii comune la nivelul microregiunii, - Accentul pus de măsură pe schimbarea atitudinii IMM-urilor și persoanelor care lucrează în agricultură față de importanța aplicării în practică a rezultatelor cercetării, - Înființarea Centrelor de resurse ca și soluție pentru formarea unui baze de cunoștințe în mediul rural și stimularea inovării, - Susținerea organizării de "clustere" și "rețele de afaceri" ca și soluții viabilă de utilizare în comun a facilităților și a schimbului de cunoștințe și expertiză. 	
3. Trimiteri la alte acte legislative	
Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020 Observatorul European al Clusterelor Alte documente : Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014 - 2020 : - Axa prioritară 5 - Obiectiv specific 5.2; Legislație Europeană R.(UE)nr.1303/2013, R.(UE) nr.1305/2013, R.(UE) nr.1407/2013 și R.(UE) nr.807/2014	
4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	
4.1 Beneficiari direcți	Furnizorii de servicii de formare publici și privați sau de alte servicii de transfer de cunoștințe și de acțiuni de informare. ~~Beneficiarii măsurii M3-6A — Sprijinirea activitatilor non agricole, M5-3A Crearea si promovarea competitivitatii~~
4.2 Beneficiari indirecți	<ul style="list-style-type: none"> • IMM-uri, ~~ONG-uri care își desfășoară activitatea în zone rurale din microregiune;~~ • Persoanele angajate în sectoarele agricol, alimentar și silvic; • Persoanele implicate în gestionarea terenurilor;

5. Tip de sprijin

Sprijinul este stabilit în conformitate cu prevederile art. 67 al Reg. (UE) nr. 1303/2013 și face referire la :

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.
- ~~— Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art.~~

Costurile eligibile din cadrul acestei măsuri sunt costurile legate de organizarea și de furnizarea transferului de cunoștințe sau ale acțiunii de informare. În cazul proiectelor demonstrative, sprijinul poate acoperi, de asemenea, costurile de investiții relevante.

Costurile aferente deplasărilor, cazării și diurnei participanților, precum și costurile înlocuirii fermierilor sunt, de asemenea, eligibile pentru sprijin.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

- ~~- Constituirea și dezvoltarea de parteneriate și rețele interprofesionale,~~
- ~~— Organizarea de "rețele de afaceri" și /sau "cluster" menită să stimuleze activitatea economică/inovatoare,~~
- ~~— Crearea și oferirea de servicii de consultanță, în vederea îmbunătățirii performanței economice,~~
- ~~— Asistență de specialitate în management, marketing și creșterea capitalului social,~~
- ~~— Adoptarea de noi metode de lucru în cadrul întreprinderilor,~~
- ~~— Înființarea și dezvoltarea de "bănci de cunoștințe" pentru zona rurală,~~
- ~~— Dezvoltarea de noi produse și servicii,~~
- Ateliere de lucru,
- Îndrumare profesională,
- Proiecte demonstrative,
- Vizite și schimburi de experiență,
- Promovare, informare și diseminare de informații și rezultate,
- Alte activități care susțin transferul de cunoștințe,
- ~~— Formare profesională în ocupații din sectorul agricol și forestier.~~
- ~~— Sprijin pentru înființarea grupurilor de producători.~~
- Cheltuieli legate de organizarea și furnizarea transferului de cunoștințe sau acțiuni de informare.
- Onorariile prestatorului (inclusiv salarii, cazare, masa, transport)
- Cheltuieli pentru derularea acțiunilor, după cum urmează:
- cazare, diurnă și transport participanți
  - materiale didactice și consumabile
  - închirierea de echipamente necesare
  - închirierea de spații pentru susținerea acțiunilor de formare
- Costurile vor fi incluse în costul unitar standard conform art.14 (6) al Reg.(UE) nr.1305/2013.

- Cheltuieli neeligibile :

Cheltuieli cu achiziția de bunuri și echipamente second-hand

Cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare

Cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile

Cheltuieli conform art.69 din Reg.(UE) nr.1303/2013 și anume :

- a) Dobânzi debitoare
- b) Achiziționarea de terenuri construite și neconstruite
- c) Taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul și a prevederilor specifice pentru instrumentele financiare

Criteriile au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.

7. Condiții de eligibilitate

7.1 Pentru proiecte de investiții/servicii

- ~~Solicitantul de finanțare are sediul social în Microregiune;~~
- Solicitantul se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili.
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată.
- a) ~~Solicitantul se angajează să asigure întreținerea / mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată / LEADER.~~
- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut în măsura ” invoare și transfer de cunoștințe în zonele rurale ale microregiunii”.
- ~~Investiția să se realizeze în teritoriul GAL.~~
- Solicitantul dispune de capacitatea tehnică și financiară necesare derulării activităților specific
- Grupul țintă trebuie să fie format din persoane care își desfășoară activitatea sau au domiciliul pe teritoriul GAL
- Solicitantul dovedește experiența anterioară relevantă în proiecte de formare profesională
- Solicitantul, furnizor de formare profesională va da o declarație pe propria răspundere prin care își asumă obligativitatea ca vor asigura formarea profesională doar pentru cursanții care fac dovada că aparțin unei forme asociative și ca vor pune la dispoziție aceste documente în cadrul monitorizării.

8. Criterii de selecție

- ~~Acțiunea solicitanților în parteneriat.~~
- ~~Serviciile dominante sunt cele de tip ”caravană”, adică deplasarea specialiștilor spre comunitățile /întreprinderile / persoanele țintă.~~
- ~~Se consideră element de bună practică și punctat ca atare situația în care în același spațiu / sau UAT sunt incluse și activitățile menționate la Măsura ” Infrastructură socială ”.~~
- ~~Solicitantul se angajează să asigure întreținerea / mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată din LEADER.~~
- ~~Crearea de noi locuri de muncă cu normă întreagă.~~
- Încheierea unor parteneriate între furnizorii de formare profesională și asociațiile de producători.
- Principiul nivelului calitativ și tehnic cu privire la curricula cursului, experiența și/sau calificarea trainerilor.

- Principiul implementării eficiente și accelerate a proiectului/contractului de formare profesională.

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

9.1 Justificare

Parteneriatul a stabilit quantumul sprijinului și intensitatea acestuia în funcție de :

- Specificitatea tipurilor de costuri aferente acțiunilor de inovare, transfer de cunoștințe și formare profesională;
- Valoarea anterioară a unor proiecte similare;
- Necesarul de lucrări de reparații și dotări pentru funcționarea optimă a centrelor de resurse pentru inovare;
- Necesitatea achiziționării de autoturisme pentru echipa mobilă a centrului de resurse pentru inovare.

9.2 Sume aplicabile și rata sprijinului

~~Intensitatea sprijinului se asigură diferențiat, respectiv:~~

- ~~— pentru investiții negeneratoare de venit până la 100%,~~
- ~~— pentru investiții generatoare de venit cu utilitate publică până la 100%,~~
- ~~— pentru investiții generatoare de venit până la 90 %,~~

Valoarea finanțării nerambursabile pe un proiect nu poate depăși 15.000 Euro

10. Indicatori de monitorizare

~~Numărul locurilor de muncă nou create (nr.1);~~

~~Capacitatea de furnizare de servicii a centrelor de resurse pentru inovare (nr.20);~~

~~Numărul comunităților , IMM -urilor și persoanelor deservite (nr.2/5/100);~~

~~Numărul soluțiilor teoretice /inovatoare aplicate;~~

~~Numărul proiectelor demonstrative (nr.5);~~

Numărul cursurilor de formare desfășurate (nr.1);

~~Numărul ocupațiilor în care s-a realizat formare;~~

~~Numărul participanților la formare;~~

Numărul beneficiarilor care au absolvit examenele finale (nr. 20)

Cheltuieli publice totale (15.000 euro).

Denumire a măsurii	Investiții pentru ocupare grupurilor marginalizate
Codul măsurii	M10 / 6A_B
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☒ —SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificarea. Corelare cu analiza SWOT	Promovarea voluntariatului; Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale în raport cu nevoile identificate; Contractarea serviciilor sociale; Incluziunea, integrarea minoritatilor locale; Asigurarea cadrului de manifestare a tradițiilor și elementelor specifice minorităților etnice, în special a etniei rome; Sprijinirea promovării vizibilității grupurilor minorităților etnice și a realizărilor acestora.
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013	Obiectiv de dezvoltare rurală <u>3</u> : obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă ~~pentru grupurile marginalizate~~ .
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	~~Asigurarea ocupării grupurilor marginalizate, în special a etniei rome;~~ ~~Crearea infrastructurii necesare activităților economice sociale;~~ ~~Sprijinirea dezvoltării economiei sociale în mediul rural,~~ Promovarea acțiunilor pentru integrarea minoritatilor locale, în special minoritatea romă. Obiectivul de dezvoltare rurală este îmbunătățirea integrării grupurilor și minorităților etnice în viața societății
1.4. Contribuțiile la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2	Măsura contribuie la prioritatea 6. Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale din art. 5, Reg. 1305/2013 (se completează cu prioritatea/prioritățile SDL).

013	
1.5. Contribuția la Prioritățile SDL (locale)	<p>Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și protejarea mediului natural; Îmbunătățirea calitatii vieții și creșterea atractivității comunelor Microregiunii;</p> <p>Crearea și păstrarea locurilor de muncă în teritoriul vizat de Parteneriat și soluționarea unor probleme demografice;</p> <p>Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale.</p>
1.6. Măsura corespunde obiectivelor art. ... din Reg. (UE) nr.1305/2013	<p>Este în concordanță cu cel de-al treilea obiectiv Strategic Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale, definit în Regulamentul UE nr. 1305/2013, art. <u>4-20 alin.(1) lit.(d)</u></p>
1.7 Contribuția la domeniile de intervenție	<p>Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a domeniului de intervenție <u>6AB —Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă, "Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale"</u> din Regulamentul (UE) nr.1305/2013.</p>
1.8. Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	<p>Măsura contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de "<i>mediu și climă</i>" și "<i>inovare</i>" ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013.</p> <p>Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în UAT prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.</p>
1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL	-
1.10 Sinergia cu alte	M3-Sprijinirea activitatilor non-agricole, M10 -Investiții pentru ocupare grupurilor marginalizate, M1-Dezvoltarea și modernizarea localităților rurale, M8-

măsuri din SDL	Promovarea incluziunii sociale, M11-Dezvoltarea infrastructurii IT & C contribuie la realizarea prioritatii 1 promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale.
2 Valoarea adăugată a măsurii	
<p>Valoarea adăugată a măsurii constă din posibilitatea organizării de evenimente special dedicate minorităților etnice și în special etniei rome, evenimente prin care aceștia pot proceda la o integrare activă în viața comunităților din care fac parte. Integrarea poate fi realizată prin activități de promovare a valorilor specifice grupurilor etnice, a deschiderii spre dezvoltarea colaborării inter-etnice, la integrarea profesională și/sau economică a tradițiilor, obiceiurilor și produselor rezultate din implementarea activităților meșteșugărești tradiționale.</p>	
3 Trimiteri la alte acte legislative	
<p>Legea nr. 219/2015 privind economia socială Hotărârea Guvernului nr. 18/2015 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020, cu modificările și completările ulterioare; Hotărârea Guvernului nr. 383/2015 pentru aprobarea Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2015-2020.</p> <p><u>Legislație europeană</u> <u>R.(UE) nr.1303/2013, R.(UE) nr.1305/2013, R.(UE) nr.807/2014</u></p>	
4 Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	
4.1. Beneficiari direcți	<p>~~- Formele juridice stabilite de Legea 219/2015, care pot derula activitățile economice,~~ - ~~Beneficiari care asigură realizarea infrastructurii necesare pentru derularea activităților economiei sociale: autoritățile publice locale,~~ - ~~ONG~~ - <u>Unități publice locale. Acestea sunt unitățile administrativ teritoriale precum și căminele culturale care au personalitate juridică, unitățile de învățământ cu personalitate juridică proprie conform legislației în vigoare</u> - ~~ONGuri care au în statut activități care sprijină „Populația de etnie romă” și „Alte grupuri ale minorităților locale”~~ - <u>GAL-ul în situația în care, în urma lansării primului apel de selecție nu se depun proiecte, cu condiția respectării legislației în vigoare</u></p>
4.2. Beneficiari indirecti	Membrii grupurilor marginalizate, a minorităților etnice. ~~apte de muncă~~
5 Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)	

Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv. Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții
6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile
6.1. Pentru proiecte de <u>servicii investiții</u>
<p>~~- Sprijinirea activităților de producție prin efectuarea studiilor de piață, de îmbunătățire a procesului de muncă, a planului de marketing~~</p> <p>~~- Formarea profesională a forței de muncă~~</p> <p>~~- Achiziție scena mobilă pentru organizarea de evenimente~~</p> <p>~~- Cumpararea de costume populare pentru ansamblurile populare din teritoriul GAL~~</p> <p><u>Achiziție de sisteme de sonorizare</u></p> <p><u>Echippinge pentru organizarea de evenimente</u></p> <p><u>Achiziționare instrumente muzicale</u></p> <p>~~- Organizarea de evenimente sociale și culturale în scopul pastrării și promovării tradițiilor minorităților etnice, în special a minorității rome.~~</p> <p>~~—Organizare de evenimente ocazionate de sărbători sau obiceiuri și tradiții;~~</p> <p>~~—Achiziționarea sau producerea de materiale specifice în scopul promovării;~~</p> <p>~~—Organizarea de ateliere de transmitere a tradițiilor și meșteșugurilor;~~</p> <p>~~—Organizare de zile deschise în producerea de produse tradiționale, artizanale și meșteșugărești;~~</p> <p>~~—Producerea și distribuirea de materiale informative și de promovare;~~</p> <p>~~—Producerea și distribuirea de materiale educaționale și de formare;~~</p> <p><u>Cheltuieli neeligibile</u></p> <p><u>Achiziționarea de bunuri și echipamente second-hand</u></p> <p><u>Cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare</u></p> <p><u>Cheltuielile cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări și care vizează aceleași costuri eligibile</u></p> <p><u>Cheltuieli neeligibile conform prevederilor art.69 alin.(3) din R.(UE) nr.1303/2013</u></p> <p><u>a) Dobânzi debitoare</u></p> <p><u>b) Achiziționarea de terenuri construite și neconstruite</u></p> <p><u>c) Taxa pe valoarea adăugată,cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul și a prevederilor specifice pentru instrumentele financiare</u></p> <p>Criteriile au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.</p>
7 Condiții de eligibilitate
7.1. Pentru proiectele de <u>servicii investiții</u>
<p>Solicitantul trebuie să fie o autoritate publică locală din teritoriul GAL, sau o altă entitate cu sediul pe teritoriul GAL.</p> <p>~~Se vor respecta condițiile generale de eligibilitate aplicabile tuturor măsurilor (conform Reg UE 1305/2013).~~</p> <p>~~Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale~~</p>

~~din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală — LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală:~~

- ~~• achiziționarea de echipamente~~
- ~~• achiziționare de rechizite~~
- ~~• plata experților~~
- ~~• transport~~
- ~~• organizarea activităților~~
- ~~• realizare de materiale informative și promoționale~~
- ~~• realizare de materiale educaționale~~
- ~~• alte cheltuieli justificate pentru implementarea proiectului~~

8. Criterii de selecție

~~Implementarea formei de economie socială și participarea directă la funcționarea ei;~~

~~Numărul participanților;~~

~~Responsabilizarea solicitantului;~~

~~Utilizarea resurselor locale în activități (lut, lemne, produse locale, etc.)~~

~~Caracterul sezonier al activităților, caracterul etnic al beneficiarilor direcți, cu prioritate pentru populația de etnie romă~~

~~Numărul de evenimente la care vor fi folosite investițiile aferente măsurii.~~

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

9.1. Justificare

~~Economia socială este definită ca o activitate negeneratoare de profit. Astfel pentru proiecte care vizează direct demararea activității economice sociale, intensitatea va fi de 100%. În cazul în care se realizează numai infrastructura necesară, care va fi cedată unei persoane terțe pe baza unui contract, intensitatea va fi de 90%. În cazul în care beneficiarul va înființa, în condițiile legii, o formă juridică proprie conform legii 219, și astfel va implementa și funcționarea întreprinderii, intensitatea va fi de 100%.~~

~~Investiția este de 100% pentru proiectele negeneratoare de venit~~

~~Investiția va fi de 90% pentru proiectele generatoare de venit.~~

~~9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului: Pondere maximă a intensității sprijinului public nerambursabil din totalul cheltuielilor eligibile este de până la 100% pentru proiecte care privesc implementarea economiei sociale și asigurarea funcționării. În cazul în care proiectul prevede numai realizarea infrastructurii necesare, intensitatea sprijinului este de 90%.~~

~~Valoarea publică nerambursabilă a unui proiect va fi de 13.568 euro înaintat de o autoritate publică locală va fi de maximum 15.000 de euro, iar pentru solicitanți privați de 10.000 euro (sumă nerambursabilă).~~

~~Se recomandă aplicarea unei contribuții private pentru responsabilizarea beneficiarilor.~~

10. Indicatori de monitorizare

Număr proiecte implementate (nr.1);

~~Număr de locuri de muncă create (nr.1);~~

Populația netă care beneficiază de aceste servicii (nr.20)

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

-Sprijinirea economiei sociale definite prin Legea nr. 219/2015 și astfel asigurarea unui loc de muncă pentru grupurile marginalizate din mediul rural, cu accent deosebit pe etnia romă.

Denumirea măsurii	Dezvoltarea infrastructurii IT & C
Codul măsurii	M11 / 6C
Tipul măsurii	☒ INVESTIȚII ☐ SERVICII ☐ SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare.Corelare cu analiza SWOT	<p><i>Această măsură va oferi sprijin financiar pentru dezvoltarea infrastructurii de broadband prin achiziția de soft, brevete, marci, drepturi de autor, echipamente IT.</i></p> <p>Teritoriul GAL conform analizei SWOT, va favoriza dezvoltarea competitivității agriculturii și va crea cadrul necesar dezvoltării echilibrate al economiei și al comunității rurale, inclusiv prin crearea și menținerea locurilor de muncă.</p> <p>Pentru acestea sunt necesare servicii publice care vor putea susține o dezvoltare continuă prin dotarea acestora cu echipamente performante și cu licențe pentru partea de software necesară susținerii activităților uz public.</p> <p>În egală măsură se vor dezvolta și serviciile private de IT&C la nivel rural, care vor necesita de asemenea dezvoltare în domeniul în care performează.</p> <p>În consecință este necesară crearea unor măsuri de finanțare care să asigure achiziția de echipamente IT, achiziția de soft, brevete, marci, drepturi de autor, dezvoltarea de soft pentru toate domeniile aferente dezvoltării rurale (administrativ, educație, mediu, social, economic, cultural etc).</p> <p>Întreg teritoriul GAL nu beneficiază de acoperire cu rețele de comunicații electronice care să asigure viteze de transfer „best effort” de minim 30 Mbps.</p> <p>Investițiile în infrastructura de bandă largă pe teritoriul GAL-ului vor viza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - construirea/modernizarea unei rețele de comunicații electronice (rețea de distribuție (backhaul) și/sau de acces (buclă locală)) care să asigure viteze de transfer „best effort” de minim 30 Mbps; - suplimentar, dacă este cazul, construirea unor elemente de infrastructură asociate rețelei de comunicații electronice mai sus precizate (precum ar fi stâlpi, piloni, conducte, canale etc.).
1.2. Obiectivele de dezvoltare rurală (conform Reg.(UE)1305/2013,	<p>~~— favorizarea competitivității agriculturii~~</p> <p>~~— asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice~~</p>

art.4)	- <u>Măsura contribuie la atingerea obiectivului 3 - "obținerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă"</u> .
1.3.Obiectivul specific al măsurii	a) achiziția de echipamente IT b) achiziția de soft, brevete, marci, drepturi de autor c) dezvoltarea de soft pentru toate domeniile aferente dezvoltării rurale (administratie, educatie, mediu, social, economic, cultural etc)
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013	Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: P 6. Promovarea incluziunii sociale, <u>a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale</u> ~~Măsura corespunde obiectivelor Art. 19 dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor 1a, 1b;~~ <u>Măsura corespunde obiectivelor Art. 20 1d, 1e, 1f) alin.1 lit.(c) din Reg. (UE) nr. 1305/2013</u>
1.5. Contribuția la Prioritățile SDL (locale)	Promovarea utilizării eficiente a resurselor; Măsura contribuie la obiectivul general specific al SDL, respectiv dezvoltarea infrastructurii broadband din microregiune.
1.6. Contribuția la domeniile de intervenție	Prioritatea 6C- Sporirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC), în zonele rurale.
1.7. Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	Măsura contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de "mediu și climă" și "inovare" ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013. Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în UAT prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.
1.8. Complementaritate cu alte măsuri din SDL	-
1.9. Sinergia cu alte măsuri din SDL	M3-Sprijinirea activităților non-agricole, M10 -Investiții pentru ocupare grupurilor marginalizate, M1-Dezvoltarea și modernizarea localităților rurale, M8-Promovarea incluziunii sociale, M11-Dezvoltarea infrastructurii IT & C contribuie la realizarea priorității 1 promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale.

2. Valoarea adăugată a măsurii

- cresterea valorii adaugate a serviciilor bazate pe IT&C
- standardizarea unor procese de lucru care vor determina creterea operativitatii in rezolvarea probelmelor;
- Îmbunătățirea competențelor digitale și sporirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul , e-guvernare, e-educație, e- incluziune, e-sănătate și e-cultură;
- creșterea eficienței interne a actului administrativ.

3. Trimiteri la alte acte legislative

- Reg. (UE) 1303/2013 , Reg. (UE) 1305/2013 - art 14, art 35 Reg. (UE) nr. 807/2014
- Legea 154/2012 art.10 alin (2) si (3)
- Legea nr.159/2016

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

4.1. Beneficiari direcți	~~Orice entitate juridica privata sau publica legal constituita~~ <u>Societățile comerciale care se încadrează în categoria întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) conform legislației în vigoare și care activează sau urmează să activeze în domeniul TIC.</u> <u>GAL-ul, în situația în care, în urma lansării unui apel de selecție, nu se depun proiecte, atunci GAL-ul poate fi beneficiarul măsurii, cu respectarea legislației în vigoare</u> <u>Entități publice, UAT-uri cu respectarea legislației în vigoare</u>
4.2. Beneficiarii indirecți	~~Persoane fizice si juridice din toate sectoarele dezvoltarii rurale~~ <u>Comunitățile locale cuprinse în lista Zonelor Albe elaborată de ANCOM.</u>

5. Tip de sprijin (conform art.67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv de solicitant.
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art.45(4) și art.63 ale Reg.(UE) nr. 1305/2013
- ~~Nu se acorda sprijin financiar sub forma de suma forfetara.~~

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Acțiuni eligibile:

- ~~a) achizitia de echipamente IT~~
- ~~b) achizitia de sot, brevete, marci, drepturi de autor~~
- ~~c) dezvoltarea de soft pentru toate domeniile aferente dezvoltarii rurale (administratie, educatie, mediu, social, economic, cultural etc)~~
- ~~d) construirea/modernizarea unei rețele de comunicații electronice (rețea de distribuție (backhaul) și/sau de acces (buclă locală)) care să asigure viteze de transfer „best effort” de minim 30 Mbps;~~
- ~~e) suplimentar, dacă este cazul, construirea unor elemente de infrastructură asociate rețelei de comunicații electronice mai sus precizate (precum ar fi stâlpi, piloni, conducte,~~

canale etc.).

a. Crearea sau modernizarea buclelor locale la punct fix care presupune:

i. Crearea unei infrastructuri de acces broadband la punctfix (buclălocalăsau "last mile") în zonele fără acces la internet în bandă largă;

ii. Modernizarea infrastructurii existente de telecomunicații, în întregime sau parțial, inadecvată (care prezintă calitate scăzută, capacitate scăzută, siguranță scăzută sau acoperire insuficientă) sau incapabilă să ofere o calitate minimă a serviciilor broadband.

iii. Investițiile aferente racordării la o rețea de distribuție (backhaul network) în vederea asigurării unei conexiuni adecvate la rețeaua magistrală (backbone network).

b. Crearea rețelei de distribuție și crearea sau modernizarea buclelor locale, care, pe lângă acțiunile de la pct. a. i) și ii) presupune și:

i. crearea unei infrastructuri de distribuție broadband (backhaul network), în zonele în care aceasta nu există, de la punctul de inserție în rețeaua magistrală de mare capacitate (backbone network) până la punctul local de acces în bandă largă (PLABL), pentru a conecta rețeaua de acces local la rețeaua backbone;

ii. investițiile aferente creării unei infrastructuri de distribuție (backhaul-network) în vederea asigurării unei conexiuni adecvate la rețeaua magistrală (backbone network) și realizării punctelor de inserție și a lucrărilor de racordare la rețelele backbone.

Pentru ambele tipuri de acțiuni pot fi eligibile:

- lucrările de realizare sau modernizare a buclelor locale la punct fix (last-mile network), de la punctele locale de acces în bandă largă (PLABL) la utilizatorul final;

- realizarea sau modernizarea PLABL, inclusiv lucrările aferente necesare;

- finanțarea echipamentelor tehnice și toate lucrările civile aferente instalării și punerii în funcțiune a acestora (ca de exemplu canalizații, conducte, piloni, stații la sol etc.);

- finanțarea sistemelor de software necesare;

- instalarea elementelor de rețea și a facilităților asociate acestora : switch local digital și routere etc.

Actiuni neeligibile:

- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";

- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția:

costurilor generale definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305 / 2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;

- cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;

- cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;

- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare;

- cheltuieli neeligibile în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303 / 2013 și anume:

a. dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;

b. achiziționarea de terenuri neconstruite și de terenuri construite;

c. taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera

în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare.

Lista investițiilor și costurilor neeligibile se completează cu prevederile Hotărârii de Guvern Nr. 226/2 aprilie 2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a Măsurilor Programului Național de Dezvoltare Rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat pentru perioada 2014 - 2020. Cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral de către beneficiarul finanțării

Criteriile au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.

6 7. Condiții de eligibilitate

-Acțiunile proiectului se desfășoară în teritoriul GAL;
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al acesteia.

SDL poate finanta investițiilor în infrastructura de bandă largă dacă cel puțin:

a) o localitate din teritoriul acoperit de parteneriat se regăsește în documentul "Localități eligibile pentru investiții broadband PNDR 2014-2020 - M19-LEADER", publicat pe pagina de internet www.madr.ro, la secțiunea LEADER.

Nu este permisă investițiile în infrastructura de bandă largă într-o localitate în care există deja cel puțin o rețea de comunicații electronice care să asigure viteze de transfer „best effort” de minim 30 Mbps, cu excepția situației în care în localitatea vizată de măsură există acoperire cu rețele de comunicații electronice bazate pe tehnologiile 3G+(HSPA)/LTE/LTE Advanced.

De asemenea, nu sunt permise investițiilor în infrastructura de bandă largă într-o localitate în care în ultima secțiune din lista indicată la pct. a) („Investiții MADR prin Submăsură 322 e”) este completat „MADR”.

Prin excepție, o localitate din teritoriul acoperit de parteneriat nu se regăsește în documentul "Localități eligibile pentru investiții broadband PNDR 2014-2020 - M19-LEADER", publicat pe pagina de internet www.madr.ro, la secțiunea LEADER. În acest caz trebuie să se dovedească, prin orice mijloc, faptul că localitatea în cauză nu beneficiază de acoperire cu rețele de comunicații electronice care să asigure viteze de transfer „best effort” de minim 30 Mbps, potrivit obiectivelor pentru anul 2020 din Agenda Digitală pentru Europa.

8. Criterii de selecție

~~Cresterea eficienței economice a exploatatilor si intreprinderilor;~~

~~Cresterea eficienței actului administrative;~~

~~Cresterea numărului locurilor de munca.~~

~~Investiții în infrastructura de bandă largă~~

Proiectele care prin investiția propusă se adresează unui număr cât mai mare de gospodării

Proiecte care oferă cea mai mare viteză a datelor pentru utilizatorul final

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

Intensitatea sprijinului pentru cheltuielile eligibile din proiect sunt:

- Pentru operațiunile negeneratoare de venit: 100%
- Pentru operațiunile generatoare de venit: 90%

- Valoarea ~~proiectelor~~ finanțării nerambursabile pentru un proiect maxim ~~10.000~~ 13.568 euro.

10. Indicatori de monitorizare

~~Locuri de muncă create în cadrul proiectelor sprijinite (nr.1);~~

Populația netă care beneficiază de servicii TIC (nr.20).

Număr gospodării care beneficiază de servicii TIC (nr.5)

Denumirea măsurii	Sprijinirea activitatilor fermelor mici
Codul măsurii	M12/2A
Tipul măsurii	☐ INVESTIȚII ☐ SERVICII ☒ SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare.Corelare cu analiza SWOT	<ul style="list-style-type: none"> • Opțiunea populației și a partenerilor GAL este de susținere a activităților agricole; • Lipsa unităților de procesare pentru lapte și carne roșie; • Lipsa procesării la nivelul fermelor; • Creșterea numărului de investitori în Microregiune, ca urmare a fenomenului de migrare a acestora dinspre polii de dezvoltare Arad și Timișoara, către județul Caraș Severin • Macrostabilizarea economică și scăderea inflației în limite acceptabile, poate crește apetitul pentru credite de investiții în producție și servicii; • Suprafețe agricole importante cu limitări de producție, fiind afectate de eroziune și alunecări de teren;
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013	Măsura contribuie la operaționalizarea în microregiune a obiectivului 11 din Regulamentul (UE) nr.1305/2013, respectiv: „Favorizarea competitivității agriculturii”
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	Măsura contribuie la: <ul style="list-style-type: none"> -Crestea valorii economice a exploatațiilor prin modernizarea,extinderea sau diversificarea activitatilor agricole -Cresterea valorii adugate a produselor prin pregătirea acestora pentru vanzare (procesare,depozitare,ambalare) si a gradului de participare a exploatațiilor pe piata -Cresterea numarului de locuri de munca; - Imbunătățirea managementului exploatației agricole de mici dimensiuni; - Creșterea orientării către piață și a veniturilor exploatațiilor agricole de mici dimensiuni.
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013	Măsura contribuie la aplicarea în microregiune a priorității P2 a Regulamentul (UE) nr.1305/2013, adică: P2. Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor;

1.5. Contribuția la Prioritățile SDL (locale)	<p>Măsura contribuie la obiectivul general specific al SDL, respectiv dezvoltarea infrastructurii la scară mică din microregiune, enumerate la pct.1.1.</p> <p>Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.</p> <p>Promovarea organizării lanțului alimentar scurt, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor.</p> <p>Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic.</p>
1.6. Masura corespunde obiectivelor art..... din Reg.(UE) nr.1305/2013	Art.19. - Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor <u>alin.(1) lit.(a) pct.(iii)</u>
1.7Contribuția la domeniile de intervenție ale Reg (UE) nr. 1305/2013	Măsura contribuie la îndeplinirea în microregiune a domeniului de intervenție 2A-,,Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole”
1.8 Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	<p>Măsura contribuie la realizarea obiectivelor transversale legate de "mediu și climă" și "inovare" ale Regulamentului (UE) nr.1305/2013.</p> <p>Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în UAT prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenoase cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.</p>
1.9Complementaritate cu alte măsuri din SDL	<p>M3/6A; M7/2B; M2/2A; M5/3A - FERMIERI</p> <p>M2/2A; M5/3A - COOPERATIVE AGRICOLE; GRUPURI DE PROD.</p> <p>M2/2A; M5/3A; M7/2B; M3/6A; M4/5C, M1/6B - PFA, SRL</p> <p>M2/2A; M1/6B - APL</p>
1.10Sinergia cu alte măsuri din SDL	<p>M2/2A; M7/2B; M6/2C;</p> <p>Contribuie la realizarea prioritatii 2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative si a gestionării durabile a pădurilor</p>
2 Valoarea adăugată a măsurii	

<p>Măsura contribuie la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stimularea agriculturii ca principală activitate economică din teritoriul GAL - dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how; - păstrarea și crearea de noi locuri de muncă; - încurajarea parteneriatelor prin susținerea formelor asociative (asociații de crescători de animale și/sau cooperative agricole) care își au sediul în teritoriul GAL. 	
<p>3 Trimiteri la alte acte legislative</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legislația națională cu incidență în domeniile activităților agricole prevăzută în Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția SDL <u>Legea nr.346/2004 și OUG 44/2008 cu modificările și completările ulterioare</u> • Reg. (UE) 1303/2013 , Reg. (UE) 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014, <u>Reg.(UE) nr.1307/2013, Reg.(UE) nr.1407/2013</u> 	
<p>4 Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)</p>	
<p>4.1. Beneficiari direcți</p>	<p><u>Persoana fizică autorizată;</u> <u>Intreprinderi individuale;</u> <u>Societate cu răspundere limitată—SRL;</u></p> <p><u>Fermierii care au drept de proprietate și/sau drept de folosință pentru o exploatație agricolă care intră în categoria de fermă mică conform definiției relevante cu excepția persoanelor fizice neautorizate.</u></p>
<p>4.2. Beneficiarii indirecți</p>	<p>Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă; Producatori agricoli individuali din teritoriu. Măsura M12-2A se adresează celor care au beneficiat sau vor beneficia de finanțare directă sau indirectă (în calitate de beneficiar final) pe măsurile M3/6A, M7/2B, M2/2A, M5/3A din categoria de beneficiari fermieri, pe măsurile M2/2A, M5/3A din categoria de beneficiari COOPERATIVE AGRICOLE, GRUPURI DE PROD, pe măsurile M2/2A, M5/3A, M7/2B, M3/6A, M4/5C, M1/6B din categoria de beneficiari PFA și SRL respectiv pe măsurile M2/2A, M1/6B din categoria de beneficiari APL.</p>
<p>5 Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sumă forfetară pentru implementarea obiectivelor prevăzute în Planul de Afaceri. • ~~Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art.45(4) și art.63 ale Reg.(UE) nr. 1305/2013~~ 	
<p>6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile</p>	
<p>6.1. Pentru proiecte de investiții</p> <p><u>Cheltuieli eligibile</u> Cheltuielile propuse în Planul de Afaceri, inclusiv capitalul de lucru și activitățile relevante pentru implementarea corectă a Planului de Afaceri; <u>Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului.</u></p>	

~~Cheltuielile de consultanță și pentru managementul proiectului.~~

~~Cheltuieli neeligibile~~

~~Nu se acceptă achiziționarea de utilaje sau echipamente second hand.~~

~~Cheltuieli efectuate înaintea semnării contractului de finanțare~~

~~Cheltuieli cu investiții ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile~~

~~Cheltuieli neeligibile în conformitate cu art.69 alin.(3) din R.(UE) nr.1303/2013 și anume:~~

~~a) Dobânzi debitoare~~

~~b) Achiziționarea de terenuri construite și neconstruite~~

~~c) Taxa pe valoarea adăugată cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul și a prevederilor specifice pentru instrumentele financiare~~

Criteriile au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.

7 Condiții de eligibilitate

7.1. Pentru proiectele de investiții

- Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- ~~Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată;~~
- ~~Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată;~~
- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- ~~Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală și/sau județeană aprobată;~~
- să dețină o exploatare agricolă cu dimensiunea economică cuprinsă între ~~8.000–11.999 € S.O. (valoare producție standard)~~ 4.000-7.999 SO (valoare producție standard). Înaintea solicitării celei de a doua tranșe de plată solicitantul va face dovada creșterii performanțelor economice ale exploatareii, prin comercializarea producției proprii. În cazul în care exploatarea agricolă vizează creșterea animalelor, Planul de afaceri poate prevedea un sistem de gestionare a gunoiului de grajd, altul decât platformele de gestionare, conform normelor de mediu. Solicitantul să aibă exploatarea agricolă înregistrată, conform prevederilor legislative naționale, cu cel puțin 24 de luni înainte de solicitarea sprijinului, în registrul unic de identificare APIA și/sau A.N.S.V.S.A precum și la primărie în registrul agricol Solicitantul prezintă un plan de afaceri.
- Investiția să se realizeze în teritoriul LEADER GAL;

8. Criterii de selecție

Selecția proiectelor se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție în cadrul alocării disponibile pe sesiune;

~~Solicitantul va justifica utilitatea proiectului pentru dezvoltarea activității economice proprii dar și pentru susținerea celorlalte activități agricole din comuna sau din comunele limitrofe.~~

~~Solicitantul care a inițiat sau a obținut o certificare de produs tradițional;~~

- Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol (în funcție de nivelul de educație și/sau calificare în domeniul agricol);
- Principiul sectorului prioritar care vizează sectorul zootehnic și vegetal
- Principiul potențialului agricol al zonei care vizează zonele cu potențial determinate în

baza studiilor de specialitate;

- Principiul fermelor de familie;
- Principiul raselor/ soiurilor autohtone.

Principiul creării locurilor de muncă nou create

~~Suma nerambursabilă acordată va respecta condiția creerii de noi locuri de muncă astfel:
Pentru 10.000 Euro sprijin nerambursabil = 1 loc de muncă nou creat~~

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

9.1. Justificare

~~Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit.~~ Beneficiarii sprijinului sunt agenți economici, asociații de crescători de animale sau cooperative care desfășoară activități economice generatoare de profit care necesită sprijin pentru dezvoltare și care asigură posibilitatea păstrării și creerii de locuri de muncă.

9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:

- Sprijinul pentru dezvoltarea fermelor mici se va acorda sub formă de primă-sumă forfetară în două tranșe:
- 75% din cuantumul sprijinului la semnarea Deciziei de Finanțare;
- 25% din cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția IMPLEMENTĂRII CORECTE a Planului de Afaceri, fără a depăși 3/5* ani (*5 ani pentru exploatațiile pomicole), de la semnarea Deciziei de Finanțare.
Sprijinul public nerambursabil se acordă pentru o perioadă de maximum 3/ 5* ani (*perioada de 5 ani se aplică doar pentru sectorul pomicol) și este de ~~15.000~~ 13.000 de euro, procentul de finanțare nerambursabilă fiind de 100%.

10. Indicatori de monitorizare

Număr de exploatații agricole/beneficiari sprijinți (nr.3);

Număr de locuri de muncă nou create (nr.3);

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

- Măsura vizează încurajarea și susținerea întreprinzătorilor din domeniul agricol pentru înființarea și/sau dezvoltarea activităților agricole în comunele din teritoriul GAL
- Măsura se adresează acelor activități sau operațiuni agricole deficitare conform nevoilor rezultate din analiza diagnostic și a celei SWOT;
- ~~Măsura incurajează dezvoltarea economică pentru mai multe UAT din GAL;~~
- Măsura incurajează certificarea de produse tradiționale care promovează identitatea teritoriului.

CAPITOLUL VI

Descrierea complementarității și/sau contribuției la obiectivele altor strategii relevante (naționale, sectoriale, regionale, județene etc .)

Măsurile din cadrul SDL sunt complementare cu următoarele strategii relevante pentru teritoriul vizat: Strategia de dezvoltare a Județului Caraș Severin, Strategia de Dezvoltare a Regiunii Vest 2014- 2020 , Strategia de dezvoltare a României 2014-2020 respectiv Strategia Europa 2020 .

Vom analiza prioritar Strategia cea mai apropiată , cea de Dezvoltare a Județului Caraș- Severin

Strategia de dezvoltare durabilă Potențialului GAL Caraș-Timiș are la bază informațiile cuprinse în analiza socio-economică, analiza SWOT, precum și documentele strategice elaborate la nivelul fiecărui UAT. Pornind de la tradiția și specificul actual industrial al județului,obiectivul poate fi realizat prin valorificarea cadrului natural și antropic și dezvoltarea specificului agrosilvic, turistic și etnografic al acestuia.

Câteva dintre obiectivele de dezvoltare strategică propuse de SDL sunt complementare cu Axe prioritare cuprinse în Strategia de Dezvoltare a Județului Caraș-Severin 2015- 2020: Axa prioritară III Protecția mediului, Axa prioritară IV Dezvoltarea mediului de afaceri, Axa prioritară V Dezvoltarea durabilă a turismului, Axa prioritară VII Dezvoltare rurală, agricultură și silvicultură.

Pentru Axa prioritară III Protecția mediului, măsuri complementare sunt: managementul ecologic al ariilor protejate; exploatarea potențialului turistic al zonelor protejate; implementarea de proiecte privind îmbunătățirea sistemului de management al ariilor naturale protejate; gestionarea deșeurilor conform cerințelor de mediu;

Pentru Axa prioritară IV Dezvoltarea mediului de afaceri- Dezvoltarea și diversificarea oportunităților economice, măsuri complementare sunt: sprijin pentru accesul la consultanță; înființarea/ dezvoltarea de capacități de producție/ servicii; realizarea de investiții în echipamente, mașini, utilaje, dotări, tehnologie performantă; diversificarea activităților economice, în special în zonele în care se înregistrează disparități de dezvoltare, ce riscă să fie decuplate de la viața economică a județului; facilitarea dezvoltării de noi activități economice prin măsuri de susținere a antreprenoriatului și sprijin pentru start-up-uri ; sprijin pentru marketingul produselor locale; crearea de branduri locale în domeniul produselor/serviciilor ;dezvoltarea pieței produselor/ serviciilor tradiționale locale; formarea de clustere; creșterea valorii adăugate a producției existente în cadrul sectoarelor tradiționale în care există avantaje competitive: industria agroalimentară apicultură, turism, materiale de construcții, lemn etc.; promovarea și atragerea de investiții străine directe (ISD) prin acordarea de facilități logistice (terenuri, spații, acces la utilități, infrastructură de telecomunicații și, dotări diverse, etc), facilități fiscale, forță de muncă calificată, alte servicii; înființarea/dezvoltarea firme de către întreprinzători tineri în întreg județul;îmbunătățirea infrastructurii în bandă largă și a accesului la Internet;dezvoltarea rețelelor de internet de

bandă largă , cu precădere în zonele rurale, anumite zone urbane și în zonele greu accesibile.

Pentru Axa prioritară V Dezvoltarea durabilă a turismului- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii turistice de cazare și a infrastructurii de agrement, în scopul îmbunătățirii și diversificării ofertei de servicii turistice, măsuri complementare sunt: specificului (vechile drumuri montane pietruite), vezi cap. I.3. 1-1.3.4.); dezvoltarea infrastructurii turistice de cazare noi, baze și facilități de agrement și servicii conexe la standarde europene, în zonele unde lipsește; reabilitarea spațiilor de cazare vechi, slab dotate și învechite la standarde europene; realizarea de investiții pentru achiziționarea de echipamente, utilaje, dotări etc. pentru dezvoltarea infrastructurii turistice și a infrastructurii conexe; oferirea de facilități investitorilor din turism; realizarea de parteneriate interjudețene și internaționale de protejare și promovare turistică a zonelor protejate; sprijinirea asociațiilor familiale, proprietarilor de pensiune și microintreprinderi pentru a oferi diverse produse și servicii care promovează specificul zonei (ateliere de reconșionat mobilier vechi, ateliere de punere în valoare a costumelor populare etc); organizarea unor campanii și acțiuni de promovare a agroturismului, a turismului rural și a antreprenoriatului rural; măsuri pentru valorificarea oportunităților și programelor de finanțare acordate turismului rural; măsuri pentru simplificarea documentației laborioase și modului greoi de implementare a proiectelor de finanțare (numeroase controale, clarificări, corecții) pentru încurajarea potențialiiilor beneficiari să nu renunțe la aceste fonduri; înființarea de centre multifuncționale pentru activități sportive, afaceri și evenimente culturale.

Pentru Axa prioritară VII Dezvoltare rurală, agricultură și silvicultură, măsuri complementare sunt: luarea în cultură a suprafețelor abandonate, necultivate, degradate, etc.; diversificarea producției agricole; creșterea eficienței economice a activităților agricole; achiziționarea de echipamente, utilaje și dotări în domeniu; sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri; înființarea de ferme mici competitive; sprijin în restructurarea fermelor mici; Încurajarea creării unui sector agricol competitiv și dinamic, atractiv pentru toți fermierii, producători agricoli, etc.; încurajarea formelor asociative; crearea de locuri de muncă

Calendar estimativ de activități - Planificarea activităților semestriale

Tipul acțiunii	Responsabil acțiune	Resurse financiare și materiale	Materiale prevăzute a fi realizate	Nr. Acțiuni	Locație	Perioada estimata														
						AN1		AN2		AN3		AN4		AN5		AN5		AN6		AN7
						Sem 1	Sem 2	Sem 1	Sem 2	Sem 1	Sem 2	Sem 1	Sem 2	Sem 1	Sem 2	Sem 1	Sem 2	Sem 1	Sem 2	Sem 1
Crearea manualului de identitate vizuală și al site-ului GAL	Manager GAL	Plan de finanțare Cheltuieli de funcționare și animare		1	Teritoriu GAL		1													
Achiziție de echipamente și dotare sediu	Manager GAL	Plan de finanțare Cheltuieli de funcționare și animare	Echipamente, Mobilier, Birotică	1	Sediu GAL		1													
Contractare servicii externe	Manager GAL	Plan de finanțare Cheltuieli de funcționare și animare	Audit Financiar, Consultanță	1	Sediu GAL		1													
Organizarea unor sesiuni de informare și animare a teritoriului	Animatori GAL	Plan de finanțare Cheltuieli de funcționare și animare	Ședințe deschise	15	Sediile APL-urilor	2	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1				

Organizarea evenimentelor pentru diseminarea informației	Animatori GAL	Plan de finanțare Cheltuieli de funcționare și animare	Ședințe deschise	15	Sediile APL-urilor		5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Organizarea sesiunilor de instruire și promovare al GAL - ului	Manager GAL /Servicii Externalizate	Plan de finanțare Cheltuieli de funcționare și animare	Training	15	Sediile APL-urilor	2	3	5	5											
Întocmirea rapoartelor intermediare al implementării SDL	Manager GAL	Plan de finanțare Cheltuieli de funcționare și animare	Raport intermediar	6	Sediu GAL		1		1		1		1		1		1		1	1
Raportare proiecte lansate AFIR	Manager GAL	Plan de finanțare Cheltuieli de funcționare și animare	Raport proiecte	72	Sediu GAL	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Lansări de sesiuni noi	Manager GAL	Plan de finanțare Cheltuieli de funcționare și animare	Anunț de lansare	14	Teritoriu GAL		2	2 *	2	2	2		2		2					
Evaluare proiecte noi	Evaluatori GAL	Plan de finanțare Cheltuieli	Raport de evaluare	14	Sediu GAL		2	2	2	2	2		2		2					

		de funcționare și animare																		
Selecție proiecte evaluate	Comitetul de selecție/ Manager GAL	Plan de finanțare Cheltuieli de funcționare și animare	Raport de selecție	14	Sediu GAL		2	2	2	2	2		2		2					
Raport final și inițial SDL	Manager GAL/ Presedinte GAL	Plan de finanțare Cheltuieli de funcționare și animare	Raport inițial și final	12	Sediu GAL	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Actualizarea permanentă a paginii web a GAL	Manager GAL	Plan de finanțare Cheltuieli de funcționare și animare	Actualizare pagina web	12	Sediu GAL	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Participarea la activitățile RNDR	Manager GAL/ RNDR	Plan de finanțare Cheltuieli de funcționare și animare	Workshopuri	6	Teritoriu GAL + alte GAL-uri		1	1	1		1		1		1			1		1

* Măsurile M8-6b și M11-6C care prevăd investiții în infrastructură socială și infrastructură broadband vor fi lansate cu prioritate începând cu semestrul 3.

CAPITOLUL VIII

Descrierea procesului de implicare a comunităților locale în elaborarea strategiei Parteneriatului Caraș Timiș.

Teritoriul acoperit de Potențialul GAL Caraș Timiș este un teritoriu omogen alcătuit dintr-un număr de 16 UAT-uri și o populație de 28.493 persoane. Întreaga comunitate locală a fost implicată în elaborarea planului de strategie locală.

Au avut loc pe teritoriul GAL activități de informare publică în care locuitorii UAT-urilor au fost informați cu privire la acțiunile și activitățile care au fost întreprinse pentru elaborarea SDL.

Au avut loc un număr de 16 întâlniri consultative la care au participat partenerii potențialului GAL și au fost discutate teme stabilite ca urmare a acțiunilor de animare, informare și consultare.

În cadrul întâlnirilor consultative din fiecare UAT au fost distribuite materiale informative iar persoanele participante la ședință au completat chestionare, o parte din ele se regăsesc în Anexa SDL.

De asemenea, au fost convocate 3 întâlniri la nivelul teritoriului în UAT reprezentative. Întâlnirile reprezentative au avut loc în comunele Fîrliug, Victor Vlad de la Marina , respectiv comuna Lupac.

În cadrul întâlnirilor au fost prezenți atât reprezentanți ai autorităților publice , membrii privati , respectiv membrii ai societății civile.

Conform fișelor de prezență anexate, am promovat egalitatea dintre bărbați și femei și a integrării de gen, cât și prevenirea oricărei discriminări pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, handicap, vârstă etc.

CAPITOLUL IX

Organizarea viitorului GAL - Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare, evaluare și control a strategiei

La nivelul GAL-ului se vor desfășura următoarele activități pentru implementarea SDL care sunt în conformitate cu Fișa sub-Măsurii 19.4 "Sprijin pentru costurile de funcționare și animare":

- a) Animarea teritoriului, informare - comunicare
- b) Pregătirea și publicarea apelurilor de selecție pentru proiecte, în conformitate cu SDL
- c) Sprijinirea depunătorilor de proiecte
- d) Organizarea procesului de verificare a conformității cererilor de plată pentru proiectele selectate
- e) Întocmirea cererilor de plată, dosarelor de achiziții aferente costurilor de funcționare și animare;
- f) Activități administrative
- g) Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei;

Mecanismul de gestionare al strategiei

Grupul de Acțiune Locală „Caraș-Timiș, este direct responsabilă pentru administrarea și implementarea SDL în mod eficient și eficace în raport cu obiectivele acesteia și în conformitate cu Regulamentul European . Evaluarea proprie și monitorizarea permanentă vor fi axate pe valoarea adăugată a abordării LEADER, eficiența și eficacitatea pentru a asigura o gestionare adecvată. Activitățile de animare sunt importante pentru stimularea procesului de dezvoltare locală și vor fi proporționale cu nevoile identificate de GAL la nivelul teritoriului.

Informarea comunității locale în ceea ce privește posibilitățile de finanțare existente prin GAL se va efectua prin cadrul mai multor canale: mass media locală, pagini de internet, pliante și publicații, întâlniri și evenimente publice cât și oferirea posibilității de a participa la ședințele de Consiliu Local în vederea informării.

Mecanismul de monitorizare prevede un dispozitiv riguros și transparent de vizualizare a modului în care are loc gestionarea financiară a implementării strategiei de dezvoltare, care să permită colectarea sistematică și structurarea lunară/ anuală a datelor cu privire la activitățile desfășurate și proiectele depuse de beneficiarii GAL. Pentru monitorizarea stadiului implementării proiectelor depuse la GAL Caraș-Timiș vor fi colectate informații din:

- Cererile de finanțare ale proiectelor, informațiile financiare și valoarea estimată a indicatorilor de rezultat;
- Dosarele de plată întocmite și depuse de către beneficiari, atât intermediare cât și finale.
- Și informațiile strânse în urma efectuării vizitelor pe teren.

Monitorizarea proprie a strategiei va constitui o prioritate pentru GAL: monitorizarea proiectelor, monitorizarea îndeplinirii obiectivelor GAL, monitorizarea funcționării.

Mecanismul de evaluare

Evaluarea presupune elaborarea unui dispozitiv clar de organizare a înregistrării și a unor sugestii și remarci privind rezultatele implementării proiectelor în cadrul SDL. De asemenea, evaluarea va fi o activitate bine structurată pe o bază bine stabilită și presupune elaborarea unui set de indicatori (considerați relevanți în reflectarea eficienței obținute în urma implementării proiectului) și a unei metodologii de evaluare (inclusiv rapoarte de evaluare - intermediare și finale) a rezultatelor implementării. Având în vedere că evaluarea este o acțiune extrem de importantă în reușita implementării strategiei, și că această activitate este extrem de complexă, Consiliul director va opta între a constitui un Organism de evaluare în cadrul GAL-ului, sau va putea decide contractarea acestei activități unor consultanți externi.

Evaluarea se realizează cu scopul de a îmbunătăți calitatea implementării proiectelor și implicit a Strategiei de Dezvoltare Locală, prin analiza eficienței, adică a celei mai bune relații dintre resursele angajate și rezultatele atinse și a eficacității programului, însemnând măsura în care obiectivele au fost atinse.

Monitorizarea și evaluarea va asigura implementarea efectivă și la timp a proiectelor, managementul finanțelor publice, inclusiv administrarea adecvată a resurselor proiectului și monitorizarea efectivă și evaluarea activităților și rezultatelor acestuia. În vederea aprobării rapoartelor de evaluare, în scopul efectuării plăților se va efectua auditul de către auditorul stabilit.

Mecanismul de control a strategiei

Controlul presupune stabilirea unui sistem de verificare a respectării planificării legate de implementarea strategiei de dezvoltare. Se vor efectua rapoarte de verificare pe teren.

Programarea vizitelor (controalelor) va trebui să aibă în vedere anumite principii, cum ar fi: eficiența unor astfel de demersuri, păstrarea bunelor relații contractuale, verificarea doar a aspectelor de ordin tehnic legate de proiect. Astfel beneficiarul va fi notificat despre data, și ora vizitei, precum și aspectele ce vor fi vizate de control.

Toate aceste acțiuni se vor regăsi în pista de audit.

De asemenea activitatea de control a proiectelor va continua 5 ani de la data efectuării ultimei plăți către beneficiar. Aceste acțiuni nu vin să se suprapună peste controlul Autorității contractante sau a altor organisme, ci vin în completarea acestora.

Pe lângă controlul proiectelor, activitatea GAL și procesul de implementare efectivă a strategiei va beneficia de un control intern și extern.

Controlul administrativ intern poate fi făcut oricând la cererea președintelui GAL de către o comisie numită de către Consiliul director. Rezultatele acestui control vor fi prezentate în Adunarea Generală. Controlul financiar intern se realizează de cenzorul numit de Adunarea Generală.

Controlul extern va fi realizat de toate organismele abilitate în conformitate cu legislația în vigoare.

Monitorizarea reprezintă procesul de colectare de informații iar evaluarea presupune acordarea unui calificativ pe baza analizei informațiilor care au fost colectate: asigurarea respectării regulilor de procedura; utilizarea documentelor tip; documentarea indicatorilor de analiză și evaluare; respectarea convențiilor și anexelor tehnice și financiare; calitatea gestionării dosarelor până la momentul arhivării acestora, care vizează ritmul în care un dosar este depus, instrumentat;

În Regulamentul de Organizare și Funcționare se vor regăsi activitățile prevăzute în art. 34 al Regulamentului(UE) nr 1303/ 2013 , precum și activitățile prevăzute în planul de acțiune. După selectarea SDL, GAL , va proceda la întocmirea Regulamentului de Organizare și Funcționare care va avea următoarea structură:

1. Dispoziții generale - baza legală de organizare și funcționare;
2. Structura organizatorică și principalele tipuri de relații funcționale;
3. Domeniile de activitate ale GAL-ului, autoritățile competente și organismele responsabile cu axa IV LEADER și cu implementarea proiectelor realizate în baza măsurilor finanțate LEADER;
4. Funcționarea GAL-ului - atribuțiile principale ale GAL-ului și atribuțiile și responsabilitățile personalului pe niveluri ierarhice;
5. Componenta Comitetului de Selecție a Comisiei de Selecție;
6. Lansarea sesiunii de proiecte;
7. Primirea și selecția proiectelor;
8. Desfășurarea procedurii de selecție a contestațiilor;
9. Selecția proiectelor;
10. Rapoartele de Selecție;

Sarcinile ce revin GAL conform art. 34 al Regulamentului(UE) nr. 1303/2013 sunt obligatorii și esențiale pentru implementarea cu succes a SDL și vizează:

(a) Consolidarea capacității actorilor locali relevanți de a dezvolta și implementa operațiunile, inclusiv promovarea capacitățilorlor de management al proiectelor, prin:

- Organizarea de instruirii și cursuri pentru actorii locali relevanți, în managementul de proiecte pentru susținerea dezvoltării economice durabile a comunității, sprijinirea mediului de afaceri și asigurarea unui management performant pentru a dezvolta și implementa servicii publice prestate în interesul populației;

- Organizarea acțiunilor specifice de informare și promovare a potențialilor beneficiari privind implementarea SDL;

- Activitățile care vor fi derulate de către Asociația GAL, în vederea asigurării implementării strategiei de dezvoltare locală pentru perioada 2014-2020 se vor realiza atât prin angajații GAL care vor gestiona relațiile cu publicul larg cât și cu potențialii beneficiari ai LEADER, prin realizarea activităților de informare dar și prin intermediul canalelor media;

- Realizarea vizitelor de lucru, a schimburilor de bune practici și expertiza în vederea consolidării capacității de a dezvolta și implementa proiecte finanțate pe axa IV LEADER;

- Cooperarea cu alte teritorii incluse în strategii de dezvoltare locală care contribuie la facilitarea transferului și adaptarea inovațiilor dezvoltate în alte zone;

- Reprezentanții Asociației GAL vor asigura diseminarea informațiilor de interes public prin organizarea sau participarea la evenimente publice;

- Organizarea de seminarii tematice având în vedere perfecționarea profesională în managementul fondurilor europene AXA IV LEADER;

- Participarea la târguri și expoziții naționale și internaționale;

(b) Conceperea unei proceduri de selecție nediscriminatorii și transparente și a unor criterii obiective în ceea ce privește selectarea operațiunilor, care să evite conflictele de interese, care garantează ca cel puțin 51% din voturile privind deciziile de selecție sunt exprimate de parteneri care nu au statutul de autorități publice și permite selecția prin procedura scrisă;

Asociația GAL își va elabora proceduri de selecție proprii, nediscriminatorii și transparente, în care va fi descris procesul de evaluare și selecție al proiectelor, inclusiv procedura de soluționare a contestațiilor. Aceste proceduri vor fi aprobate de Consiliul Director iar pentru transparența vor fi publicate pe pagina web a GAL-ului.

(c) Asigurarea, cu ocazia selecționării operațiunilor, a coerenței cu strategia de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, prin acordarea de prioritate operațiunilor în funcție de contribuția adusă la atingerea obiectivelor și țăintelor strategiei; Măsurile finanțate de GAL au în vedere doar acele acțiuni/ operațiuni rezultate în urma analizei diagnostic și care conduc la atingerea obiectivelor și țăintelor strategiei.

(d) Pregătirea și publicarea de cereri de propuneri sau a unei proceduri permanente de depunere de proiecte, inclusiv definirea criteriilor de selecție; Evaluatorul de proiecte pregătește apelul de depuneri proiecte, care este avizat de managerul de proiect. Apelul se lansează cu minim 30 de zile calendaristice înainte de data limita de depunere a proiectelor în așa fel încât potențialii beneficiari să aiba timp suficient pentru pregătirea și depunerea acestora. Criteriile de selecție vor fi definite în cadrul apelului detaliat publicat pe site-ul GAL și acestea trebuie să conducă la îndeplinirea obiectivelor și țăintelor strategiei.

(e) Primirea și evaluarea cererilor de finanțare și cererilor de plată depuse;

Primirea și evaluarea cererilor de finanțare/ plata presupune realizarea unor proceduri de înregistrare și evaluare a dosarelor de plată având în vedere criteriile obiective. Scopul acestor proceduri este acela de a asigura descrieri detaliate a etapelor care trebuie parcurse în vederea verificării conformității, conținutului și eligibilității cererii de finanțare/ plata depuse de beneficiar. Atât pentru evaluarea cererilor de finanțare cât și a cererilor de plată vom aborda principiul "4 ochi" prin care avem în vedere creșterea supervizării;

(f) Selectarea operațiunilor, stabilirea quantumului contribuției și prezentarea propunerilor către organismul responsabil pentru verificarea finală a eligibilității înainte de aprobare; Evaluatorii de proiecte vor respecta fișa măsurilor în ceea ce privește quantumul contribuției.

(g) Monitorizarea implementării strategiei de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității și a operațiunilor sprijinite și efectuarea de activități specifice de evaluare în legătură cu strategia respectivă. Monitorizarea implementării strategiei de dezvoltare locală este în atenția GAL pentru a verifica îndeplinirea obiectivelor strategiei GAL;

Toți membrii compartimentului administrativ vor fi angajați transparent, pe bază de concurs. Posturile vor fi scoase la concurs de către GAL „Caraș Timiș” cu sprijinul membrilor asociației cu experiență în domeniul resurselor umane.

Pentru fiecare angajat al GAL-ului se va întocmi o fișă a postului, în care vor fi cuprinse toate activitățile la care participă și atribuțiile lor în cadrul acestor activități.

Echipa de implementare a SDL are următoarea componență:

1. Manager GAL - 8 ore/zi : Responsabil administrativ - asigură managementul activității GAL atât sub aspect organizatoric cât și al respectării procedurilor de lucru.

2. Responsabil financiar - 4 ore/zi : Supravegherea și controlul gestiunii financiare -

contabile a GAL -ului; Întocmirea rapoartelor de activitate și a cererilor de plată; Organizarea și coordonarea procedurilor în domeniul achizițiilor publice.

3. Responsabil animare și vizibilitate implementare SDL - 2 - persoane, 8 ore/zi : Responsabil cu animarea teritoriului și cu activitățile de monitorizare a implementării SDL, informare teritoriu GAL și promovare;

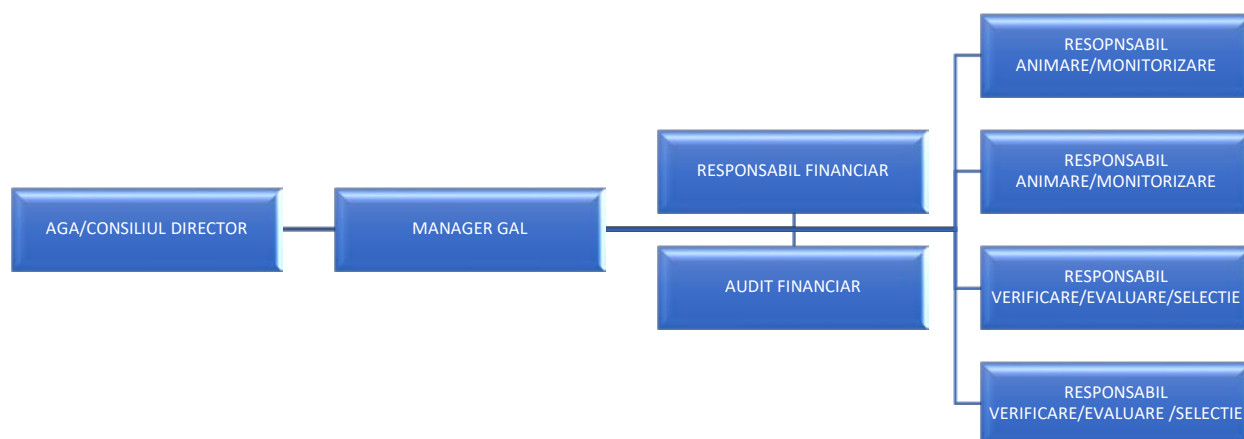
4. Evaluator proiect : 2 - persoane, 4 ore/ zi - Responsabil cu verificarea, evaluarea și selecția proiectelor ce se vor implementa; Întocmirea dosarelor administrative și a rapoartelor în urma verificărilor pe teren .

Servicii externalizate :

a. Servicii tehnice - consultanța (în funcție de necesități)

b. Servicii administrative contabilitate, audit, publicitate, tipărire, machetare, SSM + PSI, etc.

Evaluarea implementării SDL este o obligație asumată de GAL conform art. 34 din Regulamentul (UE) nr. 1303/ 2013, ce va fi transpus prin elaborarea planului de evaluare în care modalitatea de evaluare va fi descrisă în manieră detaliată.

CAPITOLUL X: Planul de finanțare al strategiei

Pentru distribuirea și alocarea resurselor financiare s-a folosit un număr de pași succesivi care să permită asigurarea echilibrării reprezentării parteneriatului, oportunitatea și imperativitatea intervențiilor și nivelul priorității acțiunilor de implementat.

Principalele direcții consolidate pe parcursul sesiunilor de animare informare și consultare împreună cu nivelul indicativ al potențialelor alocări au fost următoarele:

1. Transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură / 1%;
2. Creșterea competitivității tuturor tipurilor de agricultură / 29%;
3. Promovarea, procesarea și comercializarea produselor agricole / 7%;
4. Promovarea utilizării eficiente a resurselor de energie regenerabile / 4%;
5. Dezvoltare economică în zonele rurale / 44%.

Ajustarea alocărilor inițiale în urma consultărilor a condus la validarea următoarelor niveluri pentru fiecare prioritate conform încadrării măsurilor în prioritățile Reg.(UE) nr.1305/2013:-

~~P1 Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale—44.37%~~ Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale -0,58%

~~P2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative inovatoare si a gestionării durabile a pădurilor - 28.84% -13,64%~~

~~P3 Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor --6.66% 5,81%~~

~~P4 Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic—4.44%~~

~~P5 Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale -0.83%~~ Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic -1,97%

~~P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale -58,60%~~

La nivelul măsurilor distribuția alocărilor, cheltuielă publică, exclusiv cheltuielile de funcționare și animare, se prezintă astfel:

M1 - Dezvoltarea și modernizarea localităților rurale - ~~31.06%~~ 37,15%

M2 - Sprijinirea activităților agricole - ~~15.53%~~ 7,74%

M3 - Sprijinirea activităților non-agricole - ~~11.09%~~ 19,34%

M4 - Sprijin pentru realizarea de investiții în domeniul energiei regenerabile și al economisirii energiei - ~~4.44%~~ 1,97%

M5 -Crearea și promovarea competitivității-~~6,66%~~ 5,81%

M6 - Sprijinirea activităților silvice - ~~0.55%~~ 0,52%

M7 - Sprijinirea tinerilor fermieri - ~~11.09%~~ 3,86%

M8 - Promovarea incluziunii sociale -~~1.11%~~ 1,05%

M9 - Promovarea asociativității, inovării și transferului de cunoștințe - ~~0.83%~~ 0,58%

M10 - Investiții pentru ocupare grupurilor marginalizate - ~~0.55%~~ 0,53%

M11 - Dezvoltarea infrastructurii IT&C - ~~0.55%~~ 0,53%

M12 - Sprijinirea activitatilor fermelor mici - ~~1.66%~~ 1,51%

Formele finale de ajustare, alocare și realocare pentru fiecare măsură în parte și respectiv pentru fiecare prioritate a SDL au fost dezbătute și validate de participanții la consultări, cu respectarea participării și reprezentării la nivel de parteneriat și teritoriu, pe tipuri de parteneri.

CAPITOLUL XI

Procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul SDL

În cadrul GAL „Caras-Timis” se vor afla următoarele organisme pentru procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse:

a)Comitetul de Selecție

b)Comisia de Contestatii

Comitetul de Selecție este organismul tehnic cu responsabilitatea privind selectarea proiectelor depuse la GAL „Caras-Timis” în vederea finanțării acestora.

Comisia de Contestatii este organismul tehnic cu responsabilitatea privind soluționarea contestațiilor aparute în urma selecției proiectelor, va emite o soluție în cel mai scurt timp în urma analizării acestora.

Lucrările Comitetului de Selecție și ale Comisiei de Contestatii se desfășoară ori de câte ori este nevoie pe întreaga perioadă de implementare a SDL.

Componența Comitetului de Selecție și a Comisiei de Contestatii GAL „Caras-Timis”: Comitetul de Selecție a proiectelor va fi format din reprezentanți ai partenerilor, persoane fizice, propuse și votate de Adunarea Generală a Asociaților și Consiliul Director. Comitetul de Selecție va avea 9 membri titulari și 9 membri supleanți. Comitetul va avea un președinte și un secretar.

Componenta Comisia de Contestatii este alcătuită din 3 membri: un președinte, un secretar, un membru, pentru fiecare funcție în parte fiind prevăzut un supleant.

În condițiile în care persoana desemnată în Comitetul de Selecție și Comisia de Contestatii nu poate participa, din motive obiective, la lucrările unei sesiuni de selecție, înlocuirea acesteia se face de către președinte prin convocarea supleantului care va prelua atribuțiile titularului. Dacă nici membrul supleant nu poate participa la întâlnire, atunci delegă alt membru supleant. În cazul a trei absențe consecutive ale unui membru acesta va fi exclus, urmând să fie înlocuit de supleantul prin Hotărâre Comitet Director.

Obligațiile Comitetului de Selecție și ale Comisiei de Contestatii

- de a respecta regulile stabilite în cadrul prezentului set de proceduri;
- de a respecta confidențialitatea lucrărilor și imparțialitatea în adoptarea deciziilor;
- de a studia rapoartele de evaluare și de a selecta proiectele care vor fi finanțate;
- consemnarea de către secretar în minute și rapoarte a deciziilor adoptate în cadrul Comitetului de Selecție și Comisiei de Contestatii.

Criteriile de selecție aferente fiecărei măsuri se vor găsi în cadrul ghidurilor elaborate și vor fi publicate cel târziu până la data publicării anunțului de lansare a sesiunii.

Perioada de desfășurare a unei sesiunii de depunere proiecte poate fi prelungită cu aprobarea Comitetului Director la propunerea Managerului GAL.

Pentru toate măsurile, primirea proiectelor se face de către secretariatul GAL la sediul GAL „Caras-Timis”.

Expertii de verificare, evaluare și selectare proiecte vor realiza evaluarea proiectelor în baza procedurilor și a fișelor de evaluare cuprinse în manualele de proceduri aprobate de către Autoritatea de Management/Comitetul Director GAL.

În urma evaluării proiectelor se întocmește Raportul de Evaluare a proiectelor, pe fiecare măsură în parte.

Raportul de evaluare este semnat de către toți membrii Comitetului de Selecție prezenți și este aprobat de către președinte în vederea publicării pe site-ul GAL.

Dacă unul din proiectele depuse aparține unuia din membrii Comitetului de Selecție sau rude de gradul 1, în conformitate cu prevederile legale, membrul în cauză se autorecuță și va fi înlocuit de unul dintre membrii supleanți la întâlnirea comitetului respectiv pentru sesiunea de selecție în cauză.

În cazul în care un proiect este declarat neeligibil vor fi indicate criteriile de eligibilitate care nu au fost îndeplinite precum și cauzele care au condus la neeligibilitatea proiectului. Adoptarea deciziilor se face aplicând regula majorității simple cu "dublu cvorum" respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din membrii comitetului de selecție, din care peste 50% să fie din mediul privat și societatea civilă.

Componența Comitetului de Selecție

PARTENERI PUBLICI 33%		
Partener	Funcția în CS	Tip / Observații
Comuna Firliug	Președinte	
Comuna Gavojdia	Membru	
Comuna Valiug	Membru	
PARTENERI PRIVAȚI 66%		
Asociația Bio Pajistea	Secretar	
Ursu Claudia Ramona I.I.	Membru	
S.C. CLR Denis Montaj S.R.L.	Membru	
Asociația Croaților de Pretutindeni „Croatia”	Membru	
Blagoescu Birau Ion Calin I.I.	Membru	
S.C. Razvan Isfan S.R.L.	Membru	
PARTENERI PUBLICI (supleanți) 33%		
Comuna Ramna	Membru	
Comuna Ezeris	Membru	
Comuna Victor Vlad Delamarina	Membru	
PARTENERI PRIVAȚI (supleanți) 66%		
Isfan Camelia Iuliana P.F.A.	Membru	
Costescu Bianca P.F.A.	Membru	
S.C. Bio Pajistea Activ S.R.L.	Membru	
Campul de Aur Cooperativa Agricolă	Membru	
S.C. Gosenfarm S.R.L.	Membru	
S.C. Business Forest S. R.L.	Membru	

CAPITOLUL XII

Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interese conform legislației naționale

Pentru evitarea posibilelor conflicte de interese în cadrul GAL „Caraș-Timiș ” se vor folosi următoarele mecanisme:

Orice angajat și sau persoană care face parte din structurile de verificare a proiectelor, Comisie de Selecție, Comisie de Contestației din cadrul GAL „Caraș-Timiș”, care este angajată în orice fel de relație profesională sau personală cu promotorul de proiect sau are interese profesionale sau personale în proiect, poate depune proiecte, cu obligația de a prezenta o declarație în scris în care să explice natura relației/interesul respectiv și nu poate participa la procesul de selecție a proiectelor. Respectarea acestor obligativități va fi verificată de structurile teritoriale ale Autorității de Management / Agenției de Plăți.

Pentru garantarea transparenței în procesul decizional și pentru a evita orice potențial conflict de interese, va exista o separare adecvată a responsabilităților. Tot pentru o transparență mai bună înaintea fiecărei Comisii de Selecție fiecare membru va semna o declarație pe propria răspundere privind conflictul de interes.

Toți membrii compartimentului administrativ vor fi angajați transparent , pe bază de concurs. Posturile vor fi scoase la concurs de către GAL „Caraș-Timiș”.

Potrivit Art. 3 din OUG nr. 66/ 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor aparute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și / sau a fondurilor publice naționale aferente acestora: în activitatea de selecție și aprobare a solicitărilor de sprijin financiar, autoritățile cu competență în gestionarea fondurilor europene sau obligația utilizării de reguli și proceduri care să asigure respectarea următoarelor principii: a) o bună gestiune financiară bazată pe aplicarea principiilor economicității, eficacității și eficienței; b) respectarea principiilor de liberă concurență și de tratament egal și nediscriminatoriu; c) transparența - punerea la dispoziția tuturor celor interesați a informațiilor referitoare la aplicarea procedurii pentru acordarea fondurilor europene; d) prevenirea apariției situațiilor de conflict de interese în cursul întregii procedurii de selecția a proiectelor de finanțat; e) excluderea cumulului - activitatea ce face obiectul cererii de finanțare din fonduri europene nu poate să beneficieze de sprijin financiar din alte surse de finanțare nerambursabilă, cu excepția sumelor ce constituie ajutor de stat acordat în condițiile legii.

ANEXA 4

PRIORITATE	MĂSURA	INTENSITATEA SPRIJINULUI		CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/ MĂSURĂ ² (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO		CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/PRIORITATE (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO		VALOARE PROCENTUALĂ ³ (%)		
		Vechi	Nou	Vechi	Nou	Vechi	Nou	Vechi	Nou	
COMPONENTA A+B	1	M9 - Promovarea asociativității, inovării și transferului de cunoștințe	100%	100% 90%	20.352	15.000	20.352	15.000	0,79%	0.58%
	2	M2 - Sprijinirea activitatilor agricole	100%	50% 90%	379.912	200.000	691.983	502.568	26,78%	19,44%
		M12 - Sprijinirea activitatilor fermelor mici	100%	100%	40.705	39.000				
		M5 - Crearea și promovarea competitivității	90%	50%	162.819	150.000				
		M7 - Sprijinirea tinerilor fermieri	100%	100%	271.366	100.000				
		M6 - Sprijinirea activitatilor silvice	100%	100% 90%	13.568	13.568				
	5	M4 - Sprijin pentru realizarea de investitii in	100%	100% 90%	108.546	50.890	108.546	50.890	4,20%	1,97%

	domeniul energiei regenerabile si al economisirii energiei								
6	M1 - Dezvoltarea si modernizarea localităților rurale	100%	100% 90%	759.824	960.000	1.085.463	1.514.273	42,01%	58,60%
	M3 - Sprijinirea activitatilor non-agricole	90%	90%	271.366	500.000				
	M8 - Promovarea incluziunii sociale	100%	100% 90%	27.137	27.137				
	M10 - Investiții pentru ocupare grupurilor marginalizate	100%	100% 90%	13.568	13.568				
	M11 - Dezvoltarea infrastructurii IT&C	100%	100% 90%	13.568	13.568				
Cheltuieli de funcționare și animare⁴					501.238		19,40%		
TOTAL COMPONENTA A+B					2.583.969				